

СЕРУЕН КАРТОТЕКАСЫ.

2024-2025ж.ж

Қарлығаш тобы.

ҚЫРКҮЙЕК АЙЫ.

Серуен картотекасы№1

Бақылау: "Күннің күйі"

Мақсаты: Ауа райын сезіну, күннің жылуы немесе салқын болуы туралы түсінік беру.

Іс-әрекет: Балалар күннің қалай жылытып тұрғанын немесе ауа райының салқындығын сезіну үшін бетін күнге қаратады немесе желді сезінеді. Педагог балаларға «Күннің шуағы бізді қалай жылытады?» деген сұрақтар қояды.

Сұрақтар: «Бүгін күн жылы ма, әлде суық па?»

«Күн бізге не береді?»

Белсенділік:

Күнге қарап, оның қалай жарқырап тұрғанын бақылау, желдің күші мен ауа райының әсерін сезіну.

Ойыншықтарды жинау және реттеу

Мақсаты: Балаларды өз заттарына және ойыншықтарға ұқыптылықпен қарауға үйрету.

Іс-әрекет: Балалар ойнап болған соң, ойыншықтарды арнайы себетке немесе сөреге жинайды.

Ойыншықтарды әртүрлі санаттарға бөлуге үйрету (мысалы, машиналарды бір жерге, қуыршақтарды басқа жерге қою).

Құралдар: ойыншықтар, ойыншықтарды жинайтын себеттер.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы№2

Бақылау: "Бұлттарды бақылау"

Мақсаты: Аспандағы бұлттардың қозғалысын байқау, олардың түрлері мен пішіндерін тану.

Іс-әрекет: Балалар аспанға қарап, бұлттардың пішінін және олардың қалай қозғалатынын бақылайды.

Педагог бұлттардың әртүрлі болатынын түсіндіреді: жұқа, қалың, ақ немесе қара бұлттар.

Сұрақтар: «Бұлттар қандай? Олар неге ұқсайды?»

«Бұлттар қайда қозғалып бара жатыр?»

Белсенділік:

Серуен картотекасы №5

Табиғатты бақылау:

- **Ауа райын талқылау:** Ауа райының күзде қалай өзгередінін айтып беру, мысалы, күннің салқындауы, желдің соғуы, күннің қысқарып, бұлтты болатыны туралы түсіндіру.

- **Ағаштар мен жапырақтар:** Балаларға ағаштардың түрлерін көрсетіп, олардың жапырақтары қалай сарғайып, жерге түсетінін бақылау. Түрлі түсті жапырақтарды жинап, олардың түстерін ажыратуға үйрету.

- **Күзгі жануарлар:** Күзде құстардың жылы жаққа ұшып кетуі, жануарлардың қыстауға дайындалуы туралы айту.

2. Қимылдық ойындар:

- **«Жел мен жапырақтар»** ойыны: Бір бала «жел» болып, басқа балалар «жапырақтар» сияқты жүгіреді немесе секіреді. Жел соққан сайын жапырақтар жан-жаққа тарқалады.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №6

Серуен орны: Ойын алаңы

- **Ойын:** «Кім жылдам?» — Допты лақтырып, жарыс ұйымдастыру.

- **Мақсаты:** Шапшаңдықты дамыту, командалық жұмыс.

«Табиғаттық детектив»

- **Мақсаты:** Табиғаттағы өзгерістерді бақылау.

- **Сипаттамасы:** Балалар топқа бөлініп, табиғатта (ағаштар, жәндіктер) белгіленген нысандарды табу керек. Олар тапқан нәрселері туралы қысқаша әңгімелеп береді.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №7

Серуен орны: Аулада

- **Ойын:** «Жасырынбақ» — Бір бала жасырынып, қалғандары іздейді.

- **Мақсаты:** Наблюдательдікті дамыту, сергектік.

«Қоршаған әлем жәрменкесі»

- **Мақсаты:** Қалдықтарды дұрыс сұрыптау.

- **Сипаттамасы:** Балаларға әртүрлі материалдар (пластик, қағаз, металл) беріледі. Олар қалдықтарды дұрыс контейнерлерге орналастыруы керек.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №8

Серуен орны: Табиғат

- **Ойын:** «Табиғаттағы қазына» — Белгіленген нүктелерде жұмбақтар шешу.

- **Мақсаты:** Логикалық ойлауды дамыту, табиғатқа жақындастыру.

«Қоршаған әлем жәрменкесі»

- **Мақсаты:** Қалдықтарды дұрыс сұрыптау.

- **Сипаттамасы:** Балаларға әртүрлі материалдар (пластик, қағаз, металл)

Серуен картотекасы9№ **"Табиғатпен сәлемдесу"**

Мақсаты: Балаларға табиғаттың әсемдігін түсіндіріп, оны бағалай білуге баулу.

Қауіпсіздік ережелерін қайталау:Балаларға серуен кезінде қалай жүру керек, қоршаған ортаға қалай мұқият болу керектігі туралы ережелер түсіндіріледі.

(Экологиялық тәрбие, еңбек және дидактикалық ойындар)

1. Экологиялық тәрбие: "Табиғатты қорға"

Мақсаты: Балалардың табиғат туралы білімін кеңейту және оны қорғауға баулу.

Қимыл: Балалар серуен кезінде өсімдіктер мен жануарлар туралы әңгімелейді. Мұғалім оларға ағаштар, гүлдер, шөптер және жануарлар туралы мәліметтер береді.

(Ұсыныс ойын ,Экологиялық мәдениет дағдысы, Қауіпсіздік ережесін үйрету)

Серуен картотекасы №10

Серуен: Табиғат аясындағы бақылау және танымдық әңгіме

Мақсаты: Балалардың табиғатқа деген қызығушылығын арттыру, өсімдіктер мен жануарлар туралы білім беру.

Экологиялық іс-әрекет: Табиғатқа қамқорлық жасау

Мақсаты: Табиғатқа сүйіспеншілік пен қамқорлықты қалыптастыру, қоршаған ортаны қорғау.

Іс-әрекет:

Балалармен бірге ауладағы немесе серуен алаңындағы қоқыстарды жинау.

Оларға қоқысты дұрыс сұрыптауды үйрету: қағазды, пластикті және шыныны бөлек жинау. Бұл балалардың жауапкершілік сезімін оятады

Құралдар: Қолғаптар, қоқыс жәшіктері.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен

Картотекасы№11

Серуен: "Күзгі орман"

Мақсаты: Күзгі табиғатты бақылау, жапырақтардың түстерін ажырату және желдің қалай соғатынын сезіну.

Бақылау:

Балаларды күз мезгіліндегі табиғаттың өзгерістерімен таныстыру.

Жапырақтардың түстері өзгергенін, олардың ағаштан түсуін бақылау.

Сұрақтар: «Жапырақтар қандай түске боялған?», «Қандай жапырақтар үлкен немесе кішкентай?»

Ойын:

"Жел мен жапырақтар" ойыны.

Балалар «жапырақ» болып, жерге түскен жапырақтар секілді қолдарын жайып, жеңіл секіреді. Мұғалім «Жел соқты!» деген кезде, балалар алаңда жүгіріп, жапырақтар секілді айналып ұшады.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №12

"Құстарды бақылау"

Мақсаты: Құстар туралы түсінік беру, олардың дауыстарын тыңдау және қайда ұшатынын бақылау.

Бақылау:

Балалармен бірге серуен кезінде құстардың дауыстарын тыңдап, олардың қайда ұшып жүргенін бақылау. Құстардың атауларын атап, оларға сипаттама беру.

Сұрақтар: «Құстар қалай сайрайды?», «Қайда ұшады?»

Ойын:

"Құстар секілді ұшамыз" ойыны.

Балалар құстар секілді қолдарын жайып, ұшуды бейнелеп жүгіреді. Ойын арқылы олардың қимылдары дамиды, әрі құстарға қызығушылығы артады.

(Отбасы құндылықтары, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен

картотекасы №13

"Ағаштар әлемі"

Мақсаты: Ағаштардың түрлерін тану, олардың жапырақтары мен діңдерін бақылау.

Бақылау:

Ауладағы ағаштардың жапырақтарын, діңдерін бақылау. Олардың биіктігі мен жапырақтарының пішінін көру.

Сұрақтар: «Бұл қандай ағаш?», «Жапырақтары қандай?»

Ойын:

"Ағашқа айналамыз" ойыны.

Балалар ағашқа ұқсап, орындарында қимылсыз тұрып, кейін жел соққанда «қимылдайды» (қолдарын жоғары көтеріп, тербеледі).

(Әңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №14

Ағаштармен Танысу

- Іс-әрекет:

- **Ағаштарды Бақылау:** Балалар жақын жердегі ағаштарды зерттеп, олардың жапырақтары, діңдері мен формаларын бақылайды.

- **Ағаштың Бөліктері:** тәрбиеші ағаштың бөліктерін (жапырақ, дің, тамыр) көрсетіп, балаларға сипаттауды ұсынады.

«Табиғат Серуені»

- **Мақсаты:** Табиғат элементтерімен таныстыру.

- **Іс-әрекет:** Балаларды сыртқа шығарып, ағаштар, гүлдер, жапырақтармен таныстырыңыз. Әр элементті көрсетіп, оның түсі мен формасын сипаттаңыз.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №15

Гүлдер мен Өсімдіктер

- **Іс-әрекет:**

- **Гүлдерді Жинау:** Балалар табиғаттан түрлі гүлдерді жинайды.

- **Гүлдер Танысу:** Жиналған гүлдер туралы ақпарат бөлісіп, олардың аттарын атап өтеді.

«Жинау Ойыны»

- **Мақсаты:** Табиғи заттарды жинау арқылы зейінді дамыту.

- **Іс-әрекет:** Балаларға жапырақтар, тастар, гүлдер жинауға рұқсат етіңіз. Жиналған заттарды бірге қарап, аттарын атап, талқылаңыз.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №16

Құстарды Бақылау

- **Іс-әрекет:**

- **Құстарды Тыңдау:** Балалар табиғатта құстарды бақылап, олардың дауыстарын тыңдайды.

- **Құстар Дәрісі:** Әр бала өздерінің көрген құстары туралы айтып, олардың ерекшеліктерін сипаттайды.

«Табиғат Суреттері»

- **Мақсаты:** Табиғатты сурет арқылы бейнелеу.

- **Іс-әрекет:** Табиғаттағы заттарды (жапырақ, гүл) пайдаланып, балаларға сурет салуға көмектесіңіз. Оларды бірге бояп, табиғат элементтерін сипаттаңыз.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №17

Табиғаттағы Дыбыстар

- Іс-әрекет:

- **Дыбыстарды Тыңдау:** Табиғаттағы дыбыстарды (жел, су, құстар) тыңдап, олардың қайдан шыққанын анықтау.

- **Дыбыстарды Қайталау:** Балалар табиғаттағы дыбыстарды өздері жасап, топта ойнайды

«Жануарлар Дыбыстары»

- **Мақсаты:** Жануарлар мен олардың дыбыстарын таныстыру.

- **Іс-әрекет:** Балаларға әртүрлі жануарлардың (мысалы, құс, ит, мысық) дыбыстарын тыңдатып, оларды қайталауды сұраңыз.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №18

Серуен Кешені

- Іс-әрекет:

- **Табиғат Жұмыстары:** Балалар серуен барысында жинаған элементтерін (жапырақ, гүл) көрсетіп, талқылайды.

- **Көрме:** Өз жұмыстарын (коллаж, сурет) ұйымдастырып, таныстырады.

«Экологиялық Ойыншықтар»

- **Мақсаты:** Экологиялық ойыншықтармен таныстыру.

- **Іс-әрекет:** Табиғи материалдардан (ағаш, қағаз) жасалған ойыншықтарды көрсетіп, олармен ойнауға рұқсат етіңіз.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №19

Бақылау: "Жапырақтардың өзгерісі"

Мақсаты: Жапырақтардың түсі мен пішіндерін тану, күзгі өзгерістерді бақылау.

Іс-әрекет: Балалар ағаштардағы жапырақтардың түстерін бақылайды: жасыл, сары, қызыл және қоңыр жапырақтарды таниды.

Педагог балаларға жапырақтың неге түсетінін және күз мезгіліндегі табиғаттың өзгерістерін түсіндіреді.

Сұрақтар:

«Жапырақтар қандай түстерге боялған?»

«Бұл жапырақтар қай ағаштан түсті?»

Белсенділік:

Жапырақтарды жинау, олардың пішінін қолдарымен сипалап сезіну, жапырақтармен ойындар ұйымдастыру.

Өсімдіктерге күтім жасау

Мақсаты: Балаларға өсімдіктердің күтімі туралы түсінік беру және табиғатқа деген сүйіспеншілік қалыптастыру.

Іс-әрекет: Балалар бөлмедегі немесе ауладағы өсімдіктерді суарады. Топтағы гүлдердің жапырақтарын сүртеді.

Педагог балаларға судың өсімдіктер үшін маңызды екенін түсіндіреді және өсімдіктердің қалай өсетінін көрсетеді.

Құралдар: кішкентай су құйғыштар, майлықтар.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №20

Бақылау: "Күннің күйі"

Мақсаты: Ауа райын сезіну, күннің жылуы немесе салқын болуы туралы түсінік беру.

Іс-әрекет: Балалар күннің қалай жылытып тұрғанын немесе ауа райының салқындығын сезіну үшін бетін күнге қаратады немесе желді сезінеді. Педагог балаларға «Күннің шуағы бізді қалай жылытады?» деген сұрақтар қояды.

Сұрақтар: «Бүгін күн жылы ма, әлде суық па?»

«Күн бізге не береді?»

Белсенділік:

Күнге қарап, оның қалай жарқырап тұрғанын бақылау, желдің күші мен ауа райының әсерін сезіну.

Ойыншықтарды жинау және реттеу

Мақсаты: Балаларды өз заттарына және ойыншықтарға ұқыптылықпен қарауға үйрету.

Іс-әрекет: Балалар ойнап болған соң, ойыншықтарды арнайы себетке немесе сөреге жинайды.

Ойыншықтарды әртүрлі санаттарға бөлуге үйрету (мысалы, машиналарды бір жерге, қуыршақтарды басқа жерге қою).

Құралдар: ойыншықтар, ойыншықтарды жинайтын себеттер.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №21

Бақылау: "Бұлттарды бақылау"

Мақсаты: Аспандағы бұлттардың қозғалысын байқау, олардың түрлері мен пішіндерін тану.

Іс-әрекет: Балалар аспанға қарап, бұлттардың пішінін және олардың қалай қозғалатынын бақылайды.

Педагог бұлттардың әртүрлі болатынын түсіндіреді: жұқа, қалың, ақ немесе кара бұлттар.

Сұрақтар: «Бұлттар қандай? Олар неге ұқсайды?»

«Бұлттар қайда қозғалып бара жатыр?»

Белсенділік:

Балалар бұлттардың пішінін елестетіп, «Олар неге ұқсайды?» деп айтады (мысалы, жануарларға, үйлерге ұқсайды деп елестету).

Ауладағы жапырақтарды немесе қоқысты жинау

Мақсаты: Балаларға қоршаған ортаны таза ұстауға үйрету.

Іс-әрекет: Балалар серуен барысында жерге түскен жапырақтарды немесе қоқыстарды жинайды.

Педагог балаларға табиғатты қорғау және қоқыстарды жинаудың маңызын түсіндіреді.

Құралдар: кішкентай қапшықтар, қолғаптар.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №22.

Бақылау: "Құстарды бақылау"

Мақсаты: Құстардың қозғалысын, олардың дауысын тыңдау, құстардың түрлерін ажырату.

Іс-әрекет: Балалар серуен барысында құстардың дауысын тыңдап, олардың қалай ұшып жүргенін бақылайды

Педагог құстардың атауларын атап, олардың табиғаттағы рөлі туралы әңгімелейді.

Сұрақтар: «Қандай құстарды көрдік?»

«Құстар қалай ән салады?»

Белсенділік:

Құстардың дауысын еліктеу, құстардың ұшуын бейнелеп ойнау (қолдарын жайып, құстар секілді жүгіру).

Құстарды немесе жануарларды күту

Мақсаты: Балаларға жануарларға қамқор болуды үйрету.

Іс-әрекет: Балалар балабақшаның ауласында құстарға жем шашады немесе аквариумдағы балықтарға жем береді.

Педагог құстардың немесе жануарлардың қалай тамақтанатынын және оларға қалай қамқор болу керектігін түсіндіреді.

Құралдар: құс жемі немесе балықтарға арналған жем.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №23

Бақылау: "Ағаштардың биіктігі"

Мақсаты: Ағаштардың биіктігін, олардың жапырақтары мен діңін зерттеу.

Іс-әрекет: Балалар ағаштардың діңіне қарап, олардың биіктігін бағалайды. Педагог ағаштардың қалай өсетінін түсіндіреді.

Балаларға ағаштың жасыл жапырақтары мен олардың пішіндерін көрсету.

Сұрақтар: «Ағаш биік пе, әлде аласа ма?»

«Жапырақтар

қандай пішінде?»

Белсенділік:

Ағаштардың айналасында жүру, олардың жапырақтарын жинау және жапырақтардың пішіндерін талдау.

Құммен және сумен ойнау

Мақсаты: Балалардың ұсақ моторикасын дамыту және еңбекке қызығушылықты арттыру.

Іс-әрекет: Балалар құмда немесе суда арнайы ойыншықтармен ойнап, құмнан әртүрлі пішіндер жасайды.

Ойнап болғаннан кейін, балалар жұмыс орнын жинайды, құралдарды жуып, сөреге қояды.

Құралдар: құм және суға арналған ойыншықтар.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №24

Табиғатпен танысу (15-20 минут):

- Табиғи материалдармен жұмыс:
- Жапырақтарды, тастарды, таяқшаларды жинау.
- Табиғаттағы элементтерді таныстыру (ағаш, шөп, гүл).

- Ойындар:

- "Табиғаттағы қазына" – балалар табиғаттан жинаған заттарын көрсету.
- "Жан-жануарларды тауып ал" – табиғатта жәндіктер мен құстарды іздеу.

Қозғалыс ойындары (15-20 минут):

- "Салбырау":

- Ағашқа немесе таяқшаға жапырақтарды ілу (балалардың қолымен).

- "Жан-жануарлардың бейнесін жасау":

- Балалар өздерінің ұнаған жануарларын жасау үшін айналасындағы заттарды пайдаланады

(Таза ауада ойын , Ұсыныс ойын , Экологиялық мәдениет дағдысы)

Серуен картотекасы №25

Серуен кешенінің мақсаты:

- Балалардың физикалық белсенділігін арттыру.
- Шығармашылық ойлау мен моториканы дамыту.
- Топтық жұмыс дағдыларын қалыптастыру.

Серуен кешенінің барысы:

Қозғалыс ойындары (15 минут):

- "Тосқауылдар жолы":

- Паралон, ойыншықтар немесе жастықтарды пайдаланып, тосқауылдар жасайды. Балалар оларды айналып өтіп, секіріп, (жорғалап) өтеді.

- "Секірмелі аяқ":

- Кішкентай секіргіштермен немесе жастықтармен секіру ойындары.

Шығармашылық іс-әрекет (15 минут):

- "Жапсырма өнері":

- Түрлі-түсті қағаздар, жапсырмалар және пастельдермен жұмыс.

- Балаларға жапсыру арқылы сурет жасау ұсынылады.

- "Пластелинмен мүсіндеу":

- Балаларға пластилин беріп, жануарлар немесе заттарды мүсіндеу тапсырмасы.

Табиғатпен танысу (10 минут):

- "Табиғат бұрышы":

- Бөлмеде табиғат элементтерін (жапырақ, гүл, тас) пайдаланып, мини-экспозиция жасау.

- Балалармен осы элементтер туралы әңгімелесу.

(Экологиялық мәдениет дағдысы, Кішіге көмек беру дағдысын қалыптастыру)

Серуен картотекасы №26

Тақырып: Күзгі табиғат.

- Саяхат мақсаты: Күзде болатын өзгерістермен танысу.

- Іс-шаралар:

- Жапырақтардың түсін өзгертуін бақылау.

- Жемістер мен көкөністерді жинау (жасанды).

- Күзгі жәндіктерді (мысалы, көбелектер) бақылау.

Табиғат дыбыстары

- Тақырып: Табиғаттың дыбыстары.

- Саяхат мақсаты: Табиғаттағы дыбыстарды тану.

- Іс-шаралар:

- Табиғаттағы дыбыстарды (жел, су, құстар) тыңдау.

- Дыбыс шығаратын заттарды пайдалану (ысқырық, шулы ойыншықтар).

- Табиғаттың дыбыстарын көрсету.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы)

Серуен картотекасы №27

Серуеннің басталуы (10 минут):

- Балалармен қол ұстасып, серуенге шығу.
 - Табиғат элементтерін (ағаш, жапырақ, гүл) бақылау.
 - . Күзгі табиғаттың ерекшеліктері (15-20 минут):
 - **Жапырақтарды жинау:**
 - Күзгі жапырақтардың түрлі-түсті жапырақтарын жинау.
 - Жапырақтардың пішіндерін, түстерін және текстураларын салыстыру.
 - Табиғатпен танысу:
 - Ағаштардың, бұталардың жапырақтарын зерттеу.
 - Күзгі жемістер мен көкөністер туралы әңгіме.
- Қозғалыс ойындары (15 минут):
- "Жапырақтармен би":
 - Балалар жиналған жапырақтармен айнала отырып, би жасайды.

- "Күзгі жүгіріс":

- Балалар жапырақтар мен табиғи материалдарды пайдаланып, кедергілермен жүгіріс ұйымдастыру.

Шығармашылық іс-әрекет (15 минут):

- "Жапырақ өнері":
 - Жиналған жапырақтардан картиналар немесе жапсырмалар жасау.
- "Күзгі суреттер":
 - Күзгі пейзажды қағазға салу (түрлі-түсті қарындаштармен).

(Қоршаған әлеммен танысу, Экологиялық мәдениет дағдысы)

Серуен картотекасы №28

Бөлмеде серуен кешенінің мақсаты:

- Балалардың физикалық белсенділігін арттыру.
- Шығармашылық ойлау мен моториканы дамыту.
- Топтық жұмыс дағдыларын қалыптастыру.

Серуен кешенінің барысы:

Кіріспе (5 минут):

- Балаларға серуеннің мақсатын түсіндіру.
- Бөлмедегі қауіпсіздік ережелерімен таныстыру.

Қозғалыс ойындары (15 минут):

- "Тосқауылдар жолы":

- Бөлмеде жастықтар, паралондар немесе ойыншықтармен тосқауылдар жасап, балалар оларды айналып өтуі керек.

- "Кішкентай жүгіріс":

- Балалар белгіленген орындарда жүгіріп, қолдарын көтеріп секіреді.

. Шығармашылық іс-әрекет (15 минут):

- "Жапсырма өнері":

- Түрлі-түсті қағаз, жапсырмалар, пастельдермен жұмыс жасап, балалар өздері қалаған суреттерін жапсырады.

- "Пластилинмен мүсіндеу":

- Балаларға пластилин беріп, жануарларды немесе сүйікті заттарын мүсіндеу ұсынылады.

Ойын-сауық (10 минут):

- "Музыкалық аялдама":

- Музыка ойнап тұрған кезде балалар айнала қозғалады, музыка тоқтағанда, балалар белгіленген жерге тұрып қалады.

- "Құстардың ұшуы":

- Балалар құстар секілді қозғалуы керек, кейін олардың түрлерін мимика арқылы көрсетуі мүмкін.

Сергіту сәті (5-10 минут):

- Жеңіл дене жаттығулары: қолды, аяқтарды сермеп, айналдыру.

- "Күн мен жаңбыр" – балалар "күн" болып жайылып, "жаңбыр" болғанда жиналады.

(Әңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы)

Серуен картотекасы 29

Тақырып: "Күзгі құстар"

- **Бақылау:** Балалармен бірге құстарды бақылау, олардың ұшып жүргенін тамашалау. Құстардың жылы жаққа ұшуын түсіндіру.

- **Ойын:** "Құстар қалай ұшады?" ойыны. Балалар құс сияқты қолдарын жайып, айналып жүгіреді.

- **Шығармашылық:** Қағаздан құстардың суретін жасап, топ бөлмесін безендіру.

- Сұрақтар: "Қандай құстарды көрдің?", "Құстар неге ұшып кетеді?"

Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (жүрекшелерді үгінділермен толтыру)

Құмға берілген үлгілердің суретін салу

Құммен мүсіндеу бейнесін

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар

Мүсіндеу , Сурет салу

Серуен картотекасы 30

Тақырып: "Күзгі жел"

- **Бақылау:** Желдің қалай соғып тұрғанын, жапырақтардың қалай ұшып жүргенін бақылау. Балаларға желдің күшін түсіндіру.

- **Ойын:** "Жел мен жапырақтар" ойыны – балалар жапырақтар сияқты ұшып, айналып ойнайды.

- **Шығармашылық:** Желдің әсерін қағаздан немесе мата жапырақтарды жапсыру арқылы көрсету.

- Сұрақтар: "Жел не істейді?", "Жел қалай соғады?"

Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (белгілі жерге қоқыс жинау). Құмға берілген үлгілердің суретін салу

Мүсіндеу , сурет салу

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар, мүсіндеу

Серуен картотекасы 31

Тақырып: "Күзгі еңбек"

- **Бақылау:** Балалармен бақшаларда немесе аулада жұмыс істеп жатқан адамдарды бақылау (жапырақтарды жинау, бақшаны тазалау).

- **Ойын:** "Кім тез жинайды?" ойыны – балалар шағын сыпырғыштармен жапырақтарды бір жерге жинайды.

- **Шығармашылық:** Балаларға өздерінің жасаған еңбектерінің нәтижесін сурет салу немесе жапсыру жұмыстарында қолдану.

- Сұрақтар: "Адамдар не істеп жатыр?", "Сен қалай көмектесе аласың?"

Еңбекке баулу, Шығармашылық дағдыларын дамыту

Серуен картотекасы №32

Серуен орны: Аулада

- **Ойын:** «Жасырынбақ» — Бір бала жасырынып, қалғандары іздейді.
- **Мақсаты:** Наблюдательдікті дамыту, сергектік.

«Қоршаған орта жәрменкесі»

- **Мақсаты:** Қалдықтарды дұрыс сұрыптау.
- **Сипаттамасы:** Балаларға әртүрлі материалдар (пластик, қағаз, металл) беріледі. Олар қалдықтарды дұрыс контейнерлерге орналастыруы керек.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №33

Серуен орны: Табиғат

- **Ойын:** «Табиғаттағы қазына» — Белгіленген нүктелерде жұмбақтар шешу.

- **Мақсаты:** Логикалық ойлауды дамыту, табиғатқа жақындастыру.

«Қоршаған орта жәрменкесі»

- **Мақсаты:** Қалдықтарды дұрыс сұрыптау.
- **Сипаттамасы:** Балаларға әртүрлі материалдар (пластик, қағаз, металл) беріледі. Олар қалдықтарды дұрыс контейнерлерге орналастыруы керек.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №34

Табиғатқа қамқорлық

- **Қоқыс жинау:** Серуен барысында балаларға табиғаттағы қоқыстарды жинау тапсырмасын беріңіз. Бұл оларға қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарауға және табиғатты қорғауға үйретеді.
- **Өсімдіктерге күтім:** Балаларға ағаштардың жапырақтарын, гүлдерін қарау, оларды суару немесе егу бойынша тапсырмалар беру. Бұл өсімдіктердің өмір сүруіне ықпал етеді.

2. Еңбек дағдыларын дамыту

- **Жемістер мен көкөністерді жинау:** Егер серуен ауыл немесе бақшада өтсе, балаларды жемістер мен көкөністерді жинауға үйрету. Бұл оларға еңбек арқылы өнім алудың маңыздылығын көрсетеді.
- **Құстарға жем беру:** Балаларға құстарға арналған жем шашу немесе арнайы орындар дайындау. Бұл табиғатқа қамқорлық сезімін дамытуға көмектеседі.

3. Табиғатпен танысу

- Табиғатқа қатысты тапсырмалар: Балаларға табиғаттағы өзгерістерді бақылау, мысалы, жапырақтардың түсі, ағаштардың формасы туралы жазу немесе сурет салу.

- **Экологиялық білім беру:** Табиғаттың экосистемасы, өсімдіктер мен жануарлардың өзара байланысы туралы мәліметтер беру.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы №35

Табиғатпен танысу

Тақырып: Ағаштар мен өсімдіктерді зерттеу

Мақсат: Балаларды ағаштар мен өсімдіктердің түрлерімен таныстыру, оларды күтуге үйрету.

Серуен: Балалармен жақын маңдағы саябаққа барып, ағаштар мен гүлдерді тамашалау.

Іс-шара: Балаларға әртүрлі өсімдіктерді көрсетіп, олардың жапырақтары мен сабақтарын зерттеу. Әр ағаштың атауын айтып, ағаштарды күту туралы түсіндіру.

Еңбекке баулу: Балаларға бақшаға қалай қамқор болу керектігін көрсетіп, кішкене күрекпен топырақты қопсыту.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы №36

Судың маңызы

Тақырып: Судың табиғаттағы рөлі

Мақсат: Судың маңызын түсіндіру, суды үнемді пайдалану жолдарын үйрету.

Серуен: Су қоймасы немесе бұлақ жанында серуен.

Іс-шара: Балаларға судың табиғаттағы рөлі мен оның маңызын түсіндіру, суды қалай үнемдеу керек екенін үйрету.

Еңбекке баулу: Су қоймасына немесе бақшадағы өсімдіктерге су тасып, оларды суару.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы №37

Тазалық күні

Тақырып: Табиғатты таза ұстау

Мақсат: Балаларды қоршаған ортаны таза ұстауға баулу, тазалыққа үйрету.

Серуен: Жақын маңдағы табиғи аймаққа серуен.

Іс-шара: Балалармен бірге серуендеп жүріп, жердегі қоқыстарды жинау. Табиғатты қоқыстан қалай қорғауға болатыны туралы әңгімелесу.

Еңбекке баулу: Қоқыс жинау мен сұрыптау жұмыстарын көрсету. Балаларға қоқысты қайда және қалай тастау керектігін үйрету.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №38

Гүлдер күні

Тақырып: Гүлдердің түрлері және оларды күту

Мақсат: Гүлдер туралы білімін кеңейту және оларды күтуге баулу.

Серуен: Гүлдер өсетін аймаққа серуен жасау.

Іс-шара: Әр гүлдің түрлерін талқылау, олардың хош иістерін сезіну. Гүлдер мен өсімдіктерді өз қолдарымен егіп үйрену.

Еңбекке баулу: Гүлдерді суару және оларға топырақ қопсыту жұмыстарын жасау.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы

Жапырақтарды бақылау

Мақсаты: Балалардың табиғатты тану қабілетін дамыту, жапырақ түрлерін ажырата білуге үйрету.

Өткізу тәсілі: Тәрбиеші балаларға ағаш жапырақтарын көрсетіп, олардың түстері мен пішіндерін зерттеуді ұсынады. Әр жапырақтың ерекшеліктерін айтып береді.

«Жапырақтардан сурет салу»

Мақсаты: Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту, жапырақтар мен табиғи материалдардан сурет құрастыру.

Ойын ережесі: Балалар түрлі-түсті жапырақтарды жинап, олардан ағаш, гүл, үй, жануарлар сияқты бейнелерді жасайды.

(Ұсыныс ойын ,Экологиялық мәдениет дағдысы)

Серуен картотекасы

Ауа райын бақылау

Мақсаты: Балалардың ауа райы жағдайын түсіну қабілетін дамыту.

Өткізу тәсілі: Тәрбиеші балалармен бірге аспанды, бұлттардың қозғалысын, күннің түсін және желді бақылап, ауа райы туралы әңгіме жүргізеді.

«Жапырақтарды жинау»

Мақсаты: Жинақылық пен ұқыптылыққа үйрету, ұжымдық жұмыс жасауға баулу.

Ойын ережесі: Балаларды екі топқа бөліп, жапырақтарды кім көп жинайтынын жарыстыру.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы

Табиғат бақылауы

- Мақсаты: Балаларға табиғатты бақылап, оны түсінуге көмектесу.

- Қалай ойналады: Балаларға ағаштарды, жапырақтарды, құстарды, жануарлардың іздерін көрсетіп, олардың атауларын айтып береміз. Олармен бірге «Қандай жануардың ізі?» деген ойын ойнауға болады. Бұл арқылы балалар табиғат туралы жаңа мәліметтер алады және байқағыштық қабілеттерін дамытады.

«Түстерді тап» ойыны

- Мақсаты: Балалардың түстерді тану қабілеттерін жетілдіру.

- Қалай ойналады: Балаларға белгілі бір түсті нысандарды іздеу тапсырылады (мысалы, «қызыл түсті заттарды тап»). Бұл ойын арқылы олар түстерді ажыратуға және қоршаған ортаны мұқият бақылауға үйренеді.

(Ұсыныс ойын ,Экологиялық мәдениет дағдысы)

Сурет салу іс-әрекеті

Серуен картотекасы «Күзгі серуен»

- **Мақсаты:** Балалардың күзгі табиғат туралы түсініктерін кеңейту, жапырақтардың түсін және ағаш түрлерін ажыратуға үйрету.

- **Бақылау:** Күзгі жапырақтардың түсуін бақылау, ағаштардың атауын айту.

- **Қимылды ойын:** «Кім көп жапырақ жинайды?». Балалар жердегі түрлі түсті жапырақтарды жинап, оларды санайды.

- **Дидактикалық ойын:** «Түстерді тап». Балалар әртүрлі түсті жапырақтарды іздеп, түстерін анықтайды.

Таза ауада құстардың бейнесін ермексазбен мүсіндеу

Мүсіндеу

(Экологиялық мәдениет дағдысы. Физикалық іс-әрекетті дамыту)

**Ересек топ. Қазан.
Серуен картотекасы.№1**

"Табиғатпен сәлемдесу"

Мақсаты: Балаларға табиғаттың әсемдігін түсіндіріп, оны бағалай білуге баулу.

Қимыл: Педагог балаларды табиғатқа шығуға дайындап, оларды серуенге шақырады. Әр бала табиғатпен амандасып, ағаштарға, гүлдерге, құстарға «Сәлем!» деп айтады. Бұл жаттығу арқылы балалар табиғатпен байланыс орнатып, оны қорғауға ынталанады.

Қауіпсіздік ережелерін қайталау: Балаларға серуен кезінде қалай жүру керек, қоршаған ортаға қалай мұқият болу керектігі туралы ережелер түсіндіріледі.

(Экологиялық тәрбие, еңбек және дидактикалық ойындар)

1. Экологиялық тәрбие: "Табиғатты қорға"

Мақсаты: Балалардың табиғат туралы білімін кеңейту және оны қорғауға баулу.

Қимыл: Балалар серуен кезінде өсімдіктер мен жануарлар туралы әңгімелейді. Мұғалім оларға ағаштар, гүлдер, шөптер және жануарлар туралы мәліметтер береді.

Сұрақтар:

«Ағаштардың жапырақтары не үшін керек?»

«Құстар не жейді?»

«Гүлдерге не керек?»

Қоршаған ортаны қорғау: Балаларға қоқысты тастамау, өсімдіктерді жұлмау туралы түсіндіріледі.

2. Еңбекке баулу: "Көгалдандыру" немесе "Гүлдерге су құю"

Мақсаты: Балаларға табиғатқа еңбек ету арқылы қамқорлық көрсетуді үйрету.

Қимыл: Балалар бақшадағы немесе ауладағы гүлдерге су құяды немесе жапырақтарды жинайды. Бұл жаттығу арқылы балалар еңбекке баулынады және қоршаған ортаға қамқорлық жасау қажеттігін түсінеді.

Мысалы: әр бала кішкене су құтысын алып, бір-екі гүлге су құяды. Педагог оларға су құйғанда қалай жасау керектігін түсіндіреді: "Гүлдерге көп су құюға болмайды, себебі олар суға тұншығады."

3. Дидактикалық ойын: "Табиғаттан не көрдің?"

Қимыл: Балалар серуен кезінде табиғаттағы заттарды бақылап, оларды есте сақтауға тырысады. Серуен соңында педагог: «Сендер табиғаттан не көрдіңдер?» деп сұрақ қояды. Балалар көргендерін тізіп айтып береді.

Серуен картотекасы №2

Серуен: Табиғат аясындағы бақылау және танымдық әңгіме

Мақсаты: Балалардың табиғатқа деген қызығушылығын арттыру, өсімдіктер мен жануарлар туралы білім беру.

Экологиялық іс-әрекет: Табиғатқа қамқорлық жасау

Мақсаты: Табиғатқа сүйіспеншілік пен қамқорлықты қалыптастыру, қоршаған ортаны қорғау.

Іс-әрекет:

Балалармен бірге ауладағы немесе серуен алаңындағы қоқыстарды жинау. Оларға қоқысты дұрыс сұрыптауды үйрету: қағазды, пластикті және шыныны бөлек жинау. Бұл балалардың жауапкершілік сезімін оятады

Құралдар: Қолғаптар, қоқыс жәшіктері.

Серуен картотекасы №3

Серуен: "Күзгі орман"

Мақсаты: Күзгі табиғатты бақылау, жапырақтардың түстерін ажырату және желдің қалай соғатынын сезіну.

Бақылау:

Балаларды күз мезгіліндегі табиғаттың өзгерістерімен таныстыру.
Жапырақтардың түстері өзгергенін, олардың ағаштан түсуін бақылау.

Сұрақтар: «Жапырақтар қандай түске боялған?», «Қандай жапырақтар үлкен немесе кішкентай?»

Ойын:

"Жел мен жапырақтар" ойыны.

Балалар «жапырақ» болып, жерге түскен жапырақтар секілді қолдарын жайып, жеңіл секіреді. Мұғалім «Жел соқты!» деген кезде, балалар алаңда жүгіріп, жапырақтар секілді айналып ұшады.

Серуен картотекасы №4

"Құстарды бақылау"

Мақсаты: Құстар туралы түсінік беру, олардың дауыстарын тыңдау және қайда ұшатынын бақылау.

Бақылау:

Балалармен бірге серуен кезінде құстардың дауыстарын тыңдап, олардың қайда ұшып жүргенін бақылау. Құстардың атауларын атап, оларға сипаттама беру.

Сұрақтар: «Құстар қалай сайрайды?», «Қайда ұшады?»

Ойын:

"Құстар секілді ұшамыз" ойыны.

Балалар құстар секілді қолдарын жайып, ұшуды бейнелеп жүгіреді. Ойын арқылы олардың қимылдары дамиды, әрі құстарға қызығушылығы артады.

Серуен картотекасы №5

"Ағаштар әлемі"

Мақсаты: Ағаштардың түрлерін тану, олардың жапырақтары мен діңдерін бақылау.

Бақылау:

Ауладағы ағаштардың жапырақтарын, діңдерін бақылау. Олардың биіктігі мен жапырақтарының пішінін көру.

Сұрақтар: «Бұл қандай ағаш?», «Жапырақтары қандай?»

Ойын:

"Ағашқа айналамыз" ойыны.

Балалар ағашқа ұқсап, орындарында қимылсыз тұрып, кейін жел соққанда «қимылдайды» (қолдарын жоғары көтеріп, тербеледі).

Серуен картотекасы №6

Бақылау: "Жапырақтардың өзгерісі"

Мақсаты: Жапырақтардың түсі мен пішіндерін тану, күзгі өзгерістерді бақылау.

Іс-әрекет: Балалар ағаштардағы жапырақтардың түстерін бақылайды: жасыл, сары, қызыл және қоңыр жапырақтарды таниды.

Педагог балаларға жапырақтың неге түсетінін және күз мезгіліндегі табиғаттың өзгерістерін түсіндіреді.

Сұрақтар:

«Жапырақтар қандай түстерге боялған?»

«Бұл жапырақтар қай ағаштан түсті?»

Белсенділік:

Жапырақтарды жинау, олардың пішінін қолдарымен сипалап сезіну, жапырақтармен ойындар ұйымдастыру.

Өсімдіктерге күтім жасау

Мақсаты: Балаларға өсімдіктердің күтімі туралы түсінік беру және табиғатқа деген сүйіспеншілік қалыптастыру.

Іс-әрекет:

Балалар бөлмедегі немесе ауладағы өсімдіктерді суарады.

Топтағы гүлдердің жапырақтарын сүртеді.

Педагог балаларға судың өсімдіктер үшін маңызды екенін түсіндіреді және өсімдіктердің қалай өсетінін көрсетеді.

Құралдар: кішкентай су құйғыштар, майлықтар

Серуен картотекасы №7

Бақылау: "Күннің күйі"

Мақсаты: Ауа райын сезіну, күннің жылуы немесе салқын болуы туралы түсінік беру.

Іс-әрекет: Балалар күннің қалай жылытып тұрғанын немесе ауа райының салқындығын сезіну үшін бетін күнге қаратады немесе желді сезінеді. Педагог балаларға «Күннің шуағы бізді қалай жылытады?» деген сұрақтар қояды.

Сұрақтар: «Бүгін күн жылы ма, әлде суық па?»

«Күн бізге не береді?»

Белсенділік:

Күнге қарап, оның қалай жарқырап тұрғанын бақылау, желдің күші мен ауа райының әсерін сезіну.

Ойыншықтарды жинау және реттеу

Мақсаты: Балаларды өз заттарына және ойыншықтарға ұқыптылықпен қарауға үйрету.

Іс-әрекет: Балалар ойнап болған соң, ойыншықтарды арнайы себетке немесе сөреге жинайды.

Ойыншықтарды әртүрлі санаттарға бөлуге үйрету (мысалы, машиналарды бір жерге, қуыршақтарды басқа жерге қою).

Құралдар: ойыншықтар, ойыншықтарды жинайтын себеттер.

Серуен картотекасы №8.

Бақылау: "Бұлттарды бақылау"

Мақсаты: Аспандағы бұлттардың қозғалысын байқау, олардың түрлері мен пішіндерін тану.

Іс-әрекет: Балалар аспанға қарап, бұлттардың пішінін және олардың қалай қозғалатынын бақылайды.

Педагог бұлттардың әртүрлі болатынын түсіндіреді: жұқа, қалың, ақ немесе кара бұлттар.

Сұрақтар:«Бұлттар қандай? Олар неге ұқсайды?»

«Бұлттар қайда қозғалып бара жатыр?»

Белсенділік:

Балалар бұлттардың пішінін елестетіп, «Олар неге ұқсайды?» деп айтады (мысалы, жануарларға, үйлерге ұқсайды деп елестету).

Ауладағы жапырақтарды немесе қоқысты жинау

Мақсаты: Балаларға қоршаған ортаны таза ұстауға үйрету.

Іс-әрекет:Балалар серуен барысында жерге түскен жапырақтарды немесе қоқыстарды жинайды.

Педагог балаларға табиғатты қорғау және қоқыстарды жинаудың маңызын түсіндіреді.

Құралдар: кішкентай қапшықтар, қолғаптар.

Серуен картотекасы№9.

Бақылау: "Құстарды бақылау"

Мақсаты: Құстардың қозғалысын, олардың дауысын тыңдау, құстардың түрлерін ажырату.

Іс-әрекет:Балалар серуен барысында құстардың даусын тыңдап, олардың қалай ұшып жүргенін бақылайды

Педагог құстардың атауларын атап, олардың табиғаттағы рөлі туралы әңгімелейді.

Сұрақтар:«Қандай құстарды көрдік?»

«Құстар қалай ән салады?»

Белсенділік:

Құстардың дауысын еліктеу, құстардың ұшуын бейнелеп ойнау (қолдарын жайып, құстар секілді жүгіру).

Құстарды немесе жануарларды күту

Мақсаты: Балаларға жануарларға қамқор болуды үйрету.

Іс-әрекет: Балалар балабақшаның ауласында құстарға жем шашады немесе аквариумдағы балықтарға жем береді.

Педагог құстардың немесе жануарлардың қалай тамақтанатынын және оларға қалай қамқор болу керектігін түсіндіреді.

Құралдар: құс жемі немесе балықтарға арналған жем.

Серуен картотекасы №10

Бақылау: "Ағаштардың биіктігі"

Мақсаты: Ағаштардың биіктігін, олардың жапырақтары мен діңін зерттеу.

Іс-әрекет: Балалар ағаштардың діңіне қарап, олардың биіктігін бағалайды. Педагог ағаштардың қалай өсетінін түсіндіреді.

Балаларға ағаштың жасыл жапырақтары мен олардың пішіндерін көрсету.

Сұрақтар: «Ағаш биік пе, әлде аласа ма?»

«Жапырақтар

қандай пішінде?»

Белсенділік:

Ағаштардың айналасында жүру, олардың жапырақтарын жинау және жапырақтардың пішіндерін талдау.

Құммен және сумен ойнау

Мақсаты: Балалардың ұсақ моторикасын дамыту және еңбекке қызығушылықты арттыру.

Іс-әрекет: Балалар құмда немесе суда арнайы ойыншықтармен ойнап, құмнан әртүрлі пішіндер жасайды.

Ойнап болғаннан кейін, балалар жұмыс орнын жинайды, құралдарды жуып, сөреге қояды.

Құралдар: құм және суға арналған ойыншықтар.

Серуен картотекасы №11

Табиғатқа қамқорлық

- Қоқыс жинау: Серуен барысында балаларға табиғаттағы қоқыстарды жинау тапсырмасын беріңіз. Бұл оларға қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарауға және табиғатты қорғауға үйретеді.

- **Өсімдіктерге күтім:** Балаларға ағаштардың жапырақтарын, гүлдерін қарау, оларды суару немесе егу бойынша тапсырмалар беру. Бұл өсімдіктердің өмір сүруіне ықпал етеді.

2. Еңбек дағдыларын дамыту

- Жемістер мен көкөністерді жинау: Егер серуен ауыл немесе бақшада өтсе, балаларды жемістер мен көкөністерді жинауға үйрету. Бұл оларға еңбек арқылы өнім алудың маңыздылығын көрсетеді.

- **Құстарға жем беру:** Балаларға құстарға арналған жем шашу немесе арнайы орындар дайындау. Бұл табиғатқа қамқорлық сезімін дамытуға көмектеседі.

3. Табиғатпен танысу

- Табиғатқа қатысты тапсырмалар: Балаларға табиғаттағы өзгерістерді бақылау, мысалы, жапырақтардың түсі, ағаштардың формасы туралы жазу немесе сурет салу.

- **Экологиялық білім беру:** Табиғаттың экосистемасы, өсімдіктер мен жануарлардың өзара байланысы туралы мәліметтер беру.

Серуен картотекасы №12

Табиғатпен танысу

Тақырып: Ағаштар мен өсімдіктерді зерттеу

Мақсат: Балаларды ағаштар мен өсімдіктердің түрлерімен таныстыру, оларды күтуге үйрету.

Серуен: Балалармен жақын маңдағы саябаққа барып, ағаштар мен гүлдерді тамашалау.

Іс-шара: Балаларға әртүрлі өсімдіктерді көрсетіп, олардың жапырақтары мен сабақтарын зерттеу. Әр ағаштың атауын айтып, ағаштарды күту туралы түсіндіру.

Еңбекке баулу: Балаларға бақшаға қалай қамқор болу керектігін көрсетіп, кішкене күрекпен топырақты қопсыту

Серуен картотекасы №13

Судың маңызы

Тақырып: Судың табиғаттағы рөлі

Мақсат: Судың маңызын түсіндіру, суды үнемді пайдалану жолдарын үйрету.

Серуен: Су қоймасы немесе бұлақ жанында серуен.

Іс-шара: Балаларға судың табиғаттағы рөлі мен оның маңызын түсіндіру, суды қалай үнемдеу керек екенін үйрету.

Еңбекке баулу: Су қоймасына немесе бақшадағы өсімдіктерге су тасып, оларды суару.

Серуен картотекасы №14

Тазалық күні

Тақырып: Табиғатты таза ұстау

Мақсат: Балаларды қоршаған ортаны таза ұстауға баулу, тазалыққа үйрету.

Серуен: Жақын маңдағы табиғи аймаққа серуен.

Іс-шара: Балалармен бірге серуендеп жүріп, жердегі қоқыстарды жинау. Табиғатты қоқыстан қалай қорғауға болатыны туралы әңгімелесу.

Еңбекке баулу: Қоқыс жинау мен сұрыптау жұмыстарын көрсету. Балаларға қоқысты қайда және қалай тастау керектігін үйрету.

Серуен картотекасы №15

Гүлдер күні

Тақырып: Гүлдердің түрлері және оларды күту

Мақсат: Гүлдер туралы білімін кеңейту және оларды күтуге баулу.

Серуен: Гүлдер өсетін аймаққа серуен жасау.

Іс-шара: Әр гүлдің түрлерін талқылау, олардың хош иістерін сезіну. Гүлдер мен өсімдіктерді өз қолдарымен егіп үйрену.

Еңбекке баулу: Гүлдерді суару және оларға топырақ қопсыту жұмыстарын жасау.

Серуен №15 Жыл мезгілдерінің өзгеруін бақылау

Мақсаты:

- Жыл мезгілдерінің өзгеруі туралы түсініктерін қалыптастыру ;
- әр мезгілдің өз ерекшеліктері туралы түсініктерін тиянақтау.

Бақылау барысы

Жұмбақ жасыру
Ақ киімді біреуі,
Сары киімді біреуі,
Көк киімді біреуі,
Әлем, жәлем киімі,

Тағы бірі жүреді. (жылдың төрт мезгілі)

- Өлеңде не жайлы айтылған? (жыл мезгілдері туралы әңгімелеу)
- Қазір жылдың қай мезгілі (күз жпйлы әңгімелеу)

Қыркүйек айының алғашқы күндері жылы болады. Ағаштарда ең алғашқы сары жапырақтар пайда болады. Жердегі шөптер сарғайып, гүлдер сола бастайды Үлкендер егіс даласындағы жиын-терін жұмыстарын аяқтауға, мал азығын мол етіп жинап алуға асығады.

Зерттеу жұмысы: Д/О: «Күзге ең алғашқы дайындалған ағашты тап» (қайың, көк терек)

Д/О: «Қайың мен теректің ең әдемі күзгі жапырағын тап»

Еңбек

Ойын алаңындағы жапырақтарды жинау.

Мақсаты:

— орындалған жұмыс нәтижесін көріп қуануға үйрету;

— экологиялық мәдениеттерін тәрбиелеу.

Қимылды ойын «Бәйге».

Мақсаты:

Тез жүкіруге, ептілікке жаттықтыру.

Жаттығу ойындары Қозғалыстарын қалыптастыру

Мақсаты: сапта жеңіл, бірқалыпты жүруге жаттықтыру.

Халық болжамы:

Жаз жауынды, күз жылы болса, қыс ұзақ болады.

Серуен №16

Күздің алғашқы белгілерін бақылау

Мақсаты:

— Жыл мезгілдерінің өзгеруі туралы түсініктерін молайту;

— Күздің алғашқы белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру.

Бақылау барысы

Көркем сөз «Қыркүйек» Ғ. Өкеев

Бір-біріне жер, аспан,

Мейірлене қарасқан.

Төкпей-шашпай тасып дән

Машиналар асыққан.

Ұстаз, шәкірт жүздескен,

«Қош келіпсіз күз» дескен.

Берекелі алтын күз,

Ұмытпаймыз салтын біз

Қыркүйек айының алғашқы күндері жылы болады. Ағаштарда ең алғашқы сары жапырақтар пайда болады. Жердегі шөптер сарғайып, гүлдер сола бастайды Үлкендер егіс даласындағы жиын-терін жұмыстарын аяқтауға, мал азығын мол етіп жинап алуға асығады.

Зерттеу жұмысы: Д/О: «Күзге ең алғашқы дайындалған ағашты тап» (қайың, көк терек)

Д/О: «Қайың мен теректің ең әдемі күзгі жапырағын тап»

Еңбек

Ойын алаңындағы жапырақтарды жинау.

Мақсаты:

— орындалған жұмыс нәтижесін көріп қуануға үйрету;

— экологиялық мәдениеттерін тәрбиелеу.

Қимылды ойын «Қуып жет».

Мақсаты: Тез жүкіруге, ептілікке жаттықтыру.

Жаттығу ойындары Бөрене үстімен жүру

Мақсаты: Тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру

Мақал: Күз байлығы-ел ырысы.

Серуен картотекасы №17

Гүл егілген клумбаны бақылау

Мақсаты:

— өсімдіктердің күзгі тіршілігі туралы білімдерін тиянақтау;

— кейбір өсімдіктердің дәндерін шашып, қурап үлгергеніне көңіл бөлу;

— Күзде гүл ашатын гүлдермен (астра, настурция) таныстыру

Бақылау барысы:

Көркем сөз:

Кешкілік пе, күндіз бе,

Өсіп тұрған гүлді үзбе.

Туған жерді далаға,

Тастай алмай жүрміз бе?

Жайнап өсіп далада,

Көздің жауын ала ма?

Бірде бірін жұлғызба,

Қасыңдағы балаға.

Балаларға сұрақтар:

- *Гүлдерде күзде қандай өзгерістер болады?*
- *Келесі жылы гүлдер өсіру үшін қазір не істеу керек?*
- *Қандай гүлдер күзде гүлдейді?*

Зерттеу қызметі:

Құраған гүлдерді алып, оның сабақтары мен дәндерін қарау.

Д/О: «Суреттеу бойынша тауып ал»

Еңбек. Гүлдер дәнін жинап алу.

Мақсаты: Балаларға келесі көктемнің қамын қазір ойлау керек екенін түсіндіру.

Қ/О: «Мені ата».

Мақсаты: ылдау және қимыл арқылы жанурлар бейнесін жасау қабілеттерін дамыту.

«Қояндар мен түлкі».

Мақсаты: тез жүкіру дағдыларын дамыту

Жаттығу ойындары: Бір-біріне доп лақтыру

Мақсаты: жылдамдықтары мен ептіліктерін дамыту

Серуен картотекасы №18

Тастарды бақылау

Мақсаты: Тастардың өлі табиғат мүшесі екендігі жайлы түсініктерін молайту, олардың әртүрлілігі мен пайдасы туралы білім беру.

Бақылау барысы

Зерттеу жұмысы

Бор таспен қатты тасты салыстырып көру, ұру, сындыру (бор үгітіледі, тас сынбайды)

Еңбек

Ауладағы тастарды жинау және олардан композиция құрау.

Мақсаты:

— Бірігіп жұмыс істеуге үйрету;

— Шығармашылық қиялын дамыту.

Қ/О «Үшты-үшты».

Мақсаты:

— Тәрбиешіні мұқият тыңдауға үйрету;

Жаттығу ойындары

Қозғалысты дамыту.

Мақсаты: допты нысанаға лақтыруға жаттықтыру

Балалармен асфальтқа түрлі-түсті бормен сурет салу *«Күзгі табиғат»*

Серуен

картотекасы №19

Итті бақылау

Мақсаты:

Жануарлар өміріне деген қызығушылықтарын арттыру, қиын жағдайда көмек беруге дайын болуға тәрбиелеу.

Бақылау барысы

Көркем сөз

Ей, адамдар, адамдар!

Айналаға қараңдар,

Зардаң шегіп жатпасын,

Аш үйіннің қақпасын,

Жануарлар қорғансыз,

Далада қалып қоймасын.

Балаларға сұрақтар.

Иттердің жақсы өмір сүруі, оның иесіне байланысты. Иттер әртүрлі тағамдармен тамақтанады. Олар ботқаларды, ірімшікті, сүтті жей береді.

Иттер бәрінен де піскен етті жақсы көреді. Иттің тұқымы (түрлері) өте көп-неміс овчаркасы, тазы (аңшы ит), тақса, пудель (бұйра жүнді ит), ротвейлер тағы басқа иттер. Олардың бәрінің бір-бірінен айырмашылығы бар. Иттер ақылды және зиянды. Есте сақтау қабілеттері өте күшті, есту қабілеті өте зор болады. Ол өзінің иесін еш уақытта еш уақытта қиын жағдайда далада қалдырмайды, өз иесіне сатқандық жасамайды.

Кейбір адамдар иттер мен мысықтарды далаға қуып жібереді. Ол кезде жануардың өмірі тозаққа айналады. Олардың ішер тамағы нашар, жылы орын

жоқ, ешкім еркелетпейді, үй астындағы жертөледе, көшеде мекендеулеріне тура келеді. Олар суықпен аштықтан ауырады, өледі. Мұндай адамдарды жүрексіз адамдар дейді. Сондықтан да үй жануарларын далаға тастамаңдар, оларға қамқор болыңдар!

Серуен картотекасы №1

Бақылау: "Күннің күйі"

Мақсаты: Ауа райын сезіну, күннің жылуы немесе салқын болуы туралы түсінік беру.

Іс-әрекет: Балалар күннің қалай жылытып тұрғанын немесе ауа райының салқындығын сезіну үшін бетін күнге қаратады немесе желді сезінеді. Педагог балаларға «Күннің шуағы бізді қалай жылытады?» деген сұрақтар қояды.

Сұрақтар: «Бүгін күн жылы ма, әлде суық па?»

«Күн бізге не береді?»

Белсенділік:

Күнге қарап, оның қалай жарқырап тұрғанын бақылау, желдің күші мен ауа райының әсерін сезіну.

Ойыншықтарды жинау және реттеу

Мақсаты: Балаларды өз заттарына және ойыншықтарға ұқыптылықпен қарауға үйрету.

Іс-әрекет: Балалар ойнап болған соң, ойыншықтарды арнайы себетке немесе сөреге жинайды.

Ойыншықтарды әртүрлі санаттарға бөлуге үйрету (мысалы, машиналарды бір жерге, қуыршақтарды басқа жерге қою).

Құралдар: ойыншықтар, ойыншықтарды жинайтын себеттер.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №2

Бақылау: "Бұлттарды бақылау"

Мақсаты: Аспандағы бұлттардың қозғалысын байқау, олардың түрлері мен пішіндерін тану.

Іс-әрекет: Балалар аспанға қарап, бұлттардың пішінін және олардың қалай қозғалатынын бақылайды.

Педагог бұлттардың әртүрлі болатынын түсіндіреді: жұқа, қалың, ақ немесе қара бұлттар.

Сұрақтар: «Бұлттар қандай? Олар неге ұқсайды?»

«Бұлттар қайда қозғалып бара жатыр?»

Белсенділік:

Балалар бұлттардың пішінін елестетіп, «Олар неге ұқсайды?» деп айтады

Еңбек. Сыңған ағаш бұтақтары мен жапырақтарды жинап қоқысқа апару.

Мақсаты. Бірлес жұмыс істеу, мақсатқа жету.

Қ/О: «Біз көңілді балалармыз».

Мақсаты: Ойын шартын сақтап ойнауға баулу.

Жаттығу ойындары: Қозғалыстарын дамыту.

Мақсаты:

- Затты көлденең бағытта лақтыру тәсілін меңгерту;
- Көз өлшемін, қозғалыс координатын, ептіліктерін дамыту.

Тыйым сөз: Ит – жеті қазынаның бірі. Сондықтан оны өлтіруге, азаптауға, қаңғыртып жіберуге болмайды. Олай етсе, иесінің басына жаманшылық үйіріледі.

Серуен картотекасы №5

Табиғатты бақылау:

- **Ауа райын талқылау:** Ауа райының күзде қалай өзгеретінін айтып беру, мысалы, күннің салқындауы, желдің соғуы, күннің қысқарып, бұлтты болатыны туралы түсіндіру.

- **Ағаштар мен жапырақтар:** Балаларға ағаштардың түрлерін көрсетіп, олардың жапырақтары қалай сарғайып, жерге түсетінін бақылау. Түрлі түсті жапырақтарды жинап, олардың түстерін ажыратуға үйрету.

- **Күзгі жануарлар:** Күзде құстардың жылы жаққа ұшып кетуі, жануарлардың қыстауға дайындалуы туралы айту.

2. Қимылдық ойындар:

- **«Жел мен жапырақтар»** ойыны: Бір бала «жел» болып, басқа балалар «жапырақтар» сияқты жүгіреді немесе секіреді. Жел соққан сайын жапырақтар жан-жаққа тарқалады.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №6

Серуен орны: Ойын алаңы

- **Ойын:** «Кім жылдам?» — Допты лақтырып, жарыс ұйымдастыру.

- **Мақсаты:** Шапшандықты дамыту, командалық жұмыс.

«Табиғаттық детектив»

- **Мақсаты:** Табиғаттағы өзгерістерді бақылау.

- **Сипаттамасы:** Балалар топқа бөлініп, табиғатта (ағаштар, жәндіктер) белгіленген нысандарды табу керек. Олар тапқан нәрселері туралы қысқаша әңгімелеп береді.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №7

Серуен орны: Аулада

- **Ойын:** «Жасырынбақ» — Бір бала жасырынып, қалғандары іздейді.

- **Мақсаты:** Наблюдательдікті дамыту, сергектік.

«Қоршаған әлем жәрмеңкесі»

- **Мақсаты:** Қалдықтарды дұрыс сұрыптау.

- **Сипаттамасы:** Балаларға әртүрлі материалдар (пластик, қағаз, металл) беріледі. Олар қалдықтарды дұрыс контейнерлерге орналастыруы керек.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №8

Серуен орны: Табиғат

- **Ойын:** «Табиғаттағы қазына» — Белгіленген нүктелерде жұмбақтар шешу.

- **Мақсаты:** Логикалық ойлауды дамыту, табиғатқа жақындастыру.

«Қоршаған әлем жәрмеңкесі»

- **Мақсаты:** Қалдықтарды дұрыс сұрыптау.

- **Сипаттамасы:** Балаларға әртүрлі материалдар (пластик, қағаз, металл)

Серуен картотекасы №9

"Табиғатпен сәлемдесу"

Мақсаты: Балаларға табиғаттың әсемдігін түсіндіріп, оны бағалай білуге баулу.

Қауіпсіздік ережелерін қайталау: Балаларға серуен кезінде қалай жүру керек, қоршаған ортаға қалай мұқият болу керектігі туралы ережелер түсіндіріледі.

(Экологиялық тәрбие, еңбек және дидактикалық ойындар)

1. Экологиялық тәрбие: "Табиғатты қорға"

Мақсаты: Балалардың табиғат туралы білімін кеңейту және оны қорғауға баулу.

Қимыл: Балалар серуен кезінде өсімдіктер мен жануарлар туралы әңгімелейді. Мұғалім оларға ағаштар, гүлдер, шөптер және жануарлар туралы мәліметтер береді.

(Ұсыныс ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы, Қауіпсіздік ережесін үйрету)

Серуен картотекасы №10

Серуен: Табиғат аясындағы бақылау және танымдық әңгіме

Мақсаты: Балалардың табиғатқа деген қызығушылығын арттыру, өсімдіктер мен жануарлар туралы білім беру.

Экологиялық іс-әрекет: Табиғатқа қамқорлық жасау

Мақсаты: Табиғатқа сүйіспеншілік пен қамқорлықты қалыптастыру, қоршаған ортаны қорғау.

Іс-әрекет:

Балалармен бірге ауладағы немесе серуен алаңындағы қоқыстарды жинау.

Оларға қоқысты дұрыс сұрыптауды үйрету: қағазды, пластикті және шыныны бөлек жинау. Бұл балалардың жауапкершілік сезімін оятады

Құралдар: Қолғаптар, қоқыс жәшіктері.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен

Картотекасы №11

Серуен: "Күзгі орман"

Мақсаты: Күзгі табиғатты бақылау, жапырақтардың түстерін ажырату және желдің қалай соғатынын сезіну.

Бақылау:

Балаларды күз мезгіліндегі табиғаттың өзгерістерімен таныстыру.

Жапырақтардың түстері өзгергенін, олардың ағаштан түсуін бақылау.

Сұрақтар: «Жапырақтар қандай түске боялған?», «Қандай жапырақтар үлкен немесе кішкентай?»

Ойын:

"Жел мен жапырақтар" ойыны.

Балалар «жапырақ» болып, жерге түскен жапырақтар секілді қолдарын жайып, жеңіл секіреді. Мұғалім «Жел соқты!» деген кезде, балалар алаңда жүгіріп, жапырақтар секілді айналып ұшады.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №12

"Құстарды бақылау"

Мақсаты: Құстар туралы түсінік беру, олардың дауыстарын тыңдау және қайда ұшатынын бақылау.

Бақылау:

Балалармен бірге серуен кезінде құстардың дауыстарын тыңдап, олардың қайда ұшып жүргенін бақылау. Құстардың атауларын атап, оларға сипаттама беру.

Сұрақтар: «Құстар қалай сайрайды?», «Қайда ұшады?»

Ойын:

"Құстар секілді ұшамыз" ойыны.

Балалар құстар секілді қолдарын жайып, ұшуды бейнелеп жүгіреді. Ойын арқылы олардың қимылдары дамиды, әрі құстарға қызығушылығы артады.

(Отбасы құндылықтары, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен

картотекасы №13

"Ағаштар әлемі"

Мақсаты: Ағаштардың түрлерін тану, олардың жапырақтары мен діңдерін бақылау.

Бақылау:

Ауладағы ағаштардың жапырақтарын, діңдерін бақылау. Олардың биіктігі мен жапырақтарының пішінін көру.

Сұрақтар: «Бұл қандай ағаш?», «Жапырақтары қандай?»

Ойын:

"Ағашқа айналамыз" ойыны.

Балалар ағашқа ұқсап, орындарында қимылсыз тұрып, кейін жел соққанда «қимылдайды» (қолдарын жоғары көтеріп, тербеледі).

(Әңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №14

Ағаштармен Танысу

- Іс-әрекет:

- **Ағаштарды Бақылау:** Балалар жақын жердегі ағаштарды зерттеп, олардың жапырақтары, діңдері мен формаларын бақылайды.

- **Ағаштың Бөліктері:** тәрбиеші ағаштың бөліктерін (жапырақ, дің, тамыр) көрсетіп, балаларға сипаттауды ұсынады.

«Табиғат Серуені»

- **Мақсаты:** Табиғат элементтерімен таныстыру.

- **Іс-әрекет:** Балаларды сыртқа шығарып, ағаштар, гүлдер, жапырақтармен таныстырыңыз. Әр элементті көрсетіп, оның түсі мен формасын сипаттаңыз.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №15

Гүлдер мен Өсімдіктер

- **Іс-әрекет:**

- **Гүлдерді Жинау:** Балалар табиғаттан түрлі гүлдерді жинайды.

- **Гүлдер Танысу:** Жиналған гүлдер туралы ақпарат бөлісіп, олардың аттарын атап өтеді.

«Жинау Ойыны»

- **Мақсаты:** Табиғи заттарды жинау арқылы зейінді дамыту.

- **Іс-әрекет:** Балаларға жапырақтар, тастар, гүлдер жинауға рұқсат етіңіз. Жиналған заттарды бірге қарап, аттарын атап, талқылаңыз.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №16

Құстарды Бақылау

- **Іс-әрекет:**

- **Құстарды Тыңдау:** Балалар табиғатта құстарды бақылап, олардың дауыстарын тыңдайды.

- **Құстар Дәрісі:** Әр бала өздерінің көрген құстары туралы айтып, олардың ерекшеліктерін сипаттайды.

«Табиғат Суреттері»

- **Мақсаты:** Табиғатты сурет арқылы бейнелеу.

- **Іс-әрекет:** Табиғаттағы заттарды (жапырақ, гүл) пайдаланып, балаларға сурет салуға көмектесіңіз. Оларды бірге бояп, табиғат элементтерін сипаттаңыз.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №17

Табиғаттағы Дыбыстар

- Іс-әрекет:

- **Дыбыстарды Тыңдау:** Табиғаттағы дыбыстарды (жел, су, құстар) тыңдап, олардың қайдан шыққанын анықтау.

- **Дыбыстарды Қайталау:** Балалар табиғаттағы дыбыстарды өздері жасап, топта ойнайды

«Жануарлар Дыбыстары»

- **Мақсаты:** Жануарлар мен олардың дыбыстарын таныстыру.

- **Іс-әрекет:** Балаларға әртүрлі жануарлардың (мысалы, құс, ит, мысық) дыбыстарын тыңдатып, оларды қайталауды сұраңыз.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №18

Серуен Кешені

- Іс-әрекет:

- **Табиғат Жұмыстары:** Балалар серуен барысында жинаған элементтерін (жапырақ, гүл) көрсетіп, талқылайды.

- **Көрме:** Өз жұмыстарын (коллаж, сурет) ұйымдастырып, таныстырады.

«Экологиялық Ойыншықтар»

- **Мақсаты:** Экологиялық ойыншықтармен таныстыру.

- **Іс-әрекет:** Табиғи материалдардан (ағаш, қағаз) жасалған ойыншықтарды көрсетіп, олармен ойнауға рұқсат етіңіз.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №19

Бақылау: "Жапырақтардың өзгерісі"

Мақсаты: Жапырақтардың түсі мен пішіндерін тану, күзгі өзгерістерді бақылау.

Іс-әрекет: Балалар ағаштардағы жапырақтардың түстерін бақылайды: жасыл, сары, қызыл және қоңыр жапырақтарды таниды.

Педагог балаларға жапырақтың неге түсетінін және күз мезгіліндегі табиғаттың өзгерістерін түсіндіреді.

Сұрақтар:

«Жапырақтар қандай түстерге боялған?»

«Бұл жапырақтар қай ағаштан түсті?»

Белсенділік:

Жапырақтарды жинау, олардың пішінін қолдарымен сипалап сезіну, жапырақтармен ойындар ұйымдастыру.

Өсімдіктерге күтім жасау

Мақсаты: Балаларға өсімдіктердің күтімі туралы түсінік беру және табиғатқа деген сүйіспеншілік қалыптастыру.

Іс-әрекет: Балалар бөлмедегі немесе ауладағы өсімдіктерді суарады. Топтағы гүлдердің жапырақтарын сүртеді.

Педагог балаларға судың өсімдіктер үшін маңызды екенін түсіндіреді және өсімдіктердің қалай өсетінін көрсетеді.

Құралдар: кішкентай су құйғыштар, майлықтар.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №20

Бақылау: "Күннің күйі"

Мақсаты: Ауа райын сезіну, күннің жылуы немесе салқын болуы туралы түсінік беру.

Іс-әрекет: Балалар күннің қалай жылытып тұрғанын немесе ауа райының салқындығын сезіну үшін бетін күнге қаратады немесе желді сезінеді. Педагог балаларға «Күннің шуағы бізді қалай жылытады?» деген сұрақтар қояды.

Сұрақтар: «Бүгін күн жылы ма, әлде суық па?»

«Күн бізге не береді?»

Белсенділік:

Күнге қарап, оның қалай жарқырап тұрғанын бақылау, желдің күші мен ауа райының әсерін сезіну.

Ойыншықтарды жинау және реттеу

Мақсаты: Балаларды өз заттарына және ойыншықтарға ұқыптылықпен қарауға үйрету.

Іс-әрекет: Балалар ойнап болған соң, ойыншықтарды арнайы себетке немесе сөреге жинайды.

Ойыншықтарды әртүрлі санаттарға бөлуге үйрету (мысалы, машиналарды бір жерге, қуыршақтарды басқа жерге қою).

Құралдар: ойыншықтар, ойыншықтарды жинайтын себеттер.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №21

Бақылау: "Бұлттарды бақылау"

Мақсаты: Аспандағы бұлттардың қозғалысын байқау, олардың түрлері мен пішіндерін тану.

Іс-әрекет: Балалар аспанға қарап, бұлттардың пішінін және олардың қалай қозғалатынын бақылайды.

Педагог бұлттардың әртүрлі болатынын түсіндіреді: жұқа, қалың, ақ немесе кара бұлттар.

Сұрақтар: «Бұлттар қандай? Олар неге ұқсайды?»

«Бұлттар қайда қозғалып бара жатыр?»

Белсенділік:

Балалар бұлттардың пішінін елестетіп, «Олар неге ұқсайды?» деп айтады (мысалы, жануарларға, үйлерге ұқсайды деп елестету).

Ауладағы жапырақтарды немесе қоқысты жинау

Мақсаты: Балаларға қоршаған ортаны таза ұстауға үйрету.

Іс-әрекет: Балалар серуен барысында жерге түскен жапырақтарды немесе қоқыстарды жинайды.

Педагог балаларға табиғатты қорғау және қоқыстарды жинаудың маңызын түсіндіреді.

Құралдар: кішкентай қапшықтар, қолғаптар.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №22.

Бақылау: "Құстарды бақылау"

Мақсаты: Құстардың қозғалысын, олардың дауысын тыңдау, құстардың түрлерін ажырату.

Іс-әрекет: Балалар серуен барысында құстардың дауысын тыңдап, олардың қалай ұшып жүргенін бақылайды

Педагог құстардың атауларын атап, олардың табиғаттағы рөлі туралы әңгімелейді.

Сұрақтар: «Қандай құстарды көрдік?»

«Құстар қалай ән салады?»

Белсенділік:

Құстардың дауысын еліктеу, құстардың ұшуын бейнелеп ойнау (қолдарын жайып, құстар секілді жүгіру).

Құстарды немесе жануарларды күту

Мақсаты: Балаларға жануарларға қамқор болуды үйрету.

Іс-әрекет: Балалар балабақшаның ауласында құстарға жем шашады немесе аквариумдағы балықтарға жем береді.

Педагог құстардың немесе жануарлардың қалай тамақтанатынын және оларға қалай қамқор болу керектігін түсіндіреді.

Құралдар: құс жемі немесе балықтарға арналған жем.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №23

Бақылау: "Ағаштардың биіктігі"

Мақсаты: Ағаштардың биіктігін, олардың жапырақтары мен діңін зерттеу.

Іс-әрекет: Балалар ағаштардың діңіне қарап, олардың биіктігін бағалайды. Педагог ағаштардың қалай өсетінін түсіндіреді.

Балаларға ағаштың жасыл жапырақтары мен олардың пішіндерін көрсету.

Сұрақтар: «Ағаш биік пе, әлде аласа ма?»

«Жапырақтар

қандай пішінде?»

Белсенділік:

Ағаштардың айналасында жүру, олардың жапырақтарын жинау және жапырақтардың пішіндерін талдау.

Құммен және сумен ойнау

Мақсаты: Балалардың ұсақ моторикасын дамыту және еңбекке қызығушылықты арттыру.

Іс-әрекет: Балалар құмда немесе суда арнайы ойыншықтармен ойнап, құмнан әртүрлі пішіндер жасайды.

Ойнап болғаннан кейін, балалар жұмыс орнын жинайды, құралдарды жуып, сөреге қояды.

Құралдар: құм және суға арналған ойыншықтар.

(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту)

Серуен картотекасы №24

Табиғатпен танысу (15-20 минут):

- Табиғи материалдармен жұмыс:
- Жапырақтарды, тастарды, таяқшаларды жинау.
- Табиғаттағы элементтерді таныстыру (ағаш, шөп, гүл).

- Ойындар:

- "Табиғаттағы қазына" – балалар табиғаттан жинаған заттарын көрсету.
- "Жан-жануарларды тауып ал" – табиғатта жәндіктер мен құстарды іздеу.

Қозғалыс ойындары (15-20 минут):

- "Салбырау":
 - Ағашқа немесе таяқшаға жапырақтарды ілу (балалардың қолымен).
- "Жан-жануарлардың бейнесін жасау":
 - Балалар өздерінің ұнаған жануарларын жасау үшін айналасындағы заттарды пайдаланады

(Таза ауада ойын , Ұсыныс ойын , Экологиялық мәдениет дағдысы)

Серуен картотекасы №25

Серуен кешенінің мақсаты:

- Балалардың физикалық белсенділігін арттыру.
- Шығармашылық ойлау мен моториканы дамыту.
- Топтық жұмыс дағдыларын қалыптастыру.

Серуен кешенінің барысы:

Қозғалыс ойындары (15 минут):

- "Тосқауылдар жолы":

- Паралон, ойыншықтар немесе жастықтарды пайдаланып, тосқауылдар жасайды. Балалар оларды айналып өтіп, секіріп, (жорғалап) өтеді.

- "Секірмелі аяқ":

- Кішкентай секіргіштермен немесе жастықтармен секіру ойындары.

Шығармашылық іс-әрекет (15 минут):

- "Жапсырма өнері":

- Түрлі-түсті қағаздар, жапсырмалар және пастельдермен жұмыс.

- Балаларға жапсыру арқылы сурет жасау ұсынылады.

- "Пластелинмен мүсіндеу":

- Балаларға пластилин беріп, жануарлар немесе заттарды мүсіндеу тапсырмасы.

Табиғатпен танысу (10 минут):

- "Табиғат бұрышы":

- Бөлмеде табиғат элементтерін (жапырақ, гүл, тас) пайдаланып, мини-экспозиция жасау.

- Балалармен осы элементтер туралы әңгімелесу.

(Экологиялық мәдениет дағдысы, Кішіге көмек беру дағдысын қалыптастыру)

Серуен картотекасы №26

Тақырып: Күзгі табиғат.

- Саяхат мақсаты: Күзде болатын өзгерістермен танысу.

- Іс-шаралар:

- Жапырақтардың түсін өзгертуін бақылау.

- Жемістер мен көкөністерді жинау (жасанды).

- Күзгі жәндіктерді (мысалы, көбелектер) бақылау.

Табиғат дыбыстары

- Тақырып: Табиғаттың дыбыстары.

- Саяхат мақсаты: Табиғаттағы дыбыстарды тану.

- Іс-шаралар:

- Табиғаттағы дыбыстарды (жел, су, құстар) тыңдау.

- Дыбыс шығаратын заттарды пайдалану (ысқырық, шулы ойыншықтар).

- Табиғаттың дыбыстарын көрсету.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы)

Серуен картотекасы №27

Серуеннің басталуы (10 минут):

- Балалармен қол ұстасып, серуенге шығу.
- Табиғат элементтерін (ағаш, жапырақ, гүл) бақылау.
- . Күзгі табиғаттың ерекшеліктері (15-20 минут):
- **Жапырақтарды жинау:**
 - Күзгі жапырақтардың түрлі-түсті жапырақтарын жинау.
 - Жапырақтардың пішіндерін, түстерін және текстураларын салыстыру.

- Табиғатпен танысу:

- Ағаштардың, бұталардың жапырақтарын зерттеу.
- Күзгі жемістер мен көкөністер туралы әңгіме.

Қозғалыс ойындары (15 минут):

- "Жапырақтармен би":
 - Балалар жиналған жапырақтармен айнала отырып, би жасайды.

- "Күзгі жүгіріс":

- Балалар жапырақтар мен табиғи материалдарды пайдаланып, кедергілермен жүгіріс ұйымдастыру.

Шығармашылық іс-әрекет (15 минут):

- "Жапырақ өнері":
 - Жиналған жапырақтардан картиналар немесе жапсырмалар жасау.

- "Күзгі суреттер":

- Күзгі пейзажды қағазға салу (түрлі-түсті қарындаштармен).

(Қоршаған әлеммен танысу,Экологиялық мәдениет дағдысы)

Серуен картотекасы №28

Бөлмеде серуен кешенінің мақсаты:

- Балалардың физикалық белсенділігін арттыру.
- Шығармашылық ойлау мен моториканы дамыту.
- Топтық жұмыс дағдыларын қалыптастыру.

Серуен кешенінің барысы:

Кіріспе (5 минут):

- Балаларға серуеннің мақсатын түсіндіру.
- Бөлмедегі қауіпсіздік ережелерімен таныстыру.

Қозғалыс ойындары (15 минут):

- "Тосқауылдар жолы":

- Бөлмеде жастықтар, паралондар немесе ойыншықтармен тосқауылдар жасап, балалар оларды айналып өтуі керек.

- "Кішкентай жүгіріс":

- Балалар белгіленген орындарда жүгіріп, қолдарын көтеріп секіреді.

. Шығармашылық іс-әрекет (15 минут):

- "Жапсырма өнері":

- Түрлі-түсті қағаз, жапсырмалар, пастельдермен жұмыс жасап, балалар өздері қалаған суреттерін жапсырады.

- "Пластилинмен мүсіндеу":

- Балаларға пластилин беріп, жануарларды немесе сүйікті заттарын мүсіндеу ұсынылады.

Ойын-сауық (10 минут):

- "Музыкалық аялдама":

- Музыка ойнап тұрған кезде балалар айнала қозғалады, музыка тоқтағанда, балалар белгіленген жерге тұрып қалады.

- "Құстардың ұшуы":

- Балалар құстар секілді қозғалуы керек, кейін олардың түрлерін мимика арқылы көрсетуі мүмкін.

Сергіту сәті (5-10 минут):

- Жеңіл дене жаттығулары: қолды, аяқтарды сермеп, айналдыру.

- "Күн мен жаңбыр" – балалар "күн" болып жайылып, "жаңбыр" болғанда жиналады.

(Әңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы)

Серуен картотекасы 29

Тақырып: "Күзгі құстар"

- **Бақылау:** Балалармен бірге құстарды бақылау, олардың ұшып жүргенін тамашалау. Құстардың жылы жаққа ұшуын түсіндіру.

- **Ойын:** "Құстар қалай ұшады?" ойыны. Балалар құс сияқты қолдарын жайып, айналып жүгіреді.

- **Шығармашылық:** Қағаздан құстардың суретін жасап, топ бөлмесін безендіру.

- Сұрақтар: "Қандай құстарды көрдің?", "Құстар неге ұшып кетеді?"

Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (жүрекшелерді үгінділермен толтыру)

Құмға берілген үлгілердің суретін салу

Құммен мүсіндеу бейнесін

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар

Мүсіндеу , Сурет салу

Серуен картотекасы 30

Тақырып: "Күзгі жел"

- **Бақылау:** Желдің қалай соғып тұрғанын, жапырақтардың қалай ұшып жүргенін бақылау. Балаларға желдің күшін түсіндіру.

- **Ойын:** "Жел мен жапырақтар" ойыны – балалар жапырақтар сияқты ұшып, айналып ойнайды.

- **Шығармашылық:** Желдің әсерін қағаздан немесе мата жапырақтарды жапсыру арқылы көрсету.

- Сұрақтар: "Жел не істейді?", "Жел қалай соғады?"

Ересек адамдармен орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары (белгілі жерге қоқыс жинау). Құмға берілген үлгілердің суретін салу

Мүсіндеу , сурет салу

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар, мүсіндеу

Серуен картотекасы 31

Тақырып: "Күзгі еңбек"

- **Бақылау:** Балалармен бақшаларда немесе аулада жұмыс істеп жатқан адамдарды бақылау (жапырақтарды жинау, бақшаны тазалау).

- **Ойын:** "Кім тез жинайды?" ойыны – балалар шағын сыпырғыштармен жапырақтарды бір жерге жинайды.

- **Шығармашылық:** Балаларға өздерінің жасаған еңбектерінің нәтижесін сурет салу немесе жапсыру жұмыстарында қолдану.

- Сұрақтар: "Адамдар не істеп жатыр?", "Сен қалай көмектесе аласың?"

Еңбекке баулу, Шығармашылық дағдыларын дамыту

Серуен картотекасы №32

Серуен орны: Аулада

- **Ойын:** «Жасырынбақ» — Бір бала жасырынып, қалғандары іздейді.

- **Мақсаты:** Наблюдательдікті дамыту, сергектік.

«Қоршаған орта жәрменкесі»

- **Мақсаты:** Қалдықтарды дұрыс сұрыптау.

- **Сипаттамасы:** Балаларға әртүрлі материалдар (пластик, қағаз, металл) беріледі. Олар қалдықтарды дұрыс контейнерлерге орналастыруы керек.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №33

Серуен орны: Табиғат

- **Ойын:** «Табиғаттағы қазына» — Белгіленген нүктелерде жұмбақтар шешу.

- **Мақсаты:** Логикалық ойлауды дамыту, табиғатқа жақындастыру.

«Қоршаған орта жәрменкесі»

- **Мақсаты:** Қалдықтарды дұрыс сұрыптау.

- **Сипаттамасы:** Балаларға әртүрлі материалдар (пластик, қағаз, металл) беріледі. Олар қалдықтарды дұрыс контейнерлерге орналастыруы керек.

Экологиялық мәдениет дағдысын қалыптастыру, қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №34

Табиғатқа қамқорлық

- **Қоқыс жинау:** Серуен барысында балаларға табиғаттағы қоқыстарды жинау тапсырмасын беріңіз. Бұл оларға қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарауға және табиғатты қорғауға үйретеді.

- **Өсімдіктерге күтім:** Балаларға ағаштардың жапырақтарын, гүлдерін қарау, оларды суару немесе егу бойынша тапсырмалар беру. Бұл өсімдіктердің өмір сүруіне ықпал етеді.

2. Еңбек дағдыларын дамыту

- Жемістер мен көкөністерді жинау: Егер серуен ауыл немесе бақшада өтсе, балаларды жемістер мен көкөністерді жинауға үйрету. Бұл оларға еңбек арқылы өнім алудың маңыздылығын көрсетеді.

- **Құстарға жем беру:** Балаларға құстарға арналған жем шашу немесе арнайы орындар дайындау. Бұл табиғатқа қамқорлық сезімін дамытуға көмектеседі.

3. Табиғатпен танысу

- Табиғатқа қатысты тапсырмалар: Балаларға табиғаттағы өзгерістерді бақылау, мысалы, жапырақтардың түсі, ағаштардың формасы туралы жазу немесе сурет салу.

- **Экологиялық білім беру:** Табиғаттың экосистемасы, өсімдіктер мен жануарлардың өзара байланысы туралы мәліметтер беру.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы №35

Табиғатпен танысу

Тақырып: Ағаштар мен өсімдіктерді зерттеу

Мақсат: Балаларды ағаштар мен өсімдіктердің түрлерімен таныстыру, оларды күтуге үйрету.

Серуен: Балалармен жақын маңдағы саябаққа барып, ағаштар мен гүлдерді тамашалау.

Іс-шара: Балаларға әртүрлі өсімдіктерді көрсетіп, олардың жапырақтары мен сабақтарын зерттеу. Әр ағаштың атауын айтып, ағаштарды күту туралы түсіндіру.

Еңбекке баулу: Балаларға бақшаға қалай қамқор болу керектігін көрсетіп, кішкене күрекпен топырақты қопсыту.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы №36

Судың маңызы

Тақырып: Судың табиғаттағы рөлі

Мақсат: Судың маңызын түсіндіру, суды үнемді пайдалану жолдарын үйрету.

Серуен: Су қоймасы немесе бұлақ жанында серуен.

Іс-шара: Балаларға судың табиғаттағы рөлі мен оның маңызын түсіндіру, суды қалай үнемдеу керек екенін үйрету.

Еңбекке баулу: Су қоймасына немесе бақшадағы өсімдіктерге су тасып, оларды суару.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы №37

Тазалық күні

Тақырып: Табиғатты таза ұстау

Мақсат: Балаларды қоршаған ортаны таза ұстауға баулу, тазалыққа үйрету.

Серуен: Жақын маңдағы табиғи аймаққа серуен.

Іс-шара: Балалармен бірге серуендеп жүріп, жердегі қоқыстарды жинау. Табиғатты қоқыстан қалай қорғауға болатыны туралы әңгімелесу.

Еңбекке баулу: Қоқыс жинау мен сұрыптау жұмыстарын көрсету. Балаларға қоқысты қайда және қалай тастау керектігін үйрету.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы №38

Гүлдер күні

Тақырып: Гүлдердің түрлері және оларды күту

Мақсат: Гүлдер туралы білімін кеңейту және оларды күтуге баулу.

Серуен: Гүлдер өсетін аймаққа серуен жасау.

Іс-шара: Әр гүлдің түрлерін талқылау, олардың хош иістерін сезіну. Гүлдер мен өсімдіктерді өз қолдарымен егіп үйрену.

Еңбекке баулу: Гүлдерді суару және оларға топырақ қопсыту жұмыстарын жасау.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы

Жапырақтарды бақылау

Мақсаты: Балалардың табиғатты тану қабілетін дамыту, жапырақ түрлерін ажырата білуге үйрету.

Өткізу тәсілі: Тәрбиеші балаларға ағаш жапырақтарын көрсетіп, олардың түстері мен пішіндерін зерттеуді ұсынады. Әр жапырақтың ерекшеліктерін айтып береді.

«Жапырақтардан сурет салу»

Мақсаты: Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту, жапырақтар мен табиғи материалдардан сурет құрастыру.

Ойын ережесі: Балалар түрлі-түсті жапырақтарды жинап, олардан ағаш, гүл, үй, жануарлар сияқты бейнелерді жасайды.

(Ұсыныс ойын ,Экологиялық мәдениет дағдысы)

Серуен картотекасы

Ауа райын бақылау

Мақсаты: Балалардың ауа райы жағдайын түсіну қабілетін дамыту.

Өткізу тәсілі: Тәрбиеші балалармен бірге аспанды, бұлттардың қозғалысын, күннің түсін және желді бақылап, ауа райы туралы әңгіме жүргізеді.

«Жапырақтарды жинау»

Мақсаты: Жинақылық пен ұқыптылыққа үйрету, ұжымдық жұмыс жасауға баулу.

Ойын ережесі: Балаларды екі топқа бөліп, жапырақтарды кім көп жинайтынын жарыстыру.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы

Табиғат бақылауы

- Мақсаты: Балаларға табиғатты бақылап, оны түсінуге көмектесу.

- Қалай ойналады: Балаларға ағаштарды, жапырақтарды, құстарды, жануарлардың іздерін көрсетіп, олардың атауларын айтып береміз. Олармен бірге «Қандай жануардың ізі?» деген ойын ойнауға болады. Бұл арқылы балалар табиғат туралы жаңа мәліметтер алады және байқағыштық қабілеттерін дамытады.

«Түстерді тап» ойыны

- Мақсаты: Балалардың түстерді тану қабілеттерін жетілдіру.

- Қалай ойналады: Балаларға белгілі бір түсті нысандарды іздеу тапсырылады (мысалы, «қызыл түсті заттарды тап»). Бұл ойын арқылы олар түстерді ажыратуға және қоршаған ортаны мұқият бақылауға үйренеді.

(Ұсыныс ойын ,Экологиялық мәдениет дағдысы)

Сурет салу іс-әрекеті

Серуен картотекасы «Күзгі серуен»

- **Мақсаты:** Балалардың күзгі табиғат туралы түсініктерін кеңейту, жапырақтардың түсін және ағаш түрлерін ажыратуға үйрету.

- **Бақылау:** Күзгі жапырақтардың түсуін бақылау, ағаштардың атауын айту.

- **Қимылды ойын:** «Кім көп жапырақ жинайды?». Балалар жердегі түрлі түсті жапырақтарды жинап, оларды санайды.

- **Дидактикалық ойын:** «Түстерді тап». Балалар әртүрлі түсті жапырақтарды іздеп, түстерін анықтайды.

Таза ауада құстардың бейнесін ермексазбен мүсіндеу

Мүсіндеу

(Экологиялық мәдениет дағдысы. Физикалық іс-әрекетті дамыту)

Серуен картотекасы Желтоқсан айы

Серуен картотекасы №1

Қысқы табиғатты бақылау:

Ағаштарды, қарды, аспанды, жерді бақылау.

Сұрақтар: "Қардың қандай түрлерін көріп тұрсыңдар?", "Ағаштарда не өзгерді?"

Балаларға қардың жұмсақ, суық, ерігіш екенін зерттеуге мүмкіндік беру.

Еңбекке баулу:

Қарапайым еңбек дағдылары:

Балалар күрекшелермен қарды жолдан тазалайды.

Тапсырма: "Жолды тазартып, басқа балаларға ыңғайлы жол жасайық."

Аққала жасап, оны безендіру.

Сұрақ: "Аққаланы қалай көркейтеміз?"

Ойындар:

Белсенді ойындар:

"Қар жинаушы" ойыны:

Балалар күрекшелермен қарды жинап, белгіленген жерге үйеді.

Тапсырма: "Кім тезірек қар жинай алады?"

Шығармашылық ойындар:

Қардан мүсін жасау:

Балалар қардан мүсін жасап, оны табиғи заттармен (жапырақ, бұтақ) безендіреді.

"Қар суреттері" ойыны:

Балалар таяқшамен қар бетіне сурет салады.

(Мүсіндеу, экологиялық мәдениет, еңбекке баулу, қамқорлық, шығармашылық дағдалырды қалыптастыру)

Серуен картотекасы №2

Қарды бақылау

Мақсаты: Балаларды қардың қасиеттерімен таныстыру.

Бақылау барысы:

Қарды алақандарымен ұстап, оның суық екенін сезіну.

Қарды қысу арқылы пішін жасау, оның жұмсақ әрі жеңіл екенін байқау.

Қардың жер бетін қалай жауып жатқанын және оның ақ түске боялғанын талқылау.

"Қарға із салу"

Мақсаты: Балалардың моторикасын және шығармашылық қабілеттерін дамыту.

Ойын барысы:

Балалар қар бетіне аяқпен, қолмен немесе таяқшалармен әртүрлі іздер салады.

Тәрбиеші іздерді сипаттауды немесе қандай пішін екенін айтуды сұрайды: "Бұл қандай із?", "Қай жануардың ізіне ұқсайды?".

Ойынның соңында ең ерекше іздерді бірге талқылайды.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру сурет салу)

Серуен картотекасы №3

Ағаштарды бақылау

Мақсаты: Қыстағы ағаштардың ерекшеліктерін зерттеу.

Бақылау барысы:

Ағаштың жапырақсыз бұтақтарын қарап, олардың түсі мен формасын сипаттау.

Қыста ағаштардың ұйқыда екенін түсіндіру.

Кейбір ағаштардың (қарағай, шырша) қыста да жасыл екенін байқау.

"Қар жинаушы"

Мақсаты: Еңбекке баулу және ұжымдық жұмысқа ынталандыру.

Ойын барысы:

Балаларға шағын күрекшелер беріледі.

Тапсырма – белгіленген жерге қарды жинап, шағын қар үйіндісін жасау.

Кім бірінші аяқтаса немесе ең үлкен үйінді жасаса, сол жеңімпаз атанады.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, еңбекке баулу)

Серуен картотекасы №4

Құстарды бақылау

Мақсаты: Қыстағы құстардың әрекетін байқау және оларға қамқорлық жасау.

Бақылау барысы:

Ауладағы құстарды (шымшық, торғай) бақылау.

Балалармен бірге жем салғыштарға нан қиқымдарын салу.

Сұрақтар:

"Қыста қандай құстарды көрдіңдер?"

"Оларға қалай көмектесе аламыз?"

"Аққаланы безендіру"

Мақсаты: Шығармашылықты дамыту және табиғи материалдарды қолдану.

Ойын барысы:

Балалар қардан аққала жасайды.

Аққаланы безендіруге табиғи заттар (бұтақтар, жапырақтар, тастар) немесе ойыншықтарды пайдаланады.

Соңында балалар аққаланы "аты" немесе "мінезі" туралы әңгімелейді.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру)

Серуен картотекасы №5

Аязды бақылау

Мақсаты: Аяздың ауа райына әсерін түсіндіру.

Бақылау барысы:

Ауада "бу шығару" тәжірибесін жасау (ауыздан шыққан бу).

Аяздың ағаштар мен терезелердегі әшекейлерін қарау.

Сұрақтар:

"Ауа қандай, суық па?"

"Терезедегі мұз әшекейлерін кім салады деп ойлайсыңдар?"

"Қар лақтыру"

Мақсаты: Дәлдік пен шапшаңдықты дамыту.

Ойын барысы:

Балалар қардан шағын шарлар жасап, белгіленген мақсатқа (мысалы, шеңберге немесе қардан жасалған мұнараға) лақтыруға тырысады.

Әрбір дәл соққы үшін ұпай беріледі.

(Әңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру)

Серуен картотекасы №5

Қардан мүсін жасау.

Ойын: «Қар адам жасайық»

Барысы: Балалар қарды домалатып, тәрбиешімен бірге қар адам тұрғызады.

Еңбек: Шелек, күрек қолдану.

Тіл дамыту: Қар, мұрын, көз, шелек.

Экология: Артық қарды ысырап етпеу.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №6 Топ бөдмесінде

«Менің сүйікті ойыншығым»

Мақсаты: Ойыншықтарды атауға, ұстап көруге үйрету.

Барысы: Тәрбиеші ойыншықтарды (доп, қуыршақ, машина) көрсетеді, балалар оларды ұстап көреді.

Ойын: «Кім не ұстады?»

Сөздік: Доп, қуыршақ, машина.

Қимыл: Допты домалату, қуыршақты тербету.

Серуен картотекасы №7

Тақырып: «Қар қандай?»

Мақсаты: Қардың қасиеттерін таныстыру.

Бөлмеде: Қардың суреттерін көрсету, балаларға "ақ", "суық" деген сөздерді айту.

Далада: Балалар қарды ұстап көреді, ериді ме, суық па — байқайды.

Ойын: «Қар домалат!»

Барысы: Балалар алақанымен қарды домалатады, тәрбиеші сұрайды: "Қар жұмсақ па?", "Суық па?"

Тіл дамыту: Ақ, қар, суық, ериді.

Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №8

Тақырып: «Қысқы киімдеріміз»

Мақсаты: Қысқы киімдердің атын айту және суреттен тану.

Бөлмеде: Киім суреттері мен нақты заттарды салыстыру.

Далада: Балалар өз және достарының киімдерін таниды (қолғап, етік, бас киім).

Ойын: «Киім кімге?»

Барысы: Тәрбиеші қолғапты көрсетіп, “Кімнің қолғапы?” деп сұрайды. Балалар өзінікін табады.

Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №9

«Машинаны итереміз»

Мақсаты: Заттық әрекетті үйрету — итеру, домалату.

Бөлмеде: Ойыншық машинаны көрсету, дөңгелегін айналдыру.

Далада: Машинаны қар үстінде итеру.

Ойын: «Жолда келе жатқан көлік»

Барысы: Балалар кезекпен машинаны итеріп жүргізеді.

Тіл дамыту: Машина, жол, дөңгелек.

Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №10

Тақырып: «Текшелерден үй саламыз»

Мақсаты: Заттық-бағдарлық әрекетті орындау.

Бөлмеде: Текшелерді бірінің үстіне қою.

Далада: Қардан шағын үйшік жасау.

Ойын: «Үйшік салдық»

Барысы: Балалар бірге үй тұрғызады, “Бұл кімнің үйі?” деп сұрақ қою.

Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №11

Міндеті: Балаларды бірге ойнауға үйрету.

Іс-әрекеттер барысы: Балалар қол ұстасып шеңбер құрады, бірге әндетіп жүреді.

«Достар шеңбері» ойынын ойнайды.

Жолдан шықпау, тәрбиешіден алыс кетпеу.

(мәдениет дағдысы, Қауіпсіздік ережесін үйрету)

Серуен картотекасы №12

Мақсаты: Домалату, лақтыру, ұстау әрекеттерін дамыту.

Бөлмеде: Допты домалату, ұстап алу.

Далада: Қардан “доп” жасап, бір-біріне лақтыру.

Ойын: «Кімге барады?»

Барысы: Балалар допты бір-біріне домалатады, “Алу”, “Лақтыр” сөздерін қайталайды.

. (Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру, қауіпсіздік сақтау дағдысы)

Серуен

Картотекасы №13

Міндеті: Достыққа тәрбиелеу.

Іс-әрекеттер барысы: «Жел соқты» ойыны. Балалар жан-жаққа тарап, қайта шеңберге

жиналады.

Бір-бірін итермеу, жүтіргенде абай болу.

Желдің әсерін түсіндіру.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №14

Тақырып: «Жануарларды танимыз»

Мақсаты: Қысқы жануарлармен таныстыру.

Бөлмеде: Қоян, аю, түлкі суреттерін көрсету.

Далада: Із қалдыру арқылы “кім өтті?” ойынын ойнау.

Ойын: «Аю ұйықтап жатыр»

Барысы: Балалар аюды оятпай, жай жүріп өтеді.

Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен

картотекасы №15

Тақырып: «Ағаштарға көмектесеміз»

Мақсаты: Экологиялық тәрбиені қалыптастыру.

Бөлмеде: Ағаштың суретін қарап, жапырақтардың жоқ екенін айту.

Далада: Ағаш бұтақтарындағы қарды сілкілеу.

Ойын: «Ағашты қорғаймыз»

Барысы: Балалар “ағашқа қар көп түспесін” деп сілкілейді.

(Әңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған әлеммен таныстыру)

Серуен картотекасы №16

Ағаш діңі мен бұтақтар.

Ойын: «Ағашқа сүйенейік»

Барысы: Балалар ағашты сипап көреді.

Заттық әрекет: Қарау, тигізу, сипаттау (“тегіс”, “суық”).

Еңбек: Бұтақ түбіндегі қарды тазалау.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №17

Табандағы іздер.

Ойын: «Ізбен жүр!»

Барысы: Тәрбиеші із қалдырады, балалар сол ізбен жүреді.

Қимыл: Тепе-теңдік сақтау.

Эксперимент: Ізді қар басқанда жоғалып кетуін бақылау.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №18

Адам мен жануарлардың ізі.

Ойын: «Кімнің ізі?»

Барысы: Балалар ізі бар суреттерден таңдайды.

Заттық әрекет: Суреттен тану.

Тіл дамыту: Із, аң, қар, қоян.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №19

Қар еріген кездегі су.

Эксперимент: Қарды ыдысқа салып, жылы бөлмеге кіргізу.

Ойын: «Қардан су болады»

Барысы: Балалар қолмен қарды сығады, судың пайда болуын көреді.

Экология: Суды ысырап етпеу.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №20

Ойын: «Машинаны итер!»

Барысы: Балалар ойын көліктерін итеріп, қар үстінде жүргізеді.

Заттық әрекет: Машинаны итеру, дөңгелегін айналдыру.

Тіл дамыту: Машина, дөңгелек, жол.

Еңбек: Ойыншықтарды жинау.

Еңбекке баулу , эксперименттік ойын, тіл дамыту дағдылары Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №21

«Қар үстінде із қалдырамыз»

Мақсаты: Қардың қасиетін зерттеу, қозғалыс белсенділігін арттыру.

Барысы: Балалармен бірге қар үстінде түрлі із қалдыру: аяқ, қол, шана ізі.

Тәрбиеші: “Қараңдаршы, сенің ізің үлкен бе, кішкентай ма?” — деп салыстыруға жетелеу

Эксперимент: Қарды басқан ізге жылы ауа тигенде еруін байқау.

Еңбек: Қармен қоршау бойын тазалау.

Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №22

Қардан нан пісірейік» (рөлдік ойын)

Мақсаты: Ұсақ моторика мен елестету қабілетін дамыту.

Барысы: Балалар совокпен қар жинап, “нан”, “торт” жасап ойнау

Тәрбиеші: “Қанекей, бәріміз наубайшы болайық!” — дейді.

Тіл дамыту: Ұн, қамыр, нан, дәмді.

Еңбек: Ойыннан соң құралдарды тазалау.

Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №23

«Күн жылы ма, суық па?»

Мақсаты: Табиғаттағы ауа райын байқау.

Барысы: балалармен бірге күнге қарап, жылу сезінуін сұрау

Эксперимент: Мұз бен қарды салыстыру (мұз қатты, қар жұмсақ).

Қорытынды: “Күн шықса, мұз ериді.”

Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №24

«Шанамен сырғанайық»

Мақсаты: Қимыл-қозғалыс белсенділігін арттыру.

Барысы: Балалар шанамен сырғанайды, бір-бірін итеру

Заттық әрекет: Машинаны итеру, шананы тарту.

Тәрбиеші: “Шананы қатты тартпа, абай бол.”

Эмоция: Қуаныш, сергіту.

Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы

№25

Еңбек әрекеті: Аулада қар тазалау

Балалар күрекпен және қолдарымен жолдарды тазалау

Қысқы ойын: «Қарлы шеңберге секіру»

Қардың үстіне шеңберлер салып, солардың ішіне секіру ойынын ұйымдастыру.

Тәжірибе: «Мұздың мөлдірлігі»

Балаларға мұз кесегін беріп, оның ішінде не көрінетінін зерттеу.

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар Қоршаған әлеммен таныстыру

Топ бөлмесінде Міндеті: Ересектердің сөзін түсінуге, шағын әңгімелерді түсіну , достықтың мағынасын түсіндіру

«Достық жайлы» мультфильм, бейнебаян көру.

(Шығармашылыққа баулу, көркем әдебиет)

Серуен картотекасы №26

Бақылау: Қар үстіндегі күн сәулесінің жарқырауы

Қардың күн сәулесінде қалай жарқырайтынын байқау.

Еңбек әрекеті: Құстарға арналған орын дайындау

Балалар қарды тазалап, құстарға арналған жем салғышты орнатады.

Қысқы ойын: «Қар астындағы затты тап»

Балалар қар астына жасырылған заттарды іздейді.

Тәжірибе: «Қарды қысып көру»

Балалар қарды қолмен қысып, оның қандай пішінге айналатынын тексереді.

Құралдарға тимеу.

Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №27

Бақылау: Ауа райының өзгеруі

Балалармен бірге ауа райын бақылап, қарлы, бұлтты немесе желді күннің ерекшелігін талдау.

Еңбек әрекеті: Қармен ойнау алаңын сәндеу

Балалар қарды арнайы пішіндерге келтіріп, оны әдемілеуге қатысады.

Қысқы ойын: «Қардан көпір салу»

Балалар бірге қарды пайдаланып, шағын көпір жасайды.

Тәжірибе: «Қардың түсін өзгерту»

Қарға түрлі-түсті бояу қосып, оның түсін өзгертуді бақылау.

Құралдарға тимеу.

Қоршаған әлеммен таныстыру

Серуен картотекасы №28

«Қар түйіршіктерін санайық»

Мақсаты: Нәзік моториканы және санау дағдысын дамыту.

Барысы: Балалар тәрбиешімен бірге алақанына түскен қар түйіршіктерін санау

Тіл дамыту: Көп, аз, қар, суық.

Эксперимент: Қар алақанда тез ериді. [Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру](#)

Серуен картотекасы №29

«Жел ұшырып кетті»

Мақсаты: Жел құбылысын бақылау.

Барысы: Балалар жеңіл маталарды (орамал, шарша) ұстап, жел соққанда қалай қозғаларын көру

Эксперимент: Желдің күшін сезіну.

“Жел қатты соқса, біз қалай тұрамыз?” [Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру](#)

Серуен картотекасы №30

«Қар тазалаймыз» (еңбек сабағы)

Мақсаты: Қарапайым еңбек дағдыларын дамыту, ұжыммен жұмыс.

Барысы: Балалар шағын күректермен жолдағы қарды тазалау

“Жолды бірге тазалайық!”

Құралдар: Кішкентай күрек, совок.

Тәрбие: Еңбек сүйгіштік, ұжымшылдық. [Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру](#)

Серуен картотекасы №31

«Біздің іздер»

Мақсаты: Із қалдыру мен бақылау қабілетін дамыту.

Барысы: Балалар өз іздерін салыстырады. “Кімнің ізі үлкен?”, “Кімнің жеңіл?”

Заттық әрекет: Қарау, салыстыру.

“Қар үстінде неше түрлі із бар!” [Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру](#)

Серуен картотекасы №32

«Қарға сурет саламыз»

Мақсаты: Шығармашылық қабілетті дамыту.

Барысы: Балалар таяқшамен немесе қолмен қар бетіне сызықтар, шеңберлер салу

“Қарашы, кімнің суреті әдемі?”

Тіл дамыту: Сызық, дөңгелек, із. [Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту еңбекке баулу қоршаған әлеммен таныстыру](#)

Серуен картотекасы №33

Еңбек дағдыларын дамыту

Жемістер мен көкөністерді жинау: Егер серуен ауыл немесе бақшада өтсе, балаларды жемістер мен көкөністерді жинауға үйрету. Бұл оларға еңбек арқылы өнім алудың маңыздылығын көрсетеді.

Құстарға жем беру: Балаларға құстарға арналған жем шашу немесе арнайы орындар дайындау. Бұл табиғатқа қамқорлық сезімін дамытуға көмектеседі.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы №34

Серуен: Балалармен жақын маңдағы саябаққа барып, ағаштар мен гүлдерді тамашалау.

Іс-шара: Балаларға әртүрлі өсімдіктерді көрсетіп, олардың жапырақтары мен

сабақтарын зерттеу. Әр ағаштың атауын айтып, ағаштарды күту туралы түсіндіру.

Еңбекке баулу: Балаларға бақшаға қалай қамқор болу керектігін көрсетіп, кішкене күрекпен топырақты қопсыту.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы №35

Судың маңызы

Балаларға судың табиғаттағы рөлі мен оның маңызын түсіндіру, суды қалай үнемдеу керек екенін үйрету.

Еңбекке баулу: Су қоймасына немесе бақшадағы өсімдіктерге су тасып, оларды суару.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы №36

Тазалық күні

Балалармен бірге серуендеп жүріп, жердегі қоқыстарды жинау. Табиғатты қоқыстан қалай қорғауға болатыны туралы әңгімелесу.

Еңбекке баулу: Қоқыс жинау мен сұрыптау жұмыстарын көрсету. Балаларға қоқысты қайда және қалай тастау керектігін үйрету.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы №37

Гүлдер күні

Гүлдер өсетін аймаққа серуен жасау.

Іс-шара: Әр гүлдің түрлерін талқылау, олардың хош иістерін сезіну. Гүлдер мен өсімдіктерді өз қолдарымен егіп үйрену.

Еңбекке баулу: Гүлдерді суару және оларға топырақ қопсыту жұмыстарын жасау.

[Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру](#)

Серуен картотекасы №38

Бақылау: Аяздан пайда болған өрнектер

Терезедегі немесе заттардағы мұздан пайда болған өрнектерді қарастыру.

Еңбек әрекеті: Құстарға жем шашу

Балаларға құстарға арналған жем беру тапсырмасы беріледі.

Қысқы ойын: «Қарды қапқа жина»

Балалар шағын қапшықтарға қар жинап, оны белгілі бір жерге жеткізеді.

Тәжірибе: «Қар мен топырақтың айырмашылығы»

Қар мен топырақты салыстырып, олардың түсі мен күйін зерттейді.

[\(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту, Қоршаған әлеммен таныстыру \)](#)

Серуен картотекасы №39

Қысқы желдің әсері

Желдің қарды қалай ұшырататынын және оның салқын екенін түсіндіру.

Еңбек әрекеті: Шаналарды тазалау

Балалар шаналарды қардан тазартып, дайындық жасайды.

Қысқы ойын: «Қарлы нысана»

Қардан шар жасап, белгіленген нысанаға лақтыру ойыны өткізіледі.

Тәжірибе: «Мұздың жылтырлығы»

Балалар мұзды жарыққа жақындатып, оның жылтыр бетін зерттейді.

[\(Еңбекке баулу , Эко мәдениетті дамыту, Қоршаған әлеммен таныстыру \)](#)

Серуен картотекасы №40

Қардың және мұздың қасиеттерін зерттеу

Бақылау:

Қардың еріп бара жатқанын, суға айналу процесін бақылау.

Мұздың қатты екенін және оның қыста қалай пайда болатынын талқылау.

Еңбек:

Қар мен мұздан түрлі пішіндер жасап, салыстыру.

Мұзды зерттеу: оған түрлі түсті суларды қосу немесе мұз кесектерін қолмен ұстау.

Ойын:

"Мұз бен қарды пішіндеу": балалар қар мен мұздан түрлі пішіндер жасайды (мүсіндер, жануарлар).

"Мұз үстінде жүру": балалар мұз үстінде жүріп, ақырын жүру дағдыларын дамытады.

[\(Еңбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту, Қоршаған әлеммен таныстыру \)](#)

Серуен картотекасы №41

Қарды тазалап, жердің астындағы шөптерді немесе кішкентай бұталарды қарап көру.

Қар өсімдіктерді суықтан қорғап, "жамылғы" қызметін атқаратынын түсіндіру.

"Қардан кім тезірек қар лақтырады?"

Мақсаты: Балалардың дене шынықтыру қабілеттерін дамыту, шапшаңдыққа баулу.

Ойынның барысы:

Балаларға қарды қолмен немесе күрекшемен алып, белгілі бір межеге (жалауша немесе белгіленген сызық) лақтыру ұсынылады.

Кімнің қарды алысқа лақтырғаны немесе белгіге дәл тигізгені бағаланады.

[\(Еңбекке баулу, Эко мәдениетті дамыту, Қоршаған әлеммен таныстыру \)](#)

Серуен картотекасы №42

Міндеті: Жануарларға қамқорлық.

Іс-әрекет барысы: Ит пен мысыққа қалай күтім жасалатынын түсіндіру.

Қауіпсіздік сақтау: Жануарға тым жақындамау.

[Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар](#)

Серуен картотекасы №43

«Мұзды ерітеміз» (эксперимент)

Мақсаты: Заттың күйін бақылау, қызығушылық ояту.

Барысы: Мұз кесектерін жылы суға салып еруін көру.

Тәрбиеші: "Мұз суда неге ериді?"

Балалар: "Жылы!"

Қорытынды: Жылу мұзды ерітеді.

[Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар](#)

Серуен картотекасы №44

«Қар лақтыру»

Мақсаты: Қимыл-қозғалысты жетілдіру, көз мөлшерін дамыту.

Барысы: Балалар қар домалатып, нысанаға лақтырады.

Қауіпсіздік: Бір-біріне тастамау.

Тәрбиеші: "Қарды алысқа лақтыр!"

Эмоция: Сергіту, қуаныш.

[Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар](#)

Серуен картотекасы №45

«Жануарларды еске түсіру»

Мақсаты: Қысқы жануарлар туралы білімді бекіту.

Барысы: Тәрбиеші қоян, аю, түлкі суреттерін көрсетеді.

Ойын: “Кім секірді?” – балалар қоянша секіреді.

Тіл дамыту: Аю, қоян, із, қар.

Еңбекке баулу дағдысы, танымдық дағдылар.

Серуен картотекасы

Ақпан айы

Серуен картотекасы №1

Мұзды бақылау және эксперимент

Мақсаты: Мұзды бақылау арқылы оның қатайып, еріп кетуін түсіндіру.

Іс-шара: Мұз кесектерін алып, оларды бақылауға қоямыз. Балалар мұздың еріп жатқанын көріп, оны қолмен ұстап, еріп жатқанын сезінуі тиіс.

Тәжірибе: Мұздың жедел еруіне қалай әсер ететінін көру үшін, әртүрлі температуралық жағдайларда (жылы және салқын жерде) мұзды салыстыру.

Нұсқаулық: "Мұзды ұстап көрейік! Ол қандай сезімде? Ол қалай еріп кетеді?"

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №2

Бақылау: Аспанды бақылау

Қыстағы аспанның түсі, бұлттардың қар жауып тұрған кездегі көрінісі.

Еңбек әрекеті: Аулада қарды тегістеу

Балаларға кішкене құралдар беріледі, олар қарды тегістеп, алаң жасайды.

Қысқы ойын: «Қарлы лабиринт»

Балалар қарда салынған жолдармен жүріп, лабиринттен өтеді.

Тәжірибе: «Мұзға түсті су құю»

Мұзға түрлі-түсті су құйып, оның мұзбен байланысын бақылау.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру, эксперименттік жұмыс

Серуен картотекасы №3

. Мұздың қасиеттерін зерттеу (Эксперимент)

Мақсаты: Мұздың табиғи қасиеттерін зерттеп, суық туралы түсінік қалыптастыру.

Іс-әрекет:

Балалар мұздың қатты екенін ұстап көреді, жарыққа қарағанда оның түсін бақылайды.

Мұзды қолдарында ұстап ерітеді.

Бақылау:

Мұздың құрылымын қарау: «Мұз мөлдір ме? Қандай түстер көрінеді?»

Эксперимент:

Мұзды жылы және суық жерге қою арқылы оның қалай еритінін бақылау.

Ойын:

«Мұз кристалдары»: Мұздан пішіндер жасап, оларды жарыққа қарау.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру, эксперименттік жұмыс

Серуен картотекасы №4

Қарды бақылау және жинау

Мақсаты: Қарды бақылау арқылы табиғаттың ерекшеліктерін түсіндіру және еңбекке баулу.

Іс-шара: Балаларға қардың қалай түсетінін және қалай жиналатынын көрсету. Олар қарды жинап, әртүрлі заттарға (қорап, шелектарға) салып, пішіндер жасауға тырысады.

Тәжірибе: Балалар қардың текстурасын, салмағын сезінеді. Оларға қардың түрлі қасиеттері туралы айту: қар жұмсақ, жұмыртқаны сияқты жұмсарық, ал кейде қатты болады.

Нұсқаулық: "Қарды жинап көрейік! Қандай болып көрінеді?"

Қоршаған ортамен таныстыру, тәжірибелік жұмыс, еңбекке баулу

Серуен картотекасы №5

. Қысқы ағаштарды бақылау (Бақылау, еңбек ету)

Мақсаты: Ағаштардың қысқы күйін зерттеп, табиғатты тануға баулу.

Іс-әрекет:

Ағаштардың түрлерін бақылау: «Бұл ағаш қандай? Оның бұтақтары қалай орналасқан?»

Ағаштардың жапырағы жоқ екенін түсіндіру.

Ағаш түбін қардан тазалау.

Бақылау:

Ағаштардың биіктігін, бұтақтарын қарап, сипаттау.

Эксперимент:

Ағаш қабығын ұстап, оның суық немесе жылы екенін анықтау.

Ойын:

«Ағашты таны»: Балалар кезекпен ағашты сипап сезіп, оның түрін анықтайды

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №6

Бақылау: Қардың жаууын бақылау

Қардың қалай жерге түсетінін, үлпек қарлардың пішіндерін қарастыру.

Еңбек әрекеті: Қарды жинау

Балаларға шағын күрек беріліп, ауладағы қарды белгілі бір жерге жинау тапсырмасы беріледі.

Қысқы ойын: «Қарды кім алысқа лақтырады?»

Балалар қар түйіршігін жасап, оны алысқа лақтыруға жарысады.

Тәжірибе: «Қардың астындағы не бар?»

Балалар қардың астындағы топырақты, өсімдіктерді немесе басқа заттарды зерттейді.

Қоршаған ортамен таныстыру

**Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру
эксперименттік жұмыс**

Серуен картотекасы №7

Жануарлардың іздерін іздеу

Мақсаты: Қысқы табиғаттағы жануарлардың іздерін табуға үйрету және оларды бақылау.

Іс-шара: Балалар қысқы серуен кезінде жануарлардың іздерін (қоян, түлкі, құстар) іздейді.

Қандай іздер тапқанын және оларды қалай тануға болатынын түсіндіреді.

Тәжірибе: Балалар жануарлардың іздерімен танысып, олардың қайда баруы мүмкін екенін болжау.

Нұсқаулық: "Мұнда қандай іздер бар? Бұл қандай жануардың ізі болуы мүмкін?"

Қоршаған ортамен таныстыру, тәжірибелік жұмыс, еңбекке баулу

Қоршаған ортамен таныстыру

Серуен картотекасы №8

Бақылау: Қардың үстіндегі іздер

Ауладағы немесе жолдағы адамдар мен жануарлардың іздерін бақылау.

Еңбек әрекеті: Қардан ойын алаңын жасау

Балалар бірге қарды жинап, оны тегістеп ойын алаңын дайындайды.

Қысқы ойын: «Қарлы шарлар»

Балалар қарды допқа айналдырып, онымен ойнайды.

Тәжірибе: «Суықтың әсері»

Қарды жылы бөлмеге әкеліп, оның қалай еріп кететінін бақылау.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру эксперименттік жұмыс

Қоршаған ортамен таныстыру

Серуен картотекасы №9

Қар мүсіндерін жасау және желді бақылау

Мақсаты: Шығармашылық қабілеттерін дамыту, желдің қасиеттерін түсіну.

Еңбек:

Балалар топ болып қардан әртүрлі мүсіндер (адам, жануарлар) жасайды.

Эксперимент:

Желдің күшін анықтау үшін жеңіл заттарды (қағаз, қар) үрлеп көру.

Қар ұшқындарының желмен қалай қозғалғанын бақылау.

Бақылау:

Желдің қар ұшқындарын қалай алып кететінін қарау.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру эксперименттік жұмыс

Мүсіндеу дағдысы

Қоршаған ортамен таныстыру

Серуен картотекасы №10

Қардан жол салу және күннің әсерін бақылау

Мақсаты: Қардың жылулықпен өзгерісін түсіну, балаларды ұжымдық еңбекке баулу.

Еңбек:

Балалар қар күрегімен жол салады.

Салынған жолдардың айналасын әдемілеп жинайды.

Эксперимент:

Қардың күн жылуы әсерінен қалай еритінін бақылау.

Қар мен мұзды күннің астында қалдырып, олардың өзгерістерін зерттеу.

Бақылау:

Аспанды бақылап, күннің жарықтығы мен оның қарға әсерін анықтау.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру эксперименттік жұмыс **Қоршаған ортамен таныстыру**

Серуен картотекасы №11

Бақылау: Қардан мүсін жасау

Мақсаты: Балаларға еңбек ету арқылы шығармашылық және моторика дағдыларын дамыту.

Іс-шара: Қардан кішкентай мүсіндер жасау (мысалы, қардан шағын адам, жануар немесе пішіндер).

Тәжірибе: Балалар қарды пішіндерге кесу және жинау арқылы шығармашылықтарын білдіреді.

Нұсқаулық: "Қардан қандай пішін жасай аласың?"

(Экологиялық мәдениет дағдысы **Қоршаған ортамен таныстыру зерттеу іс-әрекеті**)

Серуен картотекасы №12

Қарды бақылау

Мақсаты: Балаларды қардың қасиеттерімен таныстыру.

Бақылау барысы:

Қарды алақандарымен ұстап, оның суық екенін сезіну.

Қарды қысу арқылы пішін жасау, оның жұмсақ әрі жеңіл екенін байқау.

Қардың жер бетін қалай жауып жатқанын және оның ақ түске боялғанын талқылау.

"Қарға із салу"

Мақсаты: Балалардың моторикасын және шығармашылық қабілеттерін дамыту.

Ойын барысы:

Балалар қар бетіне аяқпен, қолмен немесе таяқшалармен әртүрлі іздер салады.

Тәрбиеші іздерді сипаттауды немесе қандай пішін екенін айтуды сұрайды: "Бұл қандай із?", "Қай жануардың ізіне ұқсайды?".

Ойынның соңында ең ерекше іздерді бірге талқылайды.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру сурет салу)

Серуен картотекасы №13

Бақылау: Қар үстіндегі күн сәулесінің жарқырауы

Қардың күн сәулесінде қалай жарқырайтынын байқау.

Еңбек әрекеті: Құстарға арналған орын дайындау

Балалар қарды тазалап, құстарға арналған жем салғышты орнатады.

Қысқы ойын: «Қар астындағы затты тап»

Балалар қар астына жасырылған заттарды іздейді.

Тәжірибе: «Қарды қысып көру»

Балалар қарды қолмен қысып, оның қандай пішінге айналатынын тексереді.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, еңбекке баулу)

Серуен картотекасы №14

Қысқы табиғатқа қатысты әндер мен ойындар

Мақсаты: Қысқы табиғатқа қатысты әндер айтып, балалардың көңіл-күйін көтеру.

Іс-шара: Қысқы табиғат туралы балаларға арналған әндер айту. Қардың, мұздың, аяздың тақырыбында әндер айтып, серуен кезінде бірге билеу.

Тәжірибе: Балалар әндер мен билер арқылы қысқы табиғаттың қуанышын сезінеді және бірлесіп әрекет етуді үйренеді.

Нұсқаулық: "Қар мен аяз туралы ән айтайық! Би билейік!"

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, еңбекке баулу)

Серуен картотекасы №15

Бақылау: Ауа райының өзгеруі

Балалармен бірге ауа райын бақылап, қарлы, бұлтты немесе желді күннің ерекшелігін талдау.

Еңбек әрекеті: Қармен ойнау алаңын сәндеу

Балалар қарды арнайы пішіндерге келтіріп, оны әдемілеуге қатысады.

Қысқы ойын: «Қардан көпір салу»

Балалар бірге қарды пайдаланып, шағын көпір жасайды.

Тәжірибе: «Қардың түсін өзгерту»

Қарға түрлі-түсті бояу қосып, оның түсін өзгертуді бақылау.

(Өңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру)

Серуен картотекасы №16

Қарды талдау

Мақсаты: Қардың құрылымын, қасиеттерін түсіну.

Іс-шара: Балалар қарды қолмен ұстап, оны ішіне қарай зерттейді. Олар қардың бөлшектерін көріп, оның қандай құрылымда екенін түсінеді.

Тәжірибе: Балалар қардың қандай түсте екенін, оны суға айналдыру үшін қандай жағдай қажет екенін біледі.

Нұсқаулық: "Қардың түстері қандай? Оны қолмен ұстап көр! Қарды суға айналдыру үшін не керек?"

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту

Серуен картотекасы №17

Қардың астындағы өсімдіктерді бақылау

Мақсаты: Қардың астында өсімдіктердің сақталатынын түсіндіру.

Бақылау барысы:

Қарды тазалап, жердің астындағы шөптерді немесе кішкентай бұталарды қарап көру.

Қар өсімдіктерді суықтан қорғап, "жамылғы" қызметін атқаратынын түсіндіру.

"Қардан кім тезірек қар лақтырады?"

Мақсаты: Балалардың дене шынықтыру қабілеттерін дамыту, шапшаңдыққа баулу.

Ойынның барысы:

Балаларға қарды қолмен немесе күрекшемен алып, белгілі бір межеге (жалауша немесе белгіленген сызық) лақтыру ұсынылады.

Кімнің қарды алысқа лақтырғаны немесе белгіге дәл тигізгені бағаланады.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту

Серуен картотекасы №18.

Қарды талдау

Мақсаты: Қардың құрылымын, қасиеттерін түсіну.

Іс-шара: Балалар қарды қолмен ұстап, оны ішіне қарай зерттейді. Олар қардың бөлшектерін көріп, оның қандай құрылымда екенін түсінеді.

Тәжірибе: Балалар қардың қандай түсте екенін, оны суға айналдыру үшін қандай жағдай қажет екенін біледі.

Нұсқаулық: "Қардың түстері қандай? Оны қолмен ұстап көр! Қарды суға айналдыру үшін не керек?"

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту

Серуен картотекасы №19

Желді бақылау

Мақсаты: Желдің табиғаттағы рөлін түсіндіру.

Бақылау барысы:

Желді сезіну үшін балаларды сыртта жүгірту.

Желдің қарды ұшырып, ағаштардың бұтақтарын қозғалтуын бақылау.

Желдің күші қатты ма, әлде жай ма екенін талқылау.

"Қар ұясына секіру"

Мақсаты: Қозғалыс белсенділігін дамыту, үйлесімділік пен шапшаңдықты арттыру.

Ойынның барысы:

Балаларға қарда бірнеше шеңбер (ұя) салу ұсынылады.

Балалар бір шеңберден екіншісіне секіріп өтуі керек.

Ойынның қиындығын арттыру үшін шеңберлерді бір-бірінен алшақ орналастыруға болады.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту, қоршаған ортамен таныстыру

Серуен картотекасы №20

Қысқы желдің әсері

Желдің қарды қалай ұшырататынын және оның салқын екенін түсіндіру.

Еңбек әрекеті: Шаналарды тазалау

Балалар шаналарды қардан тазартып, дайындық жасайды.

Қысқы ойын: «Қарлы нысана»

Қардан шар жасап, белгіленген нысанаға лақтыру ойыны өткізіледі.

Тәжірибе: «Мұздың жылтырлығы»

Балалар мұзды жарыққа жақындатып, оның жылтыр бетін зерттейді.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту , қоршаған ортамен таныстыру

Серуен картотекасы №21

Қар тазалау (еңбек іс-әрекеті)

Қысқы ауа райы және температураны бақылау

Мақсаты: Балаларға ауа райы туралы қарапайым түсінік беру.

Іс-шара: Балалар қысқы ауа райын бақылап, температураның салқын екенін сезінеді. Балалар әртүрлі сыртқы киімдермен, қолғаптармен тәжірибе жасап, салқындау мен жылылықтың айырмашылығын сезінеді.

Тәжірибе: Балалар сырттағы ауа райын сезініп, оның қалай әсер ететінін түсінеді.

Нұсқаулық: "Сыртта ауа қандай сезімде? Бұл жағдайға қандай киімдер кию керек?"

(Экологиялық мәдениет, еңбекке баулу, қамқорлық , шығармашылық дағдалырды қалыптастыру)

Серуен картотекасы №22

Қардан өнер жасау

Мақсаты: Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту және еңбек ету дағдыларын қалыптастыру.

Іс-әрекет: Қар мен мұздан әртүрлі шығармашылық заттар жасау (қармен сурет салу, түрлі пішіндер жасау).

Тәжірибе: Балалар қарды түрлі түстермен бояп, өз өнерлерін көрсетеді.

Нұсқаулық: "Қарды бояп, сурет салып көрейік! Қандай пішіндер жасауға болады?"

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру сурет салу)

Серуен картотекасы №23

Қысқы жануарларды танып-білу

Мақсаты: Қысқы жануарларды және олардың өмір сүру ерекшеліктерін түсіндіру.

Іс-шара: Балалар қысқы кезеңде өмір сүретін жануарлар туралы біледі (қоян, түлкі, аю, құстар). Оларға жануарлардың қысқа бейімделуін түсіндіру үшін бейнемазмұн немесе кітаптар көрсету.

Тәжірибе: Балалар қысқы жануарлар туралы білім алады және олардың қалай өмір сүретіні туралы әңгімелеседі.

Нұсқаулық: "Қыс бойы жануарлар қалай тіршілік етеді? Оларды қалай байқауға болады?"

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, еңбекке баулу)

Серуен картотекасы №24

Құстарға көмектесу (еңбек және бақылау)

Мақсаты: Қыс мезгіліндегі құстарға қамқорлық көрсету арқылы экологиялық мәдениетті дамыту.

Іс-әрекет:

Балалар алдын ала жасалған жем салғыштарға нанның қокымдары, бидай, дәндер салады.

Құстардың жем салғышқа қалай келетінін бақылау.

Тапсырма:

Балалар құстардың қандай жем жегенін анықтайды.

Қорытынды:

Балалар құстарды күтіп-баптаудың маңыздылығын түсінеді.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру)

Серуен картотекасы №25

Мұздың ерекшеліктерін зерттеу (эксперимент және бақылау)

Мақсаты: Мұздың қасиеттерін бақылау арқылы қоршаған ортаны зерттеу.

Іс-әрекет:

Мұздың бетіндегі өрнектерді қарау және олардың қалай пайда болғанын талқылау.

Мұзды қолмен ұстап, оның суық әрі тайғақ екенін анықтау.
Мұздың бетінде су қалдырып, оның қайта қатуын бақылау.

Тапсырма:

Балалардан «Мұз қалай пайда болады?» деп сұрау.

Қорытынды:

Балалар мұздың табиғи ерекшеліктерін біледі және оның физикалық қасиеттерін түсінеді.

(Әңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру)

Серуен картотекасы №26

Мұзды бақылау

Мақсаты: Мұздың қасиеттерін зерттеу.

Бақылау барысы:

Балаларға мұздың үстін ұстап, оның қатты және суық екенін сезіндіру.
Мұздың қалай пайда болатынын түсіндіру (су қатып, мұзға айналады).
Мұздың сырғанақ екенін тәжірибе арқылы көрсету.

"Қар астындағы қазына"

Мақсаты: Зейінді және ізденімпаздықты дамыту.

Ойын барысы:

Балаларға қардың астына жасырылған ойыншықтар немесе табиғи заттарды (мысалы, бұтақ, тас, шишка) табу тапсырмасы беріледі.
Тәрбиеші әр зат туралы жұмбақ айтып, оны табуды сұрайды.
Мысалы: "Дөңгелек, бірақ тәтті емес. Қардың астынан тауып көр!"

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту)

Серуен картотекасы №27

Қардың астындағы өсімдіктерді бақылау

Мақсаты: Қардың астында өсімдіктердің сақталатынын түсіндіру.

Бақылау барысы:

Қарды тазалап, жердің астындағы шөптерді немесе кішкентай бұталарды қарап көру.
Қар өсімдіктерді суықтан қорғап, "жамылғы" қызметін атқаратынын түсіндіру.

"Қардан кім тезірек қар лақтырады?"

Мақсаты: Балалардың дене шынықтыру қабілеттерін дамыту, шапшаңдыққа баулу.

Ойынның барысы:

Балаларға қарды қолмен немесе күрекшемен алып, белгілі бір межеге (жалауша немесе белгіленген сызық) лақтыру ұсынылады.
Кімнің қарды алысқа лақтырғаны немесе белгіге дәл тигізгені бағаланады.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту)

Серуен картотекасы №28

Аспанды бақылау

Мақсаты: Қыстағы аспанның ерекшеліктерін байқау.

Бақылау барысы:

Балалармен аспанның түсін бақылау (көк, сұр, кейде ақ бұлтты).
Бұлттардың қозғалысын бақылап, олардың жылдамдығы туралы әңгімелеу.
Күннің аз көрінетінін және жарықтың өзгергенін талқылау.

«Қар бекінісі»

Мақсаты: Ұжымдық әрекетке үйрету, қармен жұмыс жасауды дамыту.

Ойынның барысы:

Балалар топқа бөлініп, қардан бекініс немесе үлкен қар шеңберін жасайды.

Бекініс дайын болғаннан кейін, оны сақтап қалу үшін жеңіл "қар шабуылы" ұйымдастырылады (қар ұшқындарын лақтыру).
Қызықты атмосфера жасау үшін бір топ қорғанса, екінші топ шабуылдаушы болады

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту

Серуен картотекасы №29

Желді бақылау

Мақсаты: Желдің табиғаттағы рөлін түсіндіру.

Бақылау барысы:

Желді сезіну үшін балаларды сыртта жүгірту.

Желдің қарды ұшырып, ағаштардың бұтақтарын қозғалтуын бақылау.

Желдің күші қатты ма, әлде жай ма екенін талқылау.

"Қар ұясына секіру"

Мақсаты: Қозғалыс белсенділігін дамыту, үйлесімділік пен шапшаңдықты арттыру.

Ойынның барысы:

Балаларға қарда бірнеше шеңбер (ұя) салу ұсынылады.

Балалар бір шеңберден екіншісіне секіріп өтуі керек.

Ойынның қиындығын арттыру үшін шеңберлерді бір-бірінен алшақ орналастыруға болады.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту

Серуен картотекасы №30

Қысқы жануарларды бақылау (іздері арқылы)

Мақсаты: Қыс мезгілінде жануарлардың тіршілігін байқау.

Бақылау барысы:

Қар үстіндегі іздерді табу (құстардың, иттің, қоянның).

Балалардан іздердің кімге тиесілі екенін болжауды сұрау.

"Қардан кім тезірек қар лақтырады?"

Мақсаты: Балалардың дене шынықтыру қабілеттерін дамыту, шапшаңдыққа баулу.

Ойынның барысы:

Балаларға қарды қолмен немесе күрекшемен алып, белгілі бір межеге (жалауша немесе белгіленген сызық) лақтыру ұсынылады.

Кімнің қарды алысқа лақтырғаны немесе белгіге дәл тигізгені бағаланады.

Наурыз айының СЕРУЕН картотекасы

Серуен картотекасы №1

"Көктемгі өзгерістер"

1 Балалардың дербес әрекеті:

Балаларға құмда, асфальтта, шөпте жүруді сезіну үшін түрлі жерлермен жүру ұсынылады.

2 □ Қимылды ойын:

«Күн мен жаңбыр» ойыны (тәрбиеші «күн шықты» десе, балалар секіреді, «жаңбыр жауды» десе, басын жасырады).

3 □ Бақылау:

Ағаш бүршіктерін, көктемгі гүлдерді бақылау.

Балалардан «Ағаштар қыста қандай болды?» «Қазір қалай өзгерді?» деп сұрау.

4 □ Еңбекке баулу:

Жапырақтар мен қоқыстарды жинау.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №2

"Бұлттар мен жел"

1 ☐ Балалардың дербес әрекеті:

Балалар аулаға еркін шығып, желдің әсерін сезініп, жүгіріп, ойнайды.

2 ☐ Қимылды ойын:

«Жел мен ағаш» ойыны (тәрбиеші «жел соқты» дегенде, балалар ағаш секілді шайқалады).

3 ☐ Бақылау:

Аспандағы бұлттарды бақылау (ақ, қара, пішіндерін талқылау).

Желдің бағытын анықтау (шаш, жапырақ қалай қозғалады?).

4 ☐ Еңбекке баулу:

Қоқыстарды жинау

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру,

Серуен картотекасы №3

"Құстарды қарсы алайық!"

1 ☐ Балалардың дербес әрекеті:

Құстардың даусын тыңдау, олардың қозғалысын бақылау.

2 ☐ Қимылды ойын:

«Құстар мен мысық» ойыны (балалар құстар сияқты секіріп жүреді, ал тәрбиеші «мысық келеді» дегенде, олар «ұшып» қашады).

3 ☐ Бақылау:

Көктемде қайтып келген құстарды бақылау (қарлығаш, торғай).

Құстар не жейді, қайда ұшып жүреді?

4 ☐ Еңбекке баулу:

Құстарға жем шашу.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру,

Серуен картотекасы №4

"Көктемгі жаңбыр"

1 ☐ Балалардың дербес әрекеті:

Суланған жерге баспай жүру, судың тамшылағанын бақылау.

2 ☐ Қимылды ойын:

«Тамшылар» ойыны (балалар жаңбыр тамшысы секілді биіктен төмен секіреді).

3 ☐ Бақылау:

Жаңбыр тамшыларын, су жиналған жерлерді қарастыру.

Судың дыбысын тыңдау, оның түсін бақылау.

4 ☐ Еңбекке баулу:

Топырақты суарып көру, оның түсі мен құрылымының өзгеруін бақылау.

Қоршаған ортамен таныстыру, тәжірибелік жұмыс, еңбекке баулу

Серуен картотекасы №5

"Көктемгі гүлдер"

1 ☐ Балалардың дербес әрекеті:

Балалар гүлдерді қарастырып, олардың түсі мен пішінін зерттейді.

2 ☐ Қимылды ойын:

«Гүлдер өседі» ойыны (тәрбиеші «күн шықты» дегенде, балалар гүл сияқты жайлап «өседі»).

3 ☐ Бақылау:

Гүлдердің пішінін, түсін, иісін бақылау.

«Бұл гүл қалай өседі?» сұрағына жауап беру.

4□ **Еңбекке баулу:**

Гүлдерді суару.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №6

"Жасыл әлем"

1□ **Балалардың дербес әрекеті:**

Шөптерді, жапырақтарды қолмен ұстап, олардың құрылымын сезіну.

2□ **Қимылды ойын:**

«Өсімдік қалай өседі?» ойыны (балалар жаңбыр тамшысы секілді қозғалып, өсімдіктер секілді көтеріледі).

3□ **Бақылау:**

Өсімдіктер қалай өзгереді?

Олардың түсі, пішіні қандай?

4□ **Еңбекке баулу:**

Гүлдерді, ағаштарды суару.

Қоршаған ортамен таныстыру

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №7

"Көктемгі самал жел"

1□ **Балалардың дербес әрекеті:**

Желдің бетке тигенін сезу, жапырақтардың қозғалысын бақылау.

2□ **Қимылды ойын:**

«Жел мен жапырақтар» ойыны (тәрбиеші «жел соқты» десе, балалар жапырақ секілді қозғалады).

3□ **Бақылау:**

Желдің бағытын қалай білуге болады?

4□ **Еңбекке баулу:**

Ауладағы қураған жапырақтарды жинау.

Тәжірибе: "Жел қалай қозғалады?"

Жеңіл заттарды (қағаз, қауырсын) үстелден үрлеу арқылы желдің бағытын анықтау.

Қоршаған ортамен таныстыру, тәжірибелік жұмыс, еңбекке баулу

Қоршаған ортамен таныстыру

Серуен картотекасы №8

"Аспан әлемі"

1□ **Балалардың дербес әрекеті:**

Балалар бұлттардың пішінін көруге тырысады.

2□ **Қимылды ойын:**

«Күн мен бұлт» ойыны (тәрбиеші «күн шықты» десе, балалар жүгіреді, «бұлт басты» десе, тоқтайды).

3□ **Бақылау:**

Бұлттар аспанда қалай қозғалады?

4□ **Еңбекке баулу:**

Көгалдандыру жұмыстарына көмектесу.

Тәжірибе: "Бұлт қайдан пайда болады?"

Жылы суға мұз салып, бұмен бұлттың түзілуін бақылау.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру
эксперименттік жұмыс

Қоршаған ортамен таныстыру

Су қауіпсіздігі

Мақсаты: Балаларға суға жақын жерлерде қауіпсіздікті сақтау қажеттілігін түсіндіру.

Іс-әрекет: Су қоймаларының жанында ересектерсіз ойнамау керектігін түсіндіру.

Балалармен судың қауіпті жерлерін көрсету арқылы түсіндіру (мысалы, терең суға бармау).

Серуен картотекасы №9

"Көктемгі су қоймалары"

1 ☐ Балалардың дербес әрекеті:

Судың түсін, мөлдірлігін, қозғалысын бақылау.

2 ☐ Қимылды ойын:

«Су тамшысы» ойыны (балалар су тамшысы секілді жоғарыдан төмен секіреді).

3 ☐ Бақылау:

Су қайдан келеді?

4 ☐ Еңбекке баулу:

Өсімдіктерді суару.

Тәжірибе: "Су қайда кетті?"

Суға мақта малып, ол қайда сіңетінін қарау.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру
эксперименттік жұмыс

Қоршаған ортамен таныстыру

Серуен картотекасы №10

"Жасыл әлем"

1 ☐ Балалардың дербес әрекеті:

Жапырақтарды ұстап, олардың құрылымын сезіну.

2 ☐ Қимылды ойын:

«Өсімдік қалай өседі?» ойыны (балалар жаңбыр тамшысы секілді қозғалып, өсімдіктер секілді көтеріледі).

3 ☐ Бақылау:

Өсімдіктердің түсі, пішіні қандай?

4 ☐ Еңбекке баулу:

Гүлдерді, ағаштарды суару.

Тәжірибе: "Өсімдік қалай өседі?"

Су салынған мақтаға дән сеуіп, бірнеше күн бойы өзгерісін бақылау.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру
эксперименттік жұмыс

Қоршаған ортамен таныстыру

Серуен картотекасы №11

"Көктемгі кемпірқосақ"

1 ☐ Балалардың дербес әрекеті:

Кемпірқосақ түстерін ажырату.

2 ☐ Қимылды ойын:

«Түстер әлемі» ойыны (тәрбиеші белгілі бір түсті атаса, сол түстегі затқа қарай жүгіру).

3 ☐ Бақылау:

Кемпірқосақ қай кезде пайда болады?

4 ☐ Еңбекке баулу:

Түрлі түсті гүлдерді отырғызу.

Тәжірибе: "Кемпірқосақ жасау"

Айнаға су бүркіп, күннің сәулесін түсіріп кемпірқосақ шығару.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру тәжірибелік жұмыс)

Серуен картотекасы.№12

"Көктемдегі өзгерістер"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Ағаш бүршіктерін бақылау, оларды қолмен ұстау.

2□ Қимылды ойын:

«Көктем келді» ойыны (тәрбиеші табиғаттың бір элементін айтса, балалар оны қимылмен көрсетеді).

3□ Бақылау:

Ағаш бүршіктері мен жапырақтардың өзгерісін көру.

4□ Еңбекке баулу:

Аула тазалау, ағаш түбін суару.

Тәжірибе: "Ағаш бүршіктері қалай ашылады?"

Суық суға және жылы суға ағаш бұтағын салып, бүршіктердің ашылу жылдамдығын салыстыру.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, еңбекке баулу)

Серуен картотекасы.№13

"Көктемгі құстар"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Құстарды бақылау, дыбыстарын тыңдау.

2□ Қимылды ойын:

«Құстар ұшты» ойыны (тәрбиеші айтқанда қолды жоғары сермеп «ұшу»).

3□ Бақылау:

Құстар немен қоректенеді?

4□ Еңбекке баулу:

Құстарға жем шашу, ұя жасау.

Тәжірибе: "Қанат не үшін керек?"

Желпуіш немесе қағазды желпу арқылы ауа қозғалысын сезіну.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, еңбекке баулу)

Серуен картотекасы.№14

"Күннің жылуы"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Беті мен алақандарын күнге тосып, оның жылуын сезіну.

2□ Қимылды ойын:

«Күн мен бұлт» ойыны (тәрбиеші «күн» десе – балалар қолдарын жоғары көтеріп секіреді, «бұлт» десе – бүгіліп, тығылады).

3□ Бақылау:

Күн шыққанда ауа қалай өзгереді?

4□ Еңбекке баулу:

Күнге қарау үшін көзілдіріктерді тазалау.

Тәжірибе: "Күн энергиясы"

Қара және ақ қағаздың үстіне мұз қойып, қайсысы тезірек еритінін бақылау.

(Әңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, тәжірибелік жұмыс)

Серуен картотекасы.№15

"Көктемгі ағаштар"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Ағаш бұтағын ұстап, оның қатты-жұмсақ екенін анықтау.

2□ Қимылды ойын:

«Ағаш бол» (балалар ағаш сияқты тік тұрады, жел соқса – тербеледі).

3□ Бақылау:

Жапырақтар пайда болды ма?

4□ Еңбекке баулу:

Ағаш түбіне су құю.

Тәжірибе: "Сұйықтық қалай қозғалады?"

Ақ гүлді түрлі-түсті суда қалдырып, оның боялғанын көру.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту, тәжірибелік жұмыс)
Серуен картотекасы.№16.

"Көктемгі иістер"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Балалар гүлдің, дымқыл жердің, жапырақтың иісін сезуге тырысады.

2□ Қимылды ойын:

«Гүлге қонған көбелектер» (балалар гүлге қонып, қолдарын жайып отырады, тәрбиеші "жел соқты" десе – басқа гүлге ұшады).

3□ Бақылау:

Гүлдердің, жаңбырдан кейінгі иістің ерекшелігі.

4□ Еңбекке баулу:

Кішкентай гүлдерге су құю.

Тәжірибе: "Иістерді тану"

Балалар көздерін жұмып, әртүрлі өсімдіктер мен заттардың иісін анықтайды.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту, тәжірибелік жұмыс)
Серуен картотекасы.№17

"Жапырақтардың өзгеруі"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Жаңа шыққан жапырақтарды қарау, қолмен сипау.

2□ Қимылды ойын:

«Желмен тербелген жапырақтар» (балалар жел соққанда тербеледі, жаңбыр жауса – бүріседі).

3□ Бақылау:

Жасыл жапырақтар қалай ашылады?

4□ Еңбекке баулу:

Кепкен жапырақтарды жинау. **Тәжірибе: "Жапырақтың құрылымын зерттеу"**

Лупамен жапырақтың тамырларын қарау.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту, қоршаған ортамен таныстыру , тәжірибелік жұмыс)

Серуен картотекасы.№18

"Су – тіршілік көзі"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Судың қалай таматынын, ағып жатқан судың дыбысын тыңдау.

2□ Қимылды ойын:

«Су толқыны» (балалар қолдарын баяу әрі серпінді қозғалтады).

3□ Бақылау:

Су мөлдір ме? Ол немен ағады?

4□ Еңбекке баулу:

Суды үнемдеуді үйрену.

Тәжірибе: "Судың пішіні бар ма?"

Суды әртүрлі ыдыстарға құйып, оның пішіні қалай өзгеретінін бақылау.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту , қоршаған ортамен таныстыру , тәжірибелік жұмыс)

Серуен картотекасы №19

"Көктемгі бұлт тар"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Аспандағы бұлттардың пішінін бақылау, қиялдау.

2□ Қимылды ойын:

«Бұлт пен жел» (балалар бұлт болып баяу жүреді, тәрбиеші "жел соқты" десе, олар тез қозғалады).

3□ Бақылау:

Бұлттар ақ па, сұр ма? Олар қозғалып жатыр ма?

4□ Еңбекке баулу:

Бұлттың көлеңкесінде ойнау, топырақтың көлеңкеде және күн астында қандай екенін қарау.

Тәжірибе: "Бұлт қайдан пайда болады?"

Суық әйнекке дем шығарып, булануды бақылау.

(экологиялық мәдениет, еңбекке баулу, қамқорлық , шығармашылық дағдалырды қалыптастыру)

Серуен картотекасы №20

"Көктемгі өзен"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Судың ағысын бақылау, тас лақтыру.

2□ Қимылды ойын:

«Су ағысы» (балалар қолдарын созып, баяу ағады, тәрбиеші "тас түсті" десе, олар тоқтайды).

3□ Бақылау:

Өзен суы қандай түсті? Ол қайда ағып жатыр?

4□ Еңбекке баулу:

Өзеннің айналасын қоқыстан тазалау. **Тәжірибе: "Судың ағысы"**

Стақандағы суды еңкейтіп, оның қалай ағатынын бақылау.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру)

Серуен картотекасы №21

"Көктемгі су қоймалары"

Құрылымдық элементтер:

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Өзен, көл, бұлақтарды бақылау, шағылысты қарау.

2□ Қимылды ойын:

«Судың шуы» (балалар судың шуылын қолмен жасайды, ал тәрбиеші "тыныштық" дегенде тоқтайды).

3□ Бақылау:

Су ағысы қайда барады? Су мөлдір ме?

4□ Еңбекке баулу:

Су қоймасының маңын таза ұстау.

Тәжірибе: "Судың тазалығы"

Бір стақан таза және бір стақан кір су қойып, айырмашылығын қарау.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, еңбекке баулу)

Серуен картотекасы №22

"Көктемгі ағаштар"

1 □ Балалардың дербес әрекеті:

Жапырақтардың қалай шығып жатқанын бақылау.

2 □ Қимылды ойын:

«Ағаштар желмен шайқалды» (балалар қолдарын созып, ағаш секілді теңселеді).

3 □ Бақылау:

Ағаштар көктемде қалай өзгереді?

4 □ Еңбекке баулу:

Ағаш түбін тазалау. **Тәжірибе: "Жапырақтар қалай өседі?"**

Кішкентай бұтақты суға салып, өзгерісін бақылау.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру)

Серуен картотекасы №22

"Көктемгі күн шуағы"

(Көктемгі күннің әсері, жылудың пайдасы)

Балалардың дербес әрекеті:

Балалар құмда, ойыншықтармен, борлармен ойнайды.

Көктемгі ауа райының өзгерісін сезінеді.

Қимылды ойын:

"Күн мен бұлт" – Балалар бұлт келгенде тығылады, күн шыққанда жүгіреді.

Бақылау, зерттеу:

"Күннің жылуы" – Күннің қалай жылытатынын қолдарын созып, сезініп көреді.

"Көлеңкем қайда?" – Балалар көлеңкелерін бақылап, қозғалысын байқайды.

Еңбекке баулу:

Құм алаңын тазарту.

Гүлдерге су құю.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)

Серуен картотекасы.№23

"Көктемгі гүлдер" (Алғашқы гүлдермен танысу, түстерді ажырату)

Балалардың дербес әрекеті:

Балалар гүлдерді бақылап, түстерін атайды.

Сурет салып, топырақта ойнайды.

Қимылды ойын:

"Гүлдер мен көбелектер" – Балалар гүлдер болып отырады, көбелектер ұшады, ал тәрбиеші белгі бергенде орындарымен ауысады.

Бақылау, зерттеу:

"Гүлдер қалай өседі?" – Балалар гүлдерді қарап, олардың сабақтары, жапырақтары бар екенін байқайды.

"Гүлдің иісі қандай?" – Балалар гүлдерді иіскеп, хош иісті сезінеді.

Еңбекке баулу:

Құмырадағы гүлдерді суару.

Топырақты қопсыту.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту

Серуен картотекасы.№24

"Көктемгі еңбек" (Көктемгі жұмыстарға баулу, еңбекқорлыққа үйрету)

Балалардың дербес әрекеті:

Балалар бақшадағы өзгерістерді көреді.

Құммен, судың тамшыларымен ойнайды.

Қимылды ойын:

"Еңбекқор аралар" – Балалар гүлден гүлге ұшып, тозаң жинағандай қимыл жасайды.

Бақылау, зерттеу:

"Ағаштар оянады" – Бүршіктерді, жапырақтардың көктеуін бақылау.

"Жерден не шығады?" – Балалар көктемде өсімдіктердің қалай өсетінін бақылайды.

Еңбекке баулу:

Жер қопсыту, ұсақ тастарды жинау.

Отырғызылған өсімдіктерді суару.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту

Серуен картотекасы.№25**"Көктемдегі өзгерістер"****1□ Балалардың дербес әрекеті:**

Ағаш бүршіктерін бақылау, оларды қолмен ұстау.

2□ Қимылды ойын:

«Көктем келді» ойыны (тәрбиеші табиғаттың бір элементін айтса, балалар оны қимылмен көрсетеді).

3□ Бақылау:

Ағаш бүршіктері мен жапырақтардың өзгерісін көру.

4□ Еңбекке баулу:

Аула тазалау, ағаш түбін суару.

Тәжірибе: "Ағаш бүршіктері қалай ашылады?"

Суық суға және жылы суға ағаш бұтағын салып, бүршіктердің ашылу жылдамдығын салыстыру.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, еңбекке баулу)

Серуен картотекасы.№26**"Көктемгі құм"**

(Құмның қасиеттерін бақылау, ойындар ойнау)

Балалардың дербес әрекеті:

Құммен түрлі формалар жасау.

Ылғалды және құрғақ құмның айырмашылығын көру.

Қимылды ойын:

"Құмдағы іздер" – Балалар құмда із қалдырып жүреді.

Бақылау, зерттеу:

"Құмның түсі қандай?" – Түрлі реңктерін көру.

"Құмды суға қосса не болады?" – Ылғал құмның қасиеттерін байқау.

Еңбекке баулу:

Құм алаңын реттеу.

Құмды бір жерден екінші жерге тасу.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, еңбекке баулу)

Серуен картотекасы.№27**"Көктемгі шөптер" (Шөптің өсуін бақылау, жасыл түсті тану)****Балалардың дербес әрекеті:**

Жасыл шөптің арасымен жүру, сипап көру.

Шөптерден шағын гүлдесте жасау.

Қимылды ойын:

"Шөп арасындағы қояндар" – Балалар шөп арасында қояндар секілді секіреді.

Бақылау, зерттеу:

"Шөптің түсі қандай?" – Жасыл реңктерін ажырату.

"Шөптің ұзындығы қандай?" – Ұзын, қысқа шөптерді салыстыру.

Еңбекке баулу:

Шөпті таптамай, үстімен жүрмеуді үйрету.

Ауладағы қажетсіз тастарды жинау.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру)

Серуен картотекасы №28

"Көктемгі жаңбыр"

(Жаңбырдың әсерін бақылау, су тамшыларын зерттеу)

Балалардың дербес әрекеті:

Су тамшыларын ұстау, жылы немесе салқын екенін сезіну.

Жаңбырдың дыбысын тыңдау.

Қимылды ойын:

"Жаңбыр мен күн" – Балалар жаңбыр жауған кезде жүгіріп тығылады, күн шыққанда қайта жүгіреді.

Бақылау, зерттеу:

"Жаңбырдан кейін жер қандай?" – Ылғалды жерді, шалшықтарды қарау.

"Жаңбыр тамшылары қайда сіңеді?" – Жерге сіңген суды зерттеу.

Еңбекке баулу:

Шалшықтарды айналып өту ережелерін үйрету.

Су тиген құм алаңын ретке келтіру.

(Әңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру).

Серуен картотекасы Сәуір айы

Серуен картотекасы №1

Бақылау: Гүлдердің үстінде ұшып жүрген алғашқы көбелектерді бақылау. Олардың қанаттарының әдемі, түрлі-түсті екеніне назар аудару.

Тәжірибе-зерттеу: «Көбелек қалай ұшады?». Жұқа қағаздан көбелек қиып, оны жіпке байлап, желмен қалай қозғалатынын көру.

Еңбек: Ауладағы гүлдерді (бақбақтарды) жұлмау, олар көбелектердің «асханасы» екенін түсіндіру.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Көбелектер мен гүлдер».

Барысы: Балалар — «көбелектер», музыкамен ұшады. Музыка тоқтағанда, тәрбиеші атаған түсті гүлдің (сары немесе жасыл шеңбер) қасына барып қонады.

Шығармашылық: Түрлі-түсті борлармен асфальтқа үлкен «көбелектің қанатын» салу

Серуен картотекасы №2

Бақылау: Күннің көзі мен ағаштардың көлеңкесін бақылау. Көлеңкеде салқын, ал күн шуағында жылы екенін сезіну.

Тәжірибе-зерттеу: «Менің көлеңкем». Күнге қарап тұрып, өз көлеңкесін табу. Қолды қимылдатқанда көлеңкенің де «билейтінін» көру.

Еңбек: Ойыншықтарды көлеңкеге реттеп жинау (күнге қызып кетпеуі үшін).

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Көлеңкеден қаштық».

Барысы: Тәрбиеші «Күнге шығамыз!» десе — балалар ойнайды, «Көлеңкеге тығыламыз!» десе — ағаш көлеңкесіне жүгіріп барады.

Шығармашылық: Асфальтқа баланың көлеңкесін бормен айналдыра сызып (сұлбасын) шығу.

Серуен №3

Бақылау: Ағаш басындағы құстардың әртүрлі дауысын тыңдау. Көктемде олардың көңілді екенін айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Дыбысты қайтала». Тәрбиеші ысқырады немесе дыбыс шығарады, балалар соны қайталайды.

Еңбек: Ағаш түбіне су құю (құстар отыратын ағаш шөлдемесін).

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қай құс шақырды?».

Барысы: Тәрбиеші арқасын беріп тұрып дыбыстайды (қар-қар немесе гу-гу), балалар қай құс екенін табады.

Шығармашылық: Түрлі-түсті қақпақтардан құм бетіне «сиқырлы құс» құрастыру.

Серуен кешені №4 Тақырыбы: «Қоршаған ортадағы заттар»

Міндеті: Балаларды заттардың орнын көрсетуге үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Бөлмеде: Балалар әртүрлі заттарды үстелге, сөреге орналастырады, «жоғары, төмен, жанында» сөздерін қолданады

Тәжірибелік іс-әрекет: Заттарды дұрыс орналастыру арқылы тәжірибе жасау

Еңбек әрекеті: Ойыншықтарды жинап, әр затқа орын бөлу

Нәтиже: Балалар заттардың орналасуын көрсетеді, тілдік сөздік қорын пайдаланады

Серуен кешені №5 Тақырыбы: «Еңбекке баулу»

Міндеті: Балаларды қарапайым еңбектің нәтижесін бағалауға үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада / бөлмеде: Балалар бірге топырақты қазып, гүл отырғызады немесе ойыншықтарды жинастырады

Тәжірибелік іс-әрекет: Шағын жобалар жасау, заттарды біріктіру

Еңбек әрекеті: Жұмыс нәтижесін бағалау, таза ұстау

Нәтиже: Балалар еңбектің нәтижесін бағалай алады, бірлесіп жұмыс істей біледі

Серуен кешені №6

Тақырыбы: «Көктемгі ауа»

Міндеті: Балаларды таза ауада демалуға, айналаны байқауға үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар ағаштарды, гүлдерді бақылайды, желді сезінеді, қолдарын көтеріп, жүгіреді, секіреді

Тәжірибелік іс-әрекет: Жапырақтарды жинап, түрін, түсін ажыратады

Еңбек әрекеті: Қолдарымен топырақты босатып, кішкентай гүл отырғызады

Нәтиже: Балалар қоршаған ортаны сезіп, таза ауада қимылды дұрыс орындайды

Серуен картотекасы № 7

Бақылау: Күн шуағына шыққан сары бақбақ (одуванчик) гүлдерін бақылау. Олардың түсінің сары екенін, күнге ұқсайтынын айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Гүл не істейді?». Күн шыққанда гүлдің ашылатынын, ал кешке немесе жаңбырда жабылатынын әңгімелеу.

Еңбек: Гүлдердің айналасындағы тастар мен қоқыстарды тазалау.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Аралар мен гүлдер».

Барысы: Балалар — «аралар», олар «жжж» деп ұшып жүреді. Тәрбиеші «Гүлге қон!» дегенде, әр бала бір «гүлдің» (шеңбердің) қасына барып отырады.

Шығармашылық: Сары бормен асфальтқа «сары бақбақ» (дөңгелек және шуақтар) салу.

Серуен картотекасы №8

Бақылау: Шөп арасынан немесе ағаш діңінен қанқызын іздеп табу. Оның қызыл түсі мен қара нүктелерін санау.

Тәжірибе-зерттеу: «Қанқызы қалай жүреді?». Оның өте жай жүретінін және қанатын ашып ұшып кете алатынын бақылау.

Еңбек: Жәндіктерді ренжітпеуге, оларды қолмен ұстамауға үйрету.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұшты-ұшты қанқызы».

Барысы: Балалар қанаттарын жайып ақырын жүреді. «Қанқызы ұшты!» дегенде қолдарын сермейді, «Қонды!» дегенде тізе бүгіп отырады.

Шығармашылық: Құмнан «қанқызына» арнап кішкентай төбешік жасап, үстіне тастардан «нүктелер» қою.

Серуен картотекасы №9

Бақылау: Ағаш бұтақтарындағы бүршіктердің жарылып, кішкентай жасыл жапырақтардың шыққанын бақылау.

Тәжірибе-зерттеу: «Жапырақ иісі». Жаңа шыққан жапырақтың иісін сезіну (үзіп алмай, бұтақта тұрғанда иіскеу).

Еңбек: Ағаштарға су құю (жапырақтар үлкен болып өссін деп түсіндіру).

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Жел мен жапырақтар».

Барысы: Тәрбиеші (жел) ақырын үрлесе — балалар (жапырақтар) теңселеді, қатты үрлесе — жан-жаққа жүгіреді.

Шығармашылық: Жасыл бормен асфальтқа ағаштың «кішкентай жапырақтарын» (сопақшалар) салу.

Серуен картотекасы №10

Бақылау: Құстардың ұяларына мамық, жіп тасып, ұяларын жылылап жатқанын бақылау.

Тәжірибе-зерттеу: «Қайсысы жылы?». Күн көзінде тұрған тасты және көлеңкедегі тасты ұстап көріп, жылууды сезіну.

Еңбек: Аулаға құстар ұясына пайдалансын деп кішкентай түрлі-түсті жіп үзінділерін шашу.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұядағы балапандар».

Барысы: Балалар «ұяда» (шеңберде) отырады. Тәрбиеші (анасы) «Жем әкелдім!» дегенде, балапандар ауыздарын ашып («шиқ-шиқ») бастарын көтереді.

Шығармашылық: Құмнан «ұя» жасап, оның ішіне мақта немесе шөп салып «жылылау».

Серуен картотекасы №11

Бақылау: Ағаш түбінен немесе жол жиегінен құмырсқаларды іздеу. Олардың өздерінен үлкен заттарды (бұтақ, дән) тасып бара жатқан еңбекқорлығын бақылау.

Тәжірибе-зерттеу: «Құмырсқаның жолы». Құмырсқаның алдына кішкентай кедергі (таяқша) қойып, оның қалай айналып өтетінін көру.

Еңбек: Құмырсқаның илеуін бұзбауға, оларды баспауға үйрену (камқорлық).

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Еңбекқор құмырсқалар».

Барысы: Балалар — «құмырсқалар», олар тізбекпен (бірінің соңынан бірі) жүреді. Тәрбиеші «Жүк тасимыз!» дегенде, балалар қолдарына ойыншық алып, белгіленген жерге жеткізеді.

Шығармашылық: Құмнан «құмырсқаның үйін» (төбешік) жасап, жан-жағына «жолдар» салу.

Серуен картотекасы №12

Тақырыбы: «Қар мен су»

Міндеті: Қардың еру процесін бақылау

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар қарды ұстап, қолмен еріту арқылы суға айналуын бақылайды

Тәжірибелік іс-әрекет: Су деңгейін өлшейді, заттарды суға батыртып көрінеді

Еңбек әрекеті: Қар мен суды ыдыстарға жинастырады, тазалайды

Нәтиже: Балалар табиғат құбылыстарын байқап, тәжірибе жасайды

Серуен картотекасы №13

Тақырыбы: «Жол қозғалысы ережелері»

Міндеті: Балаларды қарапайым жол белгілерімен таныстыру

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада / тәжірибелік алаңда: Балалар бағдаршамдағы түске сәйкес жүреді, тоқтайды

Тәжірибелік іс-әрекет: Белгішелерді көріп, атын айтады
Еңбек әрекеті: Жол белгілерін өз орнына орналастыру, қауіпсіз жол жасау
Нәтиже: Балалар жол белгілерін таниды, қауіпсіздік дағдыларын орындайды

Серуен картотекасы №14

Тақырыбы: «Қоршаған ортадағы заттар»

Міндеті: Балаларды заттардың орнын көрсетуге үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Бөлмеде: Балалар әртүрлі заттарды үстелге, сөреге орналастырады, «жоғары, төмен, жанында» сөздерін қолданады

Тәжірибелік іс-әрекет: Заттарды дұрыс орналастыру арқылы тәжірибе жасау

Еңбек әрекеті: Ойыншықтарды жинап, әр затқа орын бөлу

Нәтиже: Балалар заттардың орналасуын көрсетеді, тілдік сөздік қорын пайдаланады

Серуен картотекасы №15

Тақырыбы: «Еңбекке баулу»

Міндеті: Балаларды қарапайым еңбектің нәтижесін бағалауға үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада / бөлмеде: Балалар бірге топырақты қазып, гүл отырғызады немесе ойыншықтарды жинастырады

Тәжірибелік іс-әрекет: Шағын жобалар жасау, заттарды біріктіру

Еңбек әрекеті: Жұмыс нәтижесін бағалау, таза ұстау

Нәтиже: Балалар еңбектің нәтижесін бағалай алады, бірлесіп жұмыс істей біледі

Серуен картотекасы №16

Тақырыбы: «Құм және шағын құрылыс»

Міндеті: Балаларды құммен тәжірибе жасауға, заттарды біріктіруге үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада / тәжірибелік алаңда: Балалар құмнан кішкентай қорған, жол салады, кішкентай ыдыстармен эксперимент жасайды

Тәжірибелік іс-әрекет: Құмнан құрылыс элементтерін жасап, оларды біріктіреді

Еңбек әрекеті: Құм алаңын тазалап, құрал-саймандарды орнына қояды

Нәтиже: Балалар құммен ойнау арқылы қимылды үйлестіреді, қарапайым құрылыс дағдыларын меңгереді

Серуен картотекасы №17

Бақылау: Ағаш басындағы ұяларды бақылау. Құстардың ұя салу үшін не таситынын (бұтақ, мақта) көру.

Тәжірибе-зерттеу: «Жұмсақ па, қатты ма?». Құс ұясына қажетті мақтаны (жұмсақ) және бұтақты (қатты) ұстап сезіну.

Еңбек: Аулаға құстарға арнап мақта мен жіп үзінділерін тастау (ұяға көмек).

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұядағы құстар».

Барысы: «Күн шықты — құстар ұшты!» — балалар жүгіреді. «Жел тұрды — құстар ұяға!» — балалар белгіленген орынға жиналады.

Шығармашылық: Құмнан «құсқа ұя» мүсіндеу.

Серуен картотекасы №18

Бақылау: Көктемгі жаңбырды (немесе бұлтты) бақылау. Жаңбырдан кейін құстардың көлшіктен су ішетінін айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Сулы және құрғақ құм». Құрғақ құмнан пішін жасалмайтынын, ал су сепкенде «бауырсақ» жасауға болатынын көру.

Еңбек: Жаңбырдан кейін шашылып қалған ойыншықтарды жинау.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Күн мен жаңбыр».

Барысы: «Күн шықты!» — балалар ойнайды. «Жаңбыр!» — тәрбиеші қолшатыр ашады, балалар соның астына тығылады.

Шығармашылық: Саусақпен (немесе бормен) жаңбыр тамшыларын (нүктелер) салу.

Серуен картотекасы №19

Бақылау: Аспанда ұшқан құстарды бақылау. Олардың биік ұшатынын көру.

Тәжірибе-зерттеу: «Қай құс қалай сайрайды?». Ұнтаспадан торғай, қарға, көгершін дауысын тыңдап, қай құс екенін табу.

Еңбек: Ауладағы құстар жем жейтін жерді (кормушка) тазалау.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұшты-ұшты».

Барысы: Тәрбиеші: «Ұшты, ұшты — торғай ұшты!» десе балалар қол көтереді, «Машина ұшты!» десе қол көтермейді.

Шығармашылық: Түрлі-түсті тастардан құм бетіне «құс» бейнесін құрастыру

Серуен картотекасы №20

Бақылау: Күннің шуағын бақылау. Күннің жылығанын, құстардың қуанғанын айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Жылы күн». Алақанды күнге тосып, оның жылуын сезіну. «Күн қояншығын» айнамен қабырғаға түсіру.

Еңбек: Ауланың шетіндегі жас шөптерді (ӧӧдӧд) жұлмауға, оны қорғауға үйрету.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Құстардың мерекесі».

Барысы: Көңілді музыкамен балалар еркін билейді, музыка тоқтағанда бір орында «құс» болып қатып қалады.

Шығармашылық: Сары бормен асфальтқа үлкен «Күннің көзін» салу.

Серуен картотекасы №21

Бақылау: Күн жылығанда торғайлардың көлшікке жиналып, қанаттарын қағып шомылатынын бақылау. «Шық-шық» деген қуанышты дауыстарын тыңдау.

Тәжірибе-зерттеу: «Құрғақ және сулы қауырсын». Құс қауырсынын суға малып, оның ауырлайтынын немесе суды қалай итеретінін көру.

Еңбек: Көлшіктің айналасындағы қоқыстарды (қағаз, бұтақ) тазалау.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Торғайлар мен мысық».

Барысы: Балалар — «торғайлар», олар шеңберде секіріп жүреді. Тәрбиеші (мысық) «Мияу!» десе, торғайлар ұшып барып биікке (орындыққа) қонады.

Серуен картотекасы

№22

Тақырыбы: «Табиғаттағы дыбыстар»

Міндеті: Балаларды қоршаған ортадағы дыбыстарға еліктеуге баулу

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар құстардың, желдің, су дыбыстарын қайталайды, қозғалысымен сәйкестендіреді

Тәжірибелік іс-әрекет: Дыбыстар шыққан заттарды немесе табиғат элементтерін көрсету

Еңбек әрекеті: Табиғаттан жиналған заттарды дұрыс орналастыру, жинау

Нәтиже: Балалар дыбысты ажыратып, қозғалысымен үйлестіреді

Серуен картотекасы

№23

Тақырыбы: «Гүл отырғызу»

Міндеті: Балаларды өсімдіктерге күтім жасауға үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар гүл отырғызады, су құяды

Тәжірибелік іс-әрекет: Гүлдің жапырақтары мен сабақтарын ажыратады

Еңбек әрекеті: Су құю, топырақты тегістеу

Нәтиже: Балалар өсімдіктерді күтеді, қарапайым еңбек дағдыларын меңгереді

Серуен картотекасы

№24

Тақырыбы: «Жол қозғалысы ережелері – 2»

Міндеті: Балаларды жолдағы қауіпсіздік ережелерін қайталау

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар бағдаршам түстеріне қарап жүреді, «тоқтау» және «жүру» сигналдарын орындайды

Тәжірибелік іс-әрекет: Жол белгілерін көрсетіп, атын айту

Еңбек әрекеті: Жол белгілерін өз орнына орналастыру

Нәтиже: Балалар қауіпсіз жүріс ережесін меңгереді

Серуен картотекасы №25

Тақырыбы: «Топырақпен тәжірибе»

Міндеті: Балаларды топырақты зерттеуге, саусақ моторикасын дамытуға үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар топыраққа қолымен сурет салады, құм мен топырақты араластырады

Тәжірибелік іс-әрекет: Топырақтан кішкентай қорған немесе жол жасайды

Еңбек әрекеті: Құрал-саймандарды жинап, орнын түзету

Нәтиже: Балалар сенсорика мен қимылды үйлестіреді

Серуен картотекасы №26

Тақырыбы: «Көңілді жануарлар»

Міндеті: Балаларды жануарлардың қозғалысы мен дыбысына баулу

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар қоян секіреді, ит жүгіреді, құс ұшады, дыбыстарын шығарады

Тәжірибелік іс-әрекет: Жануар суреттерін көрсету

Еңбек әрекеті: Суреттерді өз орнына қою, ойыншық жануарларды жинау

Нәтиже: Балалар жануарларды қозғалысы мен дыбысына сәйкестендіреді

Серуен картотекасы №27

Бақылау: Көгершіннің қанатын жайып ұшқанын бақылау. Қанаттарының үлкен екеніне назар аудару.

Тәжірибе-зерттеу: «Жел қалай соғады?». Қолға желпуіш немесе қағаз алып, оны сермеу арқылы «қанаттың» ауаны қалай қозғайтынын сезіну.

Еңбек: Көгершіндерге арналған науаға (ыдысқа) таза су құю.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Көгершіннің ұшуы».

Барысы: Балалар қолдарын екі жаққа жайып, баяу әуенмен шеңбер бойымен айналып ұшады. «Гу-гу» деп дыбыстайды.

Шығармашылық: Асфальтқа ақ бормен көгершінге арнап үлкен «қанат» салу.

Серуен картотекасы №28

Бақылау: Биік ағаштағы қарғаның ұясын іздеп табу. Қарғаның ұясына бұтақ тасып жүргенін бақылау.

Тәжірибе-зерттеу: «Не биік?». Ағаштың биіктігі мен баланың бойын салыстыру. Қарға неге биікке ұя салады? (Қауіпсіздік).

Еңбек: Ауладағы ұсақ тастарды жинап, ағаш түбіне үйю.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұяға қон!».

Барысы: Жерге бірнеше шеңбер сызылады. «Қарғалар ұшты!» — балалар жүгіреді. «Ұяға!» — әр бала бір шеңбердің ішіне тұра қалады.

Шығармашылық: Құмнан «қарғаның ұясын» жасап, ішіне кішкентай тастарды «жұмыртқа» ретінде қою.

Серуен картотекасы №29

Бақылау: Өтештің (ойыншық немесе сурет) суретін көру. Оның басындағы қызыл айдары мен түрлі-түсті құйрығына назар аудару.

Тәжірибе-зерттеу: «Кім қатты айқайлайды?». Өтештің «ку-ка-ре-ку!» деген дауысына еліктеп, дауыс ырғағымен ойнау.

Еңбек: Ойыншықтарды серуеннен кейін себетке реттеп жинау.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Өтеш пен тауықтар».

Барысы: Бір бала — «өтеш», қалғандары — «тауықтар». Өтеш айқайлағанда, тауықтар дән іздеуге шығады.

Шығармашылық: Құм бетіне таяқшамен өтештің «тарағын» (ирек сызықтар) салу.

Серуен картотекасы №30

Бақылау: Қаздың балапандары (сары үлпілдек) туралы әңгімелеу. Олардың анасының соңынан қалай еретінін айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Жұмсақ мақта». Сары мақтаны ұстап көріп, оның балапанның жүні сияқты жұмсақ екенін сезіну.

Еңбек: Ауланың шетіндегі қураған шөптерді жинауға көмектесу.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қаз бен балапан».

Барысы: Балалар тізбекпен (поезд сияқты) тәрбиешінің соңынан «қаңқ-қаңқ» деп жүреді.

Шығармашылық: Сары бормен асфальтқа кішкентай «балапандарды» (дөңгелектер) салу.

Серуен картотекасы №31

Бақылау: Үйректің аяғының ерекшелігін (жарғақты аяқ) суреттен көру. Оның су ішкенін бақылау (басын төмен иеді).

Тәжірибе-зерттеу: «Суды қалай ішеді?». Ойыншық үйрекке су беріп, оның тұмсығының жалпақ екенін көру.

Еңбек: Ойыншық ыдыстарды сумен жуу.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Үйректер мен қаздар».

Барысы: Тәрбиеші «Үйректер!» десе — балалар «бақ-бақ» дейді, «Қаздар!» десе — «қаңқ-қаңқ» дейді.

Шығармашылық: Құмнан үйрекке арнап «көлшік» жасау және жан-жағына тастар тізу.

Серуен картотекасы №32

Тақырыбы: «Гүлдерді суару»

Міндеті: Балаларды өсімдіктерге күтім жасауға үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар гүлдерді сумен суарады, сабақтарын ұстайды

Тәжірибелік іс-әрекет: Гүлдің жапырақтарын ажыратып, суаруды тәжірибе ретінде көрсету

Еңбек әрекеті: Су құю, топырақты тегістеу

Нәтиже: Балалар өсімдіктерді күтуді меңгереді, еңбек дағдылары дамиды

Серуен картотекасы №33

Тақырыбы: «Құмдағы іздер»

Міндеті: Балаларды құмдағы қимылды бақылауға баулу

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар аяқпен, қолмен құмға іздер жасайды, әртүрлі пішіндерді құрайды

Тәжірибелік іс-әрекет: Қолмен және аяқпен әртүрлі іздерді жасау

Еңбек әрекеті: Құрал-саймандарды жинау, құмды тегістеу

Нәтиже: Балалар сенсорика мен қимылды үйлестіреді

Серуен картотекасы №34

Тақырыбы: «Жол белгілері»

Міндеті: Балаларды жол қозғалысы ережелерімен таныстыру

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар бағдаршам сигналдарын орындайды, жол белгілерін

таныстырады

Тәжірибелік іс-әрекет: Белгілерді аттап өту, дұрыс орындау

Еңбек әрекеті: Жол белгілерін өз орнына қою

Нәтиже: Балалар қауіпсіздік дағдыларын меңгереді

Серуен картотекасы №35

Тақырыбы: «Табиғаттағы түстер»

Міндеті: Балаларды табиғаттағы түстерді ажырата білуге үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар гүл, жапырақ, топырақ түстерін атау

Тәжірибелік іс-әрекет: Түстерге сәйкес заттарды топтау

Еңбек әрекеті: Заттарды дұрыс орналастыру, жинау

Нәтиже: Балалар түстерді ажыратып, дұрыс сәйкестендіреді

Серуен картотекасы №36

Тақырыбы: «Жануарлар мен гүлдер»

Міндеті: Балаларды табиғаттағы тірі заттарды байланыстыруға үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада: Балалар «жануарға гүл бер» ойынын ойнайды

Тәжірибелік іс-әрекет: Суреттерді сәйкестендіру

Еңбек әрекеті: Заттарды орнына қою

Нәтиже: Балалар табиғаттағы себеп-салдарлық байланысты байқайды

Серуен №37

Бақылау: Құстардың жерден не іздейтінін (кұрт, дән) бақылау. Олардың тоқтамай жұмыс істейтінін айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Дән қайда тығылды?». Құм арасына дәндерді тығып, оны таяқшамен іздеп табу (құстардың еңбегін сезіну).

Еңбек: Құстарға нан қоқымдарын ұсақтап дайындау.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Дән шоқы».

Барысы: Балалар жүрелеп отырып, екі саусағымен жерді «тоқ-тоқ» етіп ұрады (дән шокиды).

Шығармашылық: Құм бетіне саусақпен «көп дән» (кішкентай шұңқырлар) жасау.

Серуен №38

Бақылау: Жел соққанда құстардың қалай ұшатынын көру. Желдің бағытын бақылау.

Тәжірибе-зерттеу: «Желдің күші». Қолға лента алып, оның желмен қалай желбірейтінін көру.

Еңбек: Жел ұшырып әкеткен ойыншықтарды орнына жинау.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Жел мен торғайлар».

Барысы: Тәрбиеші үрлесе (жел) — торғайлар тығылады, тоқтаса — ұшады.

Шығармашылық: Асфальтқа көк бормен «желдің ізін» (толқынды сызықтар) салу.

Серуен №39

Бақылау: Ағаш басындағы құстардың әртүрлі дауысын тындау. Көктемде олардың көңілді екенін айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Дыбысты қайтала». Тәрбиеші ысқырады немесе дыбыс шығарады, балалар соны қайталайды.

Еңбек: Ағаш түбіне су құю (құстар отыратын ағаш шөлдемесін).

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қай құс шақырды?».

Барысы: Тәрбиеші арқасын беріп тұрып дыбыстайды (қар-қар немесе гу-гу), балалар қай құс екенін табады.

Шығармашылық: Түрлі-түсті қақпақтардан құм бетіне «сиқырлы құс» құрастыру.

Серуен картотекасы №40

Тақырыбы: «Су әлемі»

Міндеті: Су мен құрлықтағы әрекеттерді ажырату

Ойын / Іс-әрекет барысы: Бөлмеде: Балалар суға зат батыртып, «батып-қалқып шығу» қимылдарын қайталайды

Тәжірибелік іс-әрекет: Су деңгейін бақылау, ыдысқа толтыру және босату

Еңбек әрекеті: Суды ыдыстан ыдысқа құйып, таза ұстауды үйрену

Нәтиже: Балалар судың қасиеттерін байқайды, қимыл-қозғалысты үйлестіреді

Серуен №41

Бақылау: Ағаш басындағы құстардың әртүрлі дауысын тыңдау. Көктемде олардың көңілді екенін айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Дыбысты қайтала». Тәрбиеші ысқырады немесе дыбыс шығарады, балалар соны қайталайды.

Еңбек: Ағаш түбіне су құю (құстар отыратын ағаш шөлдемесін).

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қай құс шақырды?».

Барысы: Тәрбиеші арқасын беріп тұрып дыбыстайды (қар-қар немесе гу-гу), балалар қай құс екенін табады.

Шығармашылық: Түрлі-түсті қақпақтардан құм бетіне «сиқырлы құс» құрастыру.

Серуен №42

Бақылау: Ауладағы барлық құстарды (торғай, көгершін, қарға) қайта тану. Олардың бізге пайдасы туралы айту.

Тәжірибе-зерттеу: «Бинокль». Қолды дүрбі қылып, алыстағы құстарды «бақылау».

Еңбек: Серуен алаңын мерекеге дайындағандай тазалап жинау.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұшты-ұшты мерекесі».

Барысы: Барлық үйренген құстардың қимылын кезекпен жасап, музыкамен билеу.

Шығармашылық: Асфальтқа түрлі-түсті борлармен «Құстарға сыйлық» (гүлдер мен дөңгелектер) салу.

Серуен №43

Бақылау: Құстардың ұяда тыныш отырғанын бақылау. Олардың жұмыртқа басып жатқанын, сондықтан шуламау керектігін түсіндіру.

Тәжірибе-зерттеу: «Пішін тану». Тас пен сопақша ойыншықты салыстырып, құстың жұмыртқасы қандай болатынын (сопақша) талқылау.

Еңбек: Ағаш түбіне құстарға арнап жұмсақ шөптер мен мақта үзінділерін себу.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұядағы торғайлар».

Барысы: Жерге шеңберлер сызылады. Балалар «ұяда» отырады. Тәрбиеші «Күн жылынды!» десе — ұшады, «Түн болды!» десе — тез ұяларына келіп тығылады.

Шығармашылық: Құмнан «ұя» жасап, ішіне ақ тастардан «жұмыртқа» орналастыру.

Серуен №44

Тақырыбы: «Еңбекке баулу»

Міндеті: Балаларды қарапайым еңбектің нәтижесін бағалауға үйрету

Ойын / Іс-әрекет барысы: Далада / бөлмеде: Балалар бірге топырақты қазып, гүл отырғызады немесе ойыншықтарды жинастырады

Тәжірибелік іс-әрекет: Шағын жобалар жасау, заттарды біріктіру

Еңбек әрекеті: Жұмыс нәтижесін бағалау, таза ұстау

Нәтиже: Балалар еңбектің нәтижесін бағалай алады, бірлесіп жұмыс істей біледі

Мамыр айының СЕРУЕН картотекасы

Серуен картотекасы №1

"Көктемгі өзгерістер"

1 ☐ Балалардың дербес әрекеті:

Балаларға құмда, асфальтта, шөпте жүруді сезіну үшін түрлі жерлермен жүру ұсынылады.

2 ☐ Қимылды ойын:

«Күн мен жаңбыр» ойыны (тәрбиеші «күн шықты» десе, балалар секіреді, «жаңбыр жауды» десе, басын жасырады).

3 ☐ Бақылау:

Ағаш бүршіктерін, көктемгі гүлдерді бақылау.

Балалардан «Ағаштар қыста қандай болды?» «Қазір қалай өзгерді?» деп сұрау.

4 ☐ Еңбекке баулу:

Жапырақтар мен қоқыстарды жинау.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №2

"Бұлттар мен жел"

1 ☐ Балалардың дербес әрекеті:

Балалар аулаға еркін шығып, желдің әсерін сезініп, жүгіріп, ойнайды.

2 ☐ Қимылды ойын:

«Жел мен ағаш» ойыны (тәрбиеші «жел соқты» дегенде, балалар ағаш секілді шайқалады).

3 ☐ Бақылау:

Аспандағы бұлттарды бақылау (ақ, қара, пішіндерін талқылау).

Желдің бағытын анықтау (шаш, жапырақ қалай қозғалады?).

4 ☐ Еңбекке баулу:

Қоқыстарды жинау

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру,

Серуен картотекасы №3

"Құстарды қарсы алайық!"

1 ☐ Балалардың дербес әрекеті:

Құстардың даусын тыңдау, олардың қозғалысын бақылау.

2 ☐ Қимылды ойын:

«Құстар мен мысық» ойыны (балалар құстар сияқты секіріп жүреді, ал тәрбиеші «мысық келеді» дегенде, олар «ұшып» қашады).

3 ☐ Бақылау:

Көктемде қайтып келген құстарды бақылау (қарлығаш, торғай).

Құстар не жейді, қайда ұшып жүреді?

4 ☐ Еңбекке баулу:

Құстарға жем шашу.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру,

Серуен картотекасы №4

"Көктемгі жаңбыр"

1 ☐ Балалардың дербес әрекеті:

Суланған жерге баспай жүру, судың тамшылағанын бақылау.

2□ Қимылды ойын:

«Тамшылар» ойыны (балалар жаңбыр тамшысы секілді биіктен төмен секіреді).

3□ Бақылау:

Жаңбыр тамшыларын, су жиналған жерлерді қарастыру.

Судың дыбысын тыңдау, оның түсін бақылау.

4□ Еңбекке баулу:

Топырақты суарып көру, оның түсі мен құрылымының өзгеруін бақылау.

Қоршаған ортамен таныстыру, тәжірибелік жұмыс, еңбекке баулу

Серуен картотекасы №5

"Көктемгі гүлдер"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Балалар гүлдерді қарастырып, олардың түсі мен пішінін зерттейді.

2□ Қимылды ойын:

«Гүлдер өседі» ойыны (тәрбиеші «күн шықты» дегенде, балалар гүл сияқты жайлап «өседі»).

3□ Бақылау:

Гүлдердің пішінін, түсін, иісін бақылау.

«Бұл гүл қалай өседі?» сұрағына жауап беру.

4□ Еңбекке баулу:

Гүлдерді суару.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №6

"Жасыл әлем"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Шөптерді, жапырақтарды қолмен ұстап, олардың құрылымын сезіну.

2□ Қимылды ойын:

«Өсімдік қалай өседі?» ойыны (балалар жаңбыр тамшысы секілді қозғалып, өсімдіктер секілді көтеріледі).

3□ Бақылау:

Өсімдіктер қалай өзгереді?

Олардың түсі, пішіні қандай?

4□ Еңбекке баулу:

Гүлдерді, ағаштарды суару.

Қоршаған ортамен таныстыру

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру

Серуен картотекасы №7

"Көктемгі самал жел"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Желдің бетке тигенін сезу, жапырақтардың қозғалысын бақылау.

2□ Қимылды ойын:

«Жел мен жапырақтар» ойыны (тәрбиеші «жел соқты» десе, балалар жапырақ секілді қозғалады).

3□ Бақылау:

Желдің бағытын қалай білуге болады?

4□ Еңбекке баулу:

Ауладағы қураған жапырақтарды жинау.

Тәжірибе: "Жел қалай қозғалады?"

Жеңіл заттарды (қағаз, қауырсын) үстелден үрлеу арқылы желдің бағытын анықтау.

Қоршаған ортамен таныстыру, тәжірибелік жұмыс, еңбекке баулу

Қоршаған ортамен таныстыру

Серуен картотекасы №8

"Аспан әлемі"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Балалар бұлттардың пішінін көруге тырысады.

2□ Қимылды ойын:

«Күн мен бұлт» ойыны (тәрбиеші «күн шықты» десе, балалар жүгіреді, «бұлт басты» десе, тоқтайды).

3□ Бақылау:

Бұлттар аспанда қалай қозғалады?

4□ Еңбекке баулу:

Көгалдандыру жұмыстарына көмектесу.

Тәжірибе: "Бұлт қайдан пайда болады?"

Жылы суға мұз салып, бумен бұлттың түзілуін бақылау.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру
эксперименттік жұмыс

Қоршаған ортамен таныстыру

Су қауіпсіздігі

Мақсаты: Балаларға суға жақын жерлерде қауіпсіздікті сақтау қажеттілігін түсіндіру.

Іс-әрекет: Су қоймаларының жанында ересектерсіз ойнамау керектігін түсіндіру.

Балалармен судың қауіпті жерлерін көрсету арқылы түсіндіру (мысалы, терең суға бармау).

Серуен картотекасы №9

"Көктемгі су қоймалары"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Судың түсін, мөлдірлігін, қозғалысын бақылау.

2□ Қимылды ойын:

«Су тамшысы» ойыны (балалар су тамшысы секілді жоғарыдан төмен секіреді).

3□ Бақылау:

Су қайдан келеді?

4□ Еңбекке баулу:

Өсімдіктерді суару.

Тәжірибе: "Су қайда кетті?"

Суға мақта малып, ол қайда сіңетінін қарау.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру
эксперименттік жұмыс

Қоршаған ортамен таныстыру

Серуен картотекасы №10

"Жасыл әлем"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Жапырақтарды ұстап, олардың құрылымын сезіну.

2□ Қимылды ойын:

«Өсімдік қалай өседі?» ойыны (балалар жаңбыр тамшысы секілді қозғалып, өсімдіктер секілді көтеріледі).

3□ Бақылау:

Өсімдіктердің түсі, пішіні қандай?

4□ Еңбекке баулу:

Гүлдерді, ағаштарды суару.

Тәжірибе: "Өсімдік қалай өседі?"

Су салынған мақтаға дән сеуіп, бірнеше күн бойы өзгерісін бақылау.

Адамгершілік, экологиялық білім, еңбекке баулу, қамқорлық дағдыларын қалыптастыру
эксперименттік жұмыс **Қоршаған ортамен таныстыру**

Серуен картотекасы №11
"Көктемгі кемпірқосақ"

1 ☐ **Балалардың дербес әрекеті:**

Кемпірқосақ түстерін ажырату.

2 ☐ **Қимылды ойын:**

«Түстер әлемі» ойыны (тәрбиеші белгілі бір түсті атаса, сол түстегі затқа қарай жүгіру).

3 ☐ **Бақылау:**

Кемпірқосақ қай кезде пайда болады?

4 ☐ **Еңбекке баулу:**

Түрлі түсті гүлдерді отырғызу.

Тәжірибе: "Кемпірқосақ жасау"

Айнаға су бүркіп, күннің сәулесін түсіріп кемпірқосақ шығару.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру тәжірибелік жұмыс)

Серуен картотекасы №12
"Көктемдегі өзгерістер"

1 ☐ **Балалардың дербес әрекеті:**

Ағаш бүршіктерін бақылау, оларды қолмен ұстау.

2 ☐ **Қимылды ойын:**

«Көктем келді» ойыны (тәрбиеші табиғаттың бір элементін айтса, балалар оны қимылмен көрсетеді).

3 ☐ **Бақылау:**

Ағаш бүршіктері мен жапырақтардың өзгерісін көру.

4 ☐ **Еңбекке баулу:**

Аула тазалау, ағаш түбін суару.

Тәжірибе: "Ағаш бүршіктері қалай ашылады?"

Суық суға және жылы суға ағаш бұтағын салып, бүршіктердің ашылу жылдамдығын салыстыру.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, еңбекке баулу)

Серуен картотекасы №13
"Көктемгі құстар"

1 ☐ **Балалардың дербес әрекеті:**

Құстарды бақылау, дыбыстарын тыңдау.

2 ☐ **Қимылды ойын:**

«Құстар ұшты» ойыны (тәрбиеші айтқанда қолды жоғары сермеп «ұшу»).

3 ☐ **Бақылау:**

Құстар немен қоректенеді?

4 ☐ **Еңбекке баулу:**

Құстарға жем шашу, ұя жасау.

Тәжірибе: "Қанат не үшін керек?"

Желпуіш немесе қағазды желпу арқылы ауа қозғалысын сезіну.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, еңбекке баулу)

Серуен картотекасы №14

"Күннің жылуы"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Беті мен алақандарын күнге тосып, оның жылуын сезіну.

2□ Қимылды ойын:

«Күн мен бұлт» ойыны (тәрбиеші «күн» десе – балалар қолдарын жоғары көтеріп секіреді, «бұлт» десе – бүгіліп, тығылады).

3□ Бақылау:

Күн шыққанда ауа қалай өзгереді?

4□ Еңбекке баулу:

Күнге қарау үшін көзілдіріктерді тазалау.

Тәжірибе: "Күн энергиясы"

Қара және ақ қағаздың үстіне мұз қойып, қайсысы тезірек еритінін бақылау.

(Әңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, тәжірибелік жұмыс)

Серуен картотекасы. №15

"Көктемгі ағаштар"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Ағаш бұтағын ұстап, оның қатты-жұмсақ екенін анықтау.

2□ Қимылды ойын:

«Ағаш бол» (балалар ағаш сияқты тік тұрады, жел соқса – тербеледі).

3□ Бақылау:

Жапырақтар пайда болды ма?

4□ Еңбекке баулу:

Ағаш түбіне су құю.

Тәжірибе: "Сұйықтық қалай қозғалады?"

Ақ гүлді түрлі-түсті суда қалдырып, оның боялғанын көру.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту, тәжірибелік жұмыс)
Серуен картотекасы. №16.

"Көктемгі иістер"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Балалар гүлдің, дымқыл жердің, жапырақтың иісін сезуге тырысады.

2□ Қимылды ойын:

«Гүлге қонған көбелектер» (балалар гүлге қонып, қолдарын жайып отырады, тәрбиеші "жел соқты" десе – басқа гүлге ұшады).

3□ Бақылау:

Гүлдердің, жаңбырдан кейінгі иістің ерекшелігі.

4□ Еңбекке баулу:

Кішкентай гүлдерге су құю.

Тәжірибе: "Иістерді тану"

Балалар көздерін жұмып, әртүрлі өсімдіктер мен заттардың иісін анықтайды.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту, тәжірибелік жұмыс)
Серуен картотекасы. №17

"Жапырақтардың өзгеруі"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Жаңа шыққан жапырақтарды қарау, қолмен сипау.

2□ Қимылды ойын:

«Желмен тербелген жапырақтар» (балалар жел соққанда тербеледі, жаңбыр жауса – бүріседі).

3 ☐ **Бақылау:**

Жасыл жапырақтар қалай ашылады?

4 ☐ **Еңбекке баулу:**

Кепкен жапырақтарды жинау. **Тәжірибе: "Жапырақтың құрылымын зерттеу"**

Лупамен жапырақтың тамырларын қарау.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту, қоршаған ортамен таныстыру , тәжірибелік жұмыс)

Серуен картотекасы.№18

"Су – тіршілік көзі"

1 ☐ **Балалардың дербес әрекеті:**

Судың қалай таматынын, ағып жатқан судың дыбысын тыңдау.

2 ☐ **Қимылды ойын:**

«Су толқыны» (балалар қолдарын баяу әрі серпінді қозғалтады).

3 ☐ **Бақылау:**

Су мөлдір ме? Ол немен ағады?

4 ☐ **Еңбекке баулу:**

Суды үнемдеуді үйрену.

Тәжірибе: "Судың пішіні бар ма?"

Суды әртүрлі ыдыстарға құйып, оның пішіні қалай өзгеретінін бақылау.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту , қоршаған ортамен таныстыру , тәжірибелік жұмыс)

Серуен картотекасы.№19

"Көктемгі бұлт

тар"

1 ☐ **Балалардың дербес әрекеті:**

Аспандағы бұлттардың пішінін бақылау, қиялдау.

2 ☐ **Қимылды ойын:**

«Бұлт пен жел» (балалар бұлт болып баяу жүреді, тәрбиеші "жел соқты" десе, олар тез қозғалады).

3 ☐ **Бақылау:**

Бұлттар ақ па, сұр ма? Олар қозғалып жатыр ма?

4 ☐ **Еңбекке баулу:**

Бұлттың көлеңкесінде ойнау, топырақтың көлеңкеде және күн астында қандай екенін қарау.

Тәжірибе: "Бұлт қайдан пайда болады?"

Суық әйнекке дем шығарып, булануды бақылау.

(Экологиялық мәдениет, еңбекке баулу,қамқорлық , шығармашылық дағдалырды қалыптастыру)

Серуен картотекасы №20

"Көктемгі өзен"

1 ☐ **Балалардың дербес әрекеті:**

Судың ағысын бақылау, тас лақтыру.

2 ☐ **Қимылды ойын:**

«Су ағысы» (балалар қолдарын созып, баяу ағады, тәрбиеші "тас түсті" десе, олар тоқтайды).

3 ☐ **Бақылау:**

Өзен суы қандай түсті? Ол қайда ағып жатыр?

4 ☐ **Еңбекке баулу:**

Өзеннің айналасын қоқыстан тазалау. **Тәжірибе: "Судың ағысы"**

Стакандағы суды еңкейтіп, оның қалай ағатынын бақылау.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру)

Серуен картотекасы №21

"Көктемгі су қоймалары"

Құрылымдық элементтер:

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Өзен, көл, бұлақтарды бақылау, шағылысты қарау.

2□ Қимылды ойын:

«Судың шуы» (балалар судың шуылын қолмен жасайды, ал тәрбиеші "тыныштық" дегенде тоқтайды).

3□ Бақылау:

Су ағысы қайда барады? Су мөлдір ме?

4□ Еңбекке баулу:

Су қоймасының маңын таза ұстау.

Тәжірибе: "Судың тазалығы"

Бір стақан таза және бір стақан кір су қойып, айырмашылығын қарау.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, еңбекке баулу)

Серуен картотекасы №22

"Көктемгі ағаштар"

1□ Балалардың дербес әрекеті:

Жапырақтардың қалай шығып жатқанын бақылау.

2□ Қимылды ойын:

«Ағаштар желмен шайқалды» (балалар қолдарын созып, ағаш секілді теңселеді).

3□ Бақылау:

Ағаштар көктемде қалай өзгереді?

4□ Еңбекке баулу:

Ағаш түбін тазалау. **Тәжірибе: "Жапырақтар қалай өседі?"**

Кішкентай бұтақты суға салып, өзгерісін бақылау.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру)

Серуен картотекасы №22

"Көктемгі күн шуағы"

(Көктемгі күннің әсері, жылудың пайдасы)

Балалардың дербес әрекеті:

Балалар құмда, ойыншықтармен, борлармен ойнайды.

Көктемгі ауа райының өзгерісін сезінеді.

Қимылды ойын:

"Күн мен бұлт" – Балалар бұлт келгенде тығылады, күн шыққанда жүгіреді.

Бақылау, зерттеу:

"Күннің жылуы" – Күннің қалай жылытатынын қолдарын созып, сезініп көреді.

"Көлеңкем қайда?" – Балалар көлеңкелерін бақылап, қозғалысын байқайды.

Еңбекке баулу:

Құм алаңын тазарту.

Гүлдерге су құю.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту, қоршаған ортамен таныстыру)

Серуен картотекасы №23

"Көктемгі гүлдер" (Алғашқы гүлдермен танысу, түстерді ажырату)

Балалардың дербес әрекеті:

Балалар гүлдерді бақылап, түстерін атайды.

Сурет салып, топырақта ойнайды.

Қимылды ойын:

"Гүлдер мен көбелектер" – Балалар гүлдер болып отырады, көбелектер ұшады, ал тәрбиеші белгі бергенде орындарымен ауысады.

Бақылау, зерттеу:

"Гүлдер қалай өседі?" – Балалар гүлдерді қарап, олардың сабақтары, жапырақтары бар екенін байқайды.

"Гүлдің иісі қандай?" – Балалар гүлдерді иіскеп, хош иісті сезінеді.

Еңбекке баулу:

Құмырадағы гүлдерді суару.

Топырақты қопсыту.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту

Серуен картотекасы.№24**"Көктемгі еңбек" (Көктемгі жұмыстарға баулу, еңбекқорлыққа үйрету)****Балалардың дербес әрекеті:**

Балалар бақшадағы өзгерістерді көреді.

Құммен, судың тамшыларымен ойнайды.

Қимылды ойын:

"Еңбекқор аралар" – Балалар гүлден гүлге ұшып, тозаң жинағандай қимыл жасайды.

Бақылау, зерттеу:

"Ағаштар оянады" – Бүршіктерді, жапырақтардың көктеуін бақылау.

"Жерден не шығады?" – Балалар көктемде өсімдіктердің қалай өсетінін бақылайды.

Еңбекке баулу:

Жер қопсыту, ұсақ тастарды жинау.

Отырғызылған өсімдіктерді суару.

(Еңбекке баулу ,коммуникативтік, танымдық дағдыларды дамыту

Серуен картотекасы.№25**"Көктемдегі өзгерістер"****1□ Балалардың дербес әрекеті:**

Ағаш бүршіктерін бақылау, оларды қолмен ұстау.

2□ Қимылды ойын:

«Көктем келді» ойыны (тәрбиеші табиғаттың бір элементін айтса, балалар оны қимылмен көрсетеді).

3□ Бақылау:

Ағаш бүршіктері мен жапырақтардың өзгерісін көру.

4□ Еңбекке баулу:

Аула тазалау, ағаш түбін суару.

Тәжірибе: "Ағаш бүршіктері қалай ашылады?"

Суық суға және жылы суға ағаш бұтағын салып, бүршіктердің ашылу жылдамдығын салыстыру.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, еңбекке баулу)

Серуен картотекасы.№26**"Көктемгі құм"**

(Құмның қасиеттерін бақылау, ойындар ойнау)

Балалардың дербес әрекеті:

Құммен түрлі формалар жасау.

Ылғалды және құрғақ құмның айырмашылығын көру.

Қимылды ойын:

"Құмдағы іздер" – Балалар құмда із қалдырып жүреді.

Бақылау, зерттеу:

"Құмның түсі қандай?" – Түрлі реңктерін көру.

"Құмды суға қосса не болады?" – Ылғал құмның қасиеттерін байқау.

Еңбекке баулу:

Құм алаңын реттеу.
Құмды бір жерден екінші жерге тасу.

(Саяхат ойын, Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру, еңбекке баулу)

Серуен картотекасы №27

"Көктемгі шөптер" (Шөптің өсуін бақылау, жасыл түсті тану)

Балалардың дербес әрекеті:

Жасыл шөптің арасымен жүру, сипап көру.

Шөптерден шағын гүлдесте жасау.

Қимылды ойын:

"Шөп арасындағы қояндар" – Балалар шөп арасында қояндар секілді секіреді.

Бақылау, зерттеу:

"Шөптің түсі қандай?" – Жасыл реңктерін ажырату.

"Шөптің ұзындығы қандай?" – Ұзын, қысқа шөптерді салыстыру.

Еңбекке баулу:

Шөпті таптамай, үстімен жүрмеуді үйрету.

Ауладағы қажетсіз тастарды жинау.

(Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру)

Серуен картотекасы №28

"Көктемгі жаңбыр"

(Жаңбырдың әсерін бақылау, су тамшыларын зерттеу)

Балалардың дербес әрекеті:

Су тамшыларын ұстау, жылы немесе салқын екенін сезіну.

Жаңбырдың дыбысын тыңдау.

Қимылды ойын:

"Жаңбыр мен күн" – Балалар жаңбыр жауған кезде жүгіріп тығылады, күн шыққанда қайта жүгіреді.

Бақылау, зерттеу:

"Жаңбырдан кейін жер қандай?" – Ылғалды жерді, шалшықтарды қарау.

"Жаңбыр тамшылары қайда сіңеді?" – Жерге сіңген суды зерттеу.

Еңбекке баулу:

Шалшықтарды айналып өту ережелерін үйрету.

Су тиген құм алаңын ретке келтіру.

(Әңгіме ойын Экологиялық мәдениет дағдысы Қоршаған ортамен таныстыру)

